

*Zał. Nr 1 do uchwały nr LXXIX/1/23 Rady ds. PROW
z dnia 17.07.2023*

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU NA LATA 2016-2023

STOWARZYSZENIE BURSZTYNOWY PASAŻ
LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA

Bolszewo, lipiec 2016 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
1. Charakterystyka Lokalnej Grupy Działania (LGD)	4
1.1. Nazwa i status prawny LGD	4
1.2. Opis obszaru LGD	4
1.3. Opis procesu powstania i doświadczenie LGD	5
1.4. Reprezentatywność LGD	6
1.5. Organ decyzyjny – Rada ds. PROW	7
1.6. Zasady funkcjonowania LGD	8
1.6.1. Organy LGD	8
1.6.2. Biuro LGD	8
1.7. Potencjał ludzki LGD	8
1.7.1. Opis stanowisk pracy w Biurze LGD	8
1.7.2. Potencjał ludzki w Zarządzie Stowarzyszenia oraz Radzie ds. PROW	9
2. Partycypacyjny charakter LSR	9
2.1. Metody partycypacji zastosowane podczas budowy LSR	10
2.2. Zastosowane metody partycypacji podczas etapów opracowania LSR	12
3. Diagnoza – opis obszaru i ludności	14
3.1. Określenie grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR oraz problemów i obszarów interwencji odnoszących się do tych grup	14
3.2. Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczości (w tym przedsiębiorczości społecznej), branż z potencjałem rozwojowym (informacja o branżach gospodarki mających kluczowe znaczenie dla rozwoju obszaru)	15
3.3. Opis rynku pracy (poziom zatrudnienia i stopa bezrobocia - liczba bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym, charakterystyka grup pozostających poza rynkiem pracy)	17
3.4. Działalność sektora społecznego	19
3.5. Wskazanie problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz skali tych zjawisk (np. dostęp do miejscowej infrastruktury i kultury, liczba osób objętych opieką społeczną)	20
3.6. Wykazanie wewnętrznej spójności obszaru LSR (innej niż spójność przestrzenna)	20
3.7. Środowisko naturalne i jego stan	21
3.8. Charakterystyka rolnictwa i rynku rolnego	22
3.9. Kultura	22
3.10. Infrastruktura rekreacyjno-sportowa i kulturalno-społeczna	23
3.11 Aktualizacja diagnozy w kontekście sytuacji na rynku przedsiębiorczości oraz rynku pracy	24
4. Analiza SWOT	25
4.1. Wyniki konsultacji społecznych	25
4.2. Zgodność zapisów Analizy SWOT z Diagnozą	26
5. Cele i wskaźniki	29
5.1. Wyniki konsultacji społecznych	29
5.2. Określenie celów ogólnych i szczegółowych dla obszaru LGD	31
5.3. Określenie EFSI i Programów oraz celów osiąganych w LSR	32
5.4. Przedsięwzięcia LSR finansowane z EFRROW	34
5.5. Określenie wskaźników	38
6. Sposób wyboru operacji oraz sposobu ustanawiania kryteriów wyboru	51
6.1. Procedura wyboru i oceny operacji	51

6.2. Lokalne kryteria wyboru operacji.....	51
6.3. Określenie kryteriów dostępu oraz premiowania operacji w LSR.....	52
6.4. Określenie innowacyjności w lokalnych kryteriach	53
7. Plan działania	53
8. Budżet LSR.....	54
9. Plan Komunikacji	54
10. Zintegrowanie	55
11. Monitoring i Ewaluacja.....	57
12. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	58
13. Spis tabel	59
14. Spis rysunków	59
15. Bibliografia.....	59

Załączniki:

Załącznik nr 1 Procedura aktualizacji LSR.....	59
Załącznik nr 2 Monitoring i ewaluacja.....	60
Załącznik nr 3 Plan Działania.....	62
Załącznik nr 4 Budżet.....	67
Załącznik nr 5 Plan Komunikacji.....	69

WSTĘP

Rozwój obszarów wiejskich poprzez realizację lokalnych strategii rozwoju umożliwił Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) w ramach Osi 4 Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020. RLKS przyczynia się do wspierania zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich na obszarze Unii Europejskiej. Jest to inicjatywa oddolna, zakładająca budowanie kapitału społecznego poprzez aktywizację społeczności lokalnych. Jest to podejście partnerskie trzech sektorów (publiczny, prywatny, społeczny) realizowane przez Lokalne Grupy Działania, a polegające na budowie Lokalnej Strategii Rozwoju i realizacji wynikających z niej przedsięwzięć.

Lokalna Strategia Rozwoju to najważniejszy element RLKS. Każda lokalna grupa chcąc realizować swoje cele i zamierzenia musi opracować taki dokument i poddać go ocenie.

Lokalna Strategia Rozwoju (LSR) Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie „Bursztynowy Pasaż” (LGD SBP) jako instrument rozwoju gospodarczo – społecznego obejmuje obszar dwóch gmin, tj. **Gminy Gniewino i Gminy Wejherowo. Realizacja LSR przyczyni się do podniesienia poziomu życia oraz aktywności społeczności lokalnej na obszarze objętym działaniem LGD Stowarzyszenie Bursztynowy Pasaż.**

LSR jest wynikiem diagnozy stanu obecnego, przeprowadzonych konsultacji i spotkań z liderami lokalnymi, przedstawicielami organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz przedstawicieli sektora publicznego. Poszczególne cele ogólne i szczegółowe opracowano na podstawie analizy SWOT przeprowadzonej w gronie mieszkańców: przedstawicieli sektora publicznego, społecznego oraz prywatnego.

LSR zakłada realizację szczególnych celów poprzez konkretne zadania z obszarów rozwoju infrastruktury, podejmowania i rozwoju przedsiębiorczości, promocji obszaru, wzmocnienia i rozwoju kapitału społecznego oraz ochronę środowiska i dziedzictwa kulturowego. Konkretnie przedsięwzięcia w tych obszarach będą realizować przede wszystkim partnerzy społeczni wraz z podmiotami publicznymi i prywatnymi.

1. Charakterystyka Lokalnej Grupy Działania (LGD).

1.1. Nazwa i status prawny LGD.

Stowarzyszenie „Bursztynowy Pasaż” jako Stowarzyszenie działa na podstawie ust. z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o Stowarzyszeniach (Dz.U. z 2003r. Nr 96, poz.874, z 2004r. poz.102, poz.1055, z 2007r. 112, poz.766 oraz z 2011r. Nr 112, poz.654, na podstawie art.15 ustawy z 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz.427 oraz 2008r. Nr 98, poz.634 oraz Ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 18 marca 2015r., poz. 378). Ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z 20 lutego 2015r. (Dz.U. poz.349 z dnia 13 marca 2015r.) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013r.

Organem nadzoru nad Stowarzyszeniem jest Marszałek Województwa Pomorskiego. Stowarzyszenie posiada osobowość prawną. Siedzibą Stowarzyszenia jest miejscowość Gniewino, gdzie znajduje się Biuro przy ul. Szkolnej 2. Stowarzyszenie „Bursztynowy Pasaż” zostało zarejestrowane dnia 12.06.2006 r. Numer wpisu uzyskany w Krajowym Rejestrze Sądowym to 0000258825.

Lokalna Grupa Działania to partnerstwo sektora publicznego, społecznego, gospodarczego i mieszkańców. Wymienione sektory przenikają się i uzupełniają tworząc Stowarzyszenie służące zrównoważonemu rozwojowi obszarów wiejskich i aktywizowaniu społeczności lokalnej poprzez realizację Lokalnej Strategii Rozwoju na obszarze Gminy Gniewino i Gminy Wejherowo.

1.2. Opis obszaru LGD.

Obszar, dla którego opracowano Lokalną Strategię Rozwoju obejmuje teren Gminy Gniewino i Gminy Wejherowo.

Gmina Gniewino powstała w roku 1945 gdzie w powojennych warunkach (również geopolitycznych) zaczęły się formować podstawy administracji. Położona na północy województwa pomorskiego, w powiecie wejherowskim. Jej obszar, o powierzchni 176 km², stanowi część niezwykle malowniczego Pobrzeża Kaszubskiego. Gmina oddalona jest od wybrzeża Morza Bałtyckiego o około 4 km (licząc od północnej granicy gminy). Gmina Gniewino sąsiaduje z czterema wiejskimi gminami powiatu wejherowskiego - od południowego wschodu z gminą wiejską Wejherowo, od południa z gminą Luzino, od południowego - zachodu z gminą Łęczycze, od północnego-zachodu z gminą Choczewo; oraz jedną gminą powiatu puckiego - od północnego-wschodu z gminą Krokowa. Obszar gminy omijają międzyregionalne trasy komunikacyjne, zarówno drogowe, jak i kolejowe. Najbliższa droga relacji Gdynia - Szczecin przebiega w odległości ok. 5 - 7 km od południowej granicy gminy. Przez gminę przebiega droga o randze regionalnej - relacji Wejherowo - Choczewo. Główny ośrodek gminy - miejscowość Gniewino, dzieli od ośrodka powiatowego - Wejherowa - odległość ok. 20 km.

Gmina Wejherowo to największa gmina Powiatu Wejherowskiego, zajmująca 15 % jego powierzchni powstała w roku 1934 z połączenia wójtostw w Bolszewie, Gniewowie, Łęczycach, Wejherowie - Zamku oraz kilku samodzielnych obszarów dworskich. Położona na północy województwa pomorskiego, w powiecie wejherowskim leży w północnej części Pojezierza Kaszubskiego, na granicy z Pobrzeżem Kaszubskim. Obszar charakteryzuje się dużymi walorami przyrodniczymi i odznacza się silnie urozmaiconą rzeźbą, dodatkowo jest bogato zróżnicowany pod względem krajobrazowym. Gmina Wiejska Wejherowo sąsiaduje z 5 gminami wiejskimi: od północnego - zachodu z gminą Gniewino, od północy z gminą Krokowa, od zachodu z gminą Luzino, od północnego - wschodu z gminą Puck, od południa z gminą Szemud oraz 4 miastami aglomeracji trójmiejskiej: od południowego - wschodu z Gdynią i od wschodu z Redą, Rumią oraz Wejherowem. Obszar Lokalnej Grupy Działania Bursztynowy Pasaż obejmuje teren Gminy Gniewino oraz Gminy Wejherowo. Obszar ten liczy 30 368 mieszkańców zamieszkujących na obszarze 370,29 km².

Tabela 1. Charakterystyka gmin LGD

Nazwa Gminy	Powierzchnia	Liczba ludności	Typ Gminy
Gmina Wejherowo	194,08 km ²	23 039	Wiejska
Gmina Gniewino	176,21 km ²	7 329	Wiejska
Razem	370,29 km²	30 368	-----

Źródło: opracowanie własne

Mapa Obszaru LGD

Źródło: opracowanie własne

1.3. Opis procesu powstania i doświadczenie LGD.

Stowarzyszenie zostało zawiązane w 2006 roku w celu wdrażania programu pilotażowego Leader + w ramach realizacji którego utworzono obszar pod nazwą „Bursztynowy Pasaż” w skład którego wchodziło 8 gmin: Choczewo, Główny, Gniewino, Kosakowo, Krokowa, Nowa Wieś Lęborska, Puck i Wicko. Władze Stowarzyszenia opracowały Zintegrowaną Strategię Rozwoju Obszarów Wiejskich określając podstawowe kierunki rozwoju oraz narzędzia do ich realizacji.

Od początku powstania lokalnej grupy działania członkami organizacji są osoby fizyczne, przedsiębiorcy oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych. W wyniku zapisów Ustawy z dnia 7 marca 2007r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich do Stowarzyszenia, jako członek zwyczajny do Lokalnych Grup Działania mogły przystąpić osoby prawne, a w szczególności jednostki samorządu terytorialnego. Zapis ten spowodował, iż wszystkie gminy objęte obszarem działania LGD Bursztynowy Pasaż zostały mocą uchwał rad gmin członkami zwyczajnymi.

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 Stowarzyszenie Bursztynowy Pasaż zostało wybrane do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju. W wyniku rezygnacji z członkostwa Gminy Puck oraz Gminy Kosakowo Lokalna Strategia Rozwoju była wdrażana na obszarze Gmin Choczewo, Gniewino, Krokowa, Wicko, Łeba i Nowa Wieś Lęborska.

Nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020 i związane z tym zmiany prawne w zakresie tworzenia grup wielofunduszowych doprowadziła do tego, iż z członkostwa w Stowarzyszeniu zrezygnowały Gminy Wicko, Nowa Wieś Lęborska, Łeba, Krokowa i Choczewo. W czerwcu 2015 roku do struktur LGD Bursztynowy Pasaż wstąpiła Gmina Wejherowo i od tego momentu przystąpiono do budowania Lokalnej Strategii Rozwoju dla obszaru Bursztynowego Pasażu w ramach podejścia Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność. Strategia przewiduje finansowanie w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020. Ogólny kierunek działania LGD będzie kontynuowany. Tym niemniej w okresie 2016 – 2023 LGD koncentrować się będzie w większym stopniu na tworzeniu miejsc pracy, na co przeznaczonych zostanie ponad 50% środków dostępnych w ramach strategii.

Stowarzyszenie „Bursztynowy Pasaż” posiada 7 – letnie doświadczenie we wdrażaniu Podejścia Leader w perspektywie finansowej Unii Europejskiej w latach 2007 – 2013. Całkowity budżet w ramach Lokalnej Strategii

Rozwoju zgodnie z ostatnim aneksem umowy ramowej wyniósł ponad 6 432 521,82 złotych a stopień realizacji strategii wyniósł 96%. W ramach dostępnych środków beneficjenci zrealizowali 44 tzw. Małe Projekty, 14 operacji z zakresu Odnowy i Rozwoju Wsi oraz 8 operacji dotyczących Tworzenia i Rozwoju Mikroprzedsiębiorstw. Przy pomocy dostępnych środków LGD zrealizowało również zadania z zakresu rozwoju aktywności społecznej poprzez szkolenia, kursy, organizację imprez lokalnych. Stowarzyszenie posiada ponadto doświadczenie w aplikowaniu i realizowaniu projektów własnych dofinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rybackiego. Dodatkowo na obszarze LGD realizowane były projekty edukacyjne w partnerstwach społeczno – prywatnych, gdzie partnerem finansowym były firmy a realizatorem LGD.

Wypracowany przez lata potencjał LGD zostanie wykorzystany do kontynuowania działań na rzecz rozwoju lokalnego. Zarówno potencjał organizacyjny na szczeblu zarządzania grupą oraz potencjał ludzki w postaci tworzących ją członków grup społecznych z terenu Gmin Gniewino i Wejherowo pozwoli ponownie efektywnie wdrożyć Lokalną Strategię Rozwoju na lata 2016 – 2023.

1.4. Reprezentatywność LGD.

Zgodnie z art. 12 Statutu Stowarzyszenia „Bursztynowy Pasaż” członkiem zwyczajnym może być „osoba prawna lub pełnoletnia osoba fizyczna o pełnej zdolności do czynności prawnych, która złoży deklarację członkowską i zostanie przyjęta przez Zarząd”. Zgodnie z tym zapisem członkami Stowarzyszenia mogą być osoby fizyczne oraz osoby prawne w postaci stowarzyszeń, przedsiębiorstw czy fundacji. Każdy z podmiotów jest reprezentowany przez swojego przedstawiciela. Każdy podmiot ma bezpośrednią możliwość wpływania na funkcjonowanie i rozwój LGD poprzez zasiadanie w Zarządzie, Komisji Rewizyjnej czy Radzie ds. PROW.

Rozszerzenie składu Stowarzyszenia odbywa się zgodnie z art. 12 „aby ubiegać się o członkostwo w Stowarzyszeniu „Bursztynowy Pasaż” należy wypełnić deklarację członkowską i dostarczyć ją Zarządowi, który przyjmuje lub nie nowy podmiot”. Wśród członków Stowarzyszenia znajdują się osoby związane życiowo z gminami, liderzy społeczni, aktywni mieszkańcy, działacze, przedsiębiorcy, reprezentanci podmiotów publicznych.

Tabela 2. Członkowie Stowarzyszenia Bursztynowy Pasaż

L.P.	Podmiot	Sektor	Reprezentant
1.	Gmina Gniewino	Publiczny	Anna Munch
2.	Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Biblioteka	Publiczny	Waldemar Szczypior
3.	Ochotnicza Straż Pożarna w Nadolu	Społeczny	Rafał Kamiński
4.	Mariola Kwaśniewska	Mieszkańców	-----
5.	Stowarzyszenie Twórców Niezależnych AMARANT	Społeczny	Jacek Gorzawski
6.	Fundacja Rozwoju Wsi „Izba”	Społeczny	Jacek Bagnecki
7.	Uniwersytet Trzeciego Wieku	Społeczny	Jadwiga Dobrychłop
8.	Stowarzyszenie „Towarzystwo Oświatowe”	Społeczny	Grażyna Baranowska
9.	Jerzy Czupryński	Mieszkańcy	-----
10.	Gmina Wejherowo	Publiczny	Maciej Milewski
11.	Samorządowa Szkoła Podstawowa w Gościcinie	Publiczny	Arkadiusz Malinowski
12.	Biblioteka i Centrum Kultury Gminy Wejherowo	Publiczny	Natasza Sobczak
13.	Justyna Szotrowska	Mieszkańców	-----
14.	Robert Bianga	Mieszkańców	-----
15.	Villa Holma Gospodarstwo Agroturystyczne	Gospodarczy	Piotr Januszewski
16.	POWER Transport, AGT Artur Czaja	Gospodarczy	Artur Czaja
17.	Ochotnicza Straż Pożarna w Orlu	Społeczny	Piotr Hebda
18.	Stowarzyszenie Przyjaciół Gniewowa	Społeczny	Justyna Klein – Melcer
19.	Gimnazjum Towarzystwa Salezjańskiego im. Ks. Ignacego Błażewskiego	Społeczny	Ks. Marek Barański
20.	Stowarzyszenie Zaciszne Zalesie	Społeczny	Ryszard Jeske

21.	Ochotnicza Straż Pożarna w Kniewie	Spółeczny	Jan Tetzlaff
22.	Michał Słowik	-----	-----
23.	Arkadiusz Pasiuk	-----	-----
24.	Dorota Formela	Mieszkańcy	-----
25.	Kółko Rolnicze- Koło Gospodyń Wiejskich	Spółeczny	Grażyna Starba
26.	Dorota Wicka	Mieszkańcy	-----
27.	GeoTeka Daniel Kreft	Gospodarczy	Daniel Kreft
28.	Orle to my	Spółeczny	Roman Stanisławczyk
29.	Partycja Wilkowska	Mieszkańcy	-----
30.	Aleksandra Dobrzańska	Mieszkańcy	-----
31.	Zbigniew Kowalewski	Mieszkańcy	-----
32.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Kapino ECO- KĄPINO	społeczny	Maciej Zelgert

Źródło: opracowanie własne

1.5. Organ decyzyjny – Rada ds. PROW.

Organem decyzyjnym LGD Bursztynowy Pasaż jest Rada ds. Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (Rada ds. PROW). Do zadań Rady należy ocena oraz wybór operacji, które będą dofinansowane w ramach przedsięwzięć zawartych w lokalnej strategii rozwoju. Ważną kompetencją Rady jest przyjmowanie i aktualizowanie LSR oraz lokalnych kryteriów wyboru operacji.

Strukturę Rady i jej kompetencje określa statut Stowarzyszenia a szczegółowe zasady funkcjonowania organu oraz wybór operacji do dofinansowania określa regulamin Rady.

Tabela 3. Skład Rady ds. PROW

L.P.	Imię i Nazwisko	Reprezentowany Sektor
1.	Anna Munch	Publiczny
2.	Rafał Kamiński	Spółeczny
3.	Dorota Wicka	Mieszkańcy
4.	Jerzy Czupryński	Mieszkańcy
5.	Piotr Januszewski	Gospodarczy
6.	Piotr Hebda	Spółeczny
7.	Patrycja Wilkowska	Mieszkańcy

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie ze *Statutem* i *Regulaminem Rady ds. PROW* organ decyzyjny składa się z partnerów reprezentujących sektor gospodarczy, społeczny, mieszkańców oraz publiczny, którzy są wybierani i odwoływani przez Walne Zebranie spośród członków zwyczajnych Stowarzyszenia. Obecnie Rada liczy 7 członków. W składzie Rady zasiadają kobiety oraz osoby poniżej 35 roku życia.

Na czele Rady stoi Przewodniczący, który wybierany jest przez Radę ds. PROW. Posiedzenia Rady ds. PROW są organizowane odpowiednio do potrzeb wynikających z naboru wniosków. Członkowie Rady przed każdym posiedzeniem pisemnie wypełniają *oświadczenie poufności i bezstronności Członka Rady ds. PROW*. W wypadku zaistnienia okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości, co do bezstronności członka Rady np. ubieganie się przez niego o wybór operacji, przewiduje się procedurę wykluczenia takiego członka z udziału w dokonywaniu wyboru operacji. W składzie Rady żadna pojedyncza grupa interesu nie może posiadać ponad 49% głosów w podejmowaniu decyzji. Nad przestrzeganiem niniejszych zasad czuwa każdorazowo Przewodniczący Rady. W celu umożliwienia identyfikacji i oceny charakteru możliwych powiązań członków Rady z wnioskodawcą prowadzi się *rejestr interesu członków rady ds. PROW*.

Rada, jako organ decyzyjny będzie ograniczała swoją działalność do oceny i wyboru operacji, aktualizacji LSR oraz lokalnych kryteriów wyboru. Rada nie ingeruje w bieżącą działalność i zarządzanie LGD, gdyż w tym zakresie władnym jest wyłącznie Zarząd. Żaden z członków organu decyzyjnego nie może być zatrudniony w biurze LGD i wpływać na jego pracę.

1.6. Zasady funkcjonowania LGD.

Zasady funkcjonowania LGD reguluje statut oraz stosowne regulaminy. Władze Stowarzyszenia „Bursztynowy Pasaż” tworzą Walne Zebranie Członków, Zarząd, Komisja Rewizyjna oraz Rada ds. PROW.

1.6.1. Organy LGD.

Najwyższą władzą w Stowarzyszeniu jest Walne Zebranie Członków, którego kompetencje określa statut i obejmuje m.in.: uchwalanie i zmiany statutu, wybór Zarządu i jego odwoływanie, wybór członków Komisji Rewizyjnej, wybór Rady ds. PROW. Walne Zebranie Członków podejmuje decyzje w formie uchwały większością głosów w głosowaniu jawnym, przy obecności przynajmniej 50% wszystkich członków. Wszyscy członkowie mają równą ilość i moc głosu.

Organem wykonawczym Stowarzyszenia jest Zarząd, a do jego najważniejszych zadań należy reprezentowanie Stowarzyszenia na zewnątrz, kierowanie i organizowanie bieżącej działalności Stowarzyszenia czy zaciąganie zobowiązań finansowych. Zarząd LGD, zgodnie ze statutem składa się od 3 do 6 osób, w tym Prezesa, Wiceprezesa i pozostałych członków Zarządu. Obecnie Zarząd liczy 3 członków. Kadencja Zarządu trwa 4 lata.

Organem kontrolnym Stowarzyszenia jest Komisja Rewizyjna, którego kadencja trwa cztery lata. Komisja składa się przynajmniej z trzech osób, w tym przewodniczącego, sekretarza i członka wybieranych przez Walne Zebranie Członków. Komisja Rewizyjna podejmuje decyzje drogą uchwał zwykłą większością głosów, przy co najmniej 50% składu Komisji. Zadaniem Komisji Rewizyjnej jest kontrolowanie działalności Stowarzyszenia przynajmniej raz do roku pod względem zgodności z przepisami prawa, statutem i uchwałami Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia, przedstawianie Walnemu Zebraniu Członków Stowarzyszenia ocen działalności Zarządu oraz stawianie wniosku udzielenie Zarządowi absolutorium, sporządzanie corocznych ocen działalności Stowarzyszenia i podawanie ich do wiadomości członków.

1.6.2. Biuro LGD.

Obsługą Stowarzyszenia zajmuje się Biuro LGD, które będzie prowadzić sprawy wszystkich organów Stowarzyszenia oraz wdrażać LSR. Biuro LGD spełnia wszelkie warunki pozwalające na efektywne zarządzanie i pracę zatrudnionych tam osób. Wybrani zgodnie z procedurą rekrutacji pracownicy zatrudnieni są na podstawie umów o pracę.

Biuro LGD znajduje się w Gniewinie, przy ul. Szkolnej 3. Lokal jest użytkowany na podstawie umowy najmu zawartej w dniu 21 grudnia 2015 roku z Centrum Sportowo – Konferencyjnym w Gniewinie. W skład pomieszczeń wchodzi lokale użytkowe na II kondygnacji, o łącznej powierzchni 53 m².

Układ pomieszczeń zapewnia możliwość przyjmowania i obsługi interesantów chcących uzyskać informacje i fachowe doradztwo. Ponadto Biuro pozwala na archiwizowanie dokumentów oraz odpowiedni komfort pracy osobom zatrudnionym.

Biuro wyposażone jest w dostęp do internetu oraz sieci telefonicznej, posiada dostęp do wody bieżącej, a w zimę ogrzewane jest gazem. Możliwe, iż w trakcie funkcjonowania biura zajdzie potrzeba doposażenie w dodatkowe meble biurowe oraz sprzęt biurowy. Pracownicy mają do dyspozycji pomieszczenia sanitarne oraz socjalne.

1.7. Potencjał ludzki LGD.

LGD Bursztynowy dysponuje odpowiednim potencjałem ludzkim do wdrażania LSR na obszarze Gmin Gniewino i Wejherowo. LGD zapewni wybór operacji nie tylko zgodny ze strategią, ale również z obowiązującymi przepisami prawa dotyczącymi wdrażania instrumentu RLKS. Dlatego też osoby zaangażowane w pracę na rzecz LGD w Zarządzie Stowarzyszenia, Radzie ds. PROW oraz Biurze LGD posiadają odpowiednie kompetencje zarówno do tworzenia, zarządzania LGD oraz wdrażania LSR.

1.7.1. Opis stanowisk pracy w Biurze LGD.

Obecnie w Biurze LGD zatrudnione są osoby na następujących stanowiskach:

1. *Specjalista ds. naboru wniosków i administracji*
2. *Specjalista ds. promocji i współpracy*
3. *Specjalista ds. kadrowych i księgowości*

Wszystkie zatrudnione osoby posiadają bogate doświadczenie w zakresie wdrażania LSR. Osoby te były odpowiedzialne za realizację strategii w latach 2009 – 2015, poprawne funkcjonowanie biura pod kątem organizacyjnym i finansowym oraz działania organów Stowarzyszenia. Osoby zatrudnione w biurze mają doświadczenie i niezbędną wiedzę w zakresie wdrażania i aktualizacji strategii, rozliczania poniesionych kosztów w zakresie funkcjonowania LGD, wdrażania i rozliczania projektów współpracy oraz fachowego doradztwa na rzecz wnioskodawców i beneficjentów operacji dostępnych w ramach LSR. Specjalista ds. naboru wniosków i administracji zatrudniony jest są w biurze LGD od 2012 roku, specjalista ds. kadrowych i księgowości od 2008 roku, natomiast specjalista ds. promocji i współpracy od 2016.

Merytorycznie przygotowana kadra to gwarancja efektywnego wdrażania kolejnej Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2016 – 2023. Zarząd LGD mając na uwadze ciągłą potrzebę doskonalenia umiejętności oraz pogłębiania wiedzy pracowników opracował plan szkoleń dla pracowników zatrudnionych w Biurze.

Plan szkoleń oraz szczegółowy opis stanowisk wraz z zakresami zadań i odpowiedzialności pracowników, został uregulowany w *Regulaminie Organizacyjnym Biura Stowarzyszenia „Bursztynowy Pasaż”* przyjętym przez Zarząd Stowarzyszenia w dniu 24 lipca 2015 roku i zaktualizowanym 13 października 2016 r.

1.7.2. Potencjał ludzki w Zarządzie Stowarzyszenia oraz Radzie ds. PROW.

Zarząd Stowarzyszenia składa się z osób o wieloletnim doświadczeniu w kierowaniu organizacjami pozarządowymi oraz osobami fachowymi w dziedzinie funduszy europejskich, tworzenia i zarządzania procesami rozwoju na poziomie lokalnym oraz animowania i aktywizacji społeczności lokalnych. Stowarzyszenie Bursztynowy Pasaż stawia przed członkami Zarządu konkretne wymogi kompetencyjne:

1. Nie mniej niż trzech członków Zarządu, w tym Prezes lub Wiceprezes, posiada:
  - a) przynajmniej dwuletnie doświadczenie w zakresie przygotowania i rozliczania projektów dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej, w tym z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013,
  - b) przynajmniej dwuletnie doświadczenie w zarządzaniu organizacją pozarządową w randze członka, Wiceprezesa lub Prezesa Zarządu Stowarzyszenia lub Fundacji.
2. Nie mniej niż jeden członek Zarządu posiada przynajmniej dwuletnie doświadczenie w zakresie aktywizowania społeczności lokalnej poprzez działalność kulturalną, sportową lub rekreacyjną.

Wymogi związane z doświadczeniem i kompetencjami członków Zarządu uregulowane są w Regulaminie Zarządu Stowarzyszenia Bursztynowy Pasaż przyjętym przez Walne Zebranie Członków w dniu 10 kwietnia 2015 roku.

Rada ds. PROW składa się z osób będących lokalnymi liderami i animatorami życia społecznego oraz mieszkańcami obszaru LGD. Stowarzyszenie Bursztynowy Pasaż stawia przed członkami ciała decyzyjnego konkretne zadania w związku z tym wymaga odpowiednich kwalifikacji i doświadczenia.

W składzie Rady:

- a) wszyscy członkowie Rady posiadają udokumentowaną wiedzę z zakresu rozwoju obszarów wiejskich i Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność,
- b) ponad połowę składu Rady stanowią osoby zameldowane na pobyt stały na obszarze objętym LSR przez okres co najmniej trzech lat,
- c) co najmniej jedna osoba będąca członkiem Rady posiada udokumentowaną znajomość co najmniej jednego języka roboczego UE w stopniu umożliwiającym swobodne porozumiewanie się.

Stosowne wymogi dotyczące kompetencji i doświadczenia członków organu decyzyjnego zostały uregulowane regulaminie Rady ds. PROW.

Rada ds. PROW określa zasady w sprawach związanych ze swoim wewnętrznym funkcjonowaniem w postaci uchwał, w tym planem szkoleń na dany rok kalendarzowy.

2. Partycypacyjny charakter LSR.

Lokalna Strategia Rozwoju została opracowana przy współudziale lokalnej społeczności Gmin Gniewino i Wejherowo. LGD podczas prac nad strategią zagwarantowała udział reprezentantów różnych środowisk w procesie budowy dokumentu. Oddolny charakter LSR przejawia się w zastosowanych metodach partycypacyjnych na kluczowych etapach opracowania strategii.

Przyjęto, iż kluczowymi etapami opracowania LSR są:

- I. Diagnoza i Analiza SWOT,
- II. Cele i przedsięwzięcia oraz wskaźniki produktu i rezultatu, plan działania
- III. Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru,

- IV. Budżet, plan komunikacji,
- V. Zintegrowanie oraz monitoring i ewaluacja.

2.1. Metody partycypacji zastosowane podczas budowy LSR.

Opisane metody pochodzą ze strony „Baza dobrych praktyk partycypacji”¹.

1. Word Cafe.

Metodę zastosowano do przeprowadzenia Analizy SWOT w dniu 22.09.2015 roku w Gniewinie. Podczas spotkania w gronie kilkunastu i więcej osób, jego uczestnicy zostali podzieleni na cztery grupy, pracujące przy czterech stolikach. Przy każdym stoliku jedna osoba pozostawała na stałe, podczas gdy pozostałe grupy zmieniały stolik co kilkanaście minut. Jeden stolik odpowiadał jednej grupie elementów Analizy SWOT – Mocnym Stronom, Słabym Stronom, Szansom i Zagrożeniom. Osoba pozostająca przy stoliku na stałe, zbierała propozycje od osób z poszczególnych dosiadających do stolika grup i po zakończeniu pracy grup przy stolikach przedstawiła końcową propozycję zapisów. Opracowano notatkę z przebiegu spotkania wraz z jego wynikami.

2. Wywiad indywidualny.

Wywiady indywidualne przeprowadzono z osobami, które reprezentują podmioty istotne dla opracowania LSR. Wywiady indywidualne przeprowadzono na każdym etapie opracowania LSR. Wyniki każdego wywiadu opracowano w formie notatki. Wywiady zostały przeprowadzone osobami kierującymi podmiotami władzy publicznej, pomocy społecznej, rynku pracy, przedsiębiorcami oraz liderami społecznymi.

Przeprowadzono następujące wywiady:

Tabela 4. Przeprowadzone wywiady

OSOBA	TEMAT	DATA
Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewinie Pani Renata Łuszczak	- analiza grup wykluczonych społecznie, - analiza bezrobocia i grupy defaworyzowane - mechanizmy wsparcia ww. grup	08.09.2015
Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wejherowie Pani Ewa Zarębińska-Szczodra	- analiza grup wykluczonych społecznie, - analiza bezrobocia i grupy defaworyzowane - mechanizmy wsparcia ww. grup	10.09.2015
Wójt Gminy Gniewino Pan Zbigniew Walczak	- sytuacja społeczno – gospodarcza Gminy - potrzeby inwestycyjne Gminy - budżet LSR - kryteria oceny operacji w ramach LSR	15.09.2015 16.11.2015
Wójt Gminy Wejherowo Pan Henryk Skwarło	- sytuacja społeczno – gospodarcza Gminy - potrzeby inwestycyjne Gminy - budżet LSR - kryteria oceny operacji w ramach LSR	17.09.2015 19.11.2015
Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Gościnnie Pani Natasza Sobczak	- stan kultury w Gminie - potrzeby w zakresie aktywizacji i komunikacji społecznej - potrzeby inwestycyjne w kulturze	24.09.2015 20.11.2015
Dyrektor Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Biblioteka Pan Waldemar Szczypior	- stan kultury w Gminie - potrzeby w zakresie aktywizacji i komunikacji społecznej - potrzeby inwestycyjne w kulturze	25.09.2015 23.11.2015
Pan Krzysztof Walczak Mleczarnia Śnieżka Perlino	- potrzeby inwestycyjne firmy - sytuacja na rynku pracy (zatrudnienie) - kryteria oceny operacji w ramach LSR oraz pułap dofinansowania operacji	08.10.2015 20.11.2015
Pan Jerzy Czupryński Gospodarstwo Agroturystyczne Czuprynowka	- sytuacja gospodarstw agroturystycznych w Gminie Gniewino - potrzeby związane z prowadzeniem działalności - oczekiwania co do pomocy w zakresie programów UE, w tym PROW 2014 – 2020 i lokalnych kryteriów wyboru operacji.	23.10.2015 27.11.2015

¹ <http://partycypacja.fise.org.pl/x/777930>

Kierownik Biura Powiatowego Ośrodka Doradztwa Rolniczego Pani Hanna Rocławska	- doświadczenie wdrażania PROW 2007 – 2013 w zakresie wsparcia podejmowania i rozwoju działalności gospodarczej - kryteria wyboru operacji do dofinansowania - sytuacja mikro i małych firm w Powiecie Wejherowskim - monitoring i ewaluacja projektów w ramach PROW	24.10.2015 01.12.2015
---	---	--------------------------

Źródło: opracowanie własne

3. Badanie ankietowe.

Badanie ankietowe przeprowadzono na każdym etapie opracowania LSR, a na pierwszym etapie zarówno jako wsparcie opracowania diagnozy, jak i określenia Analizy SWOT, celów LSR i lokalnych kryteriów. Ankietę zbierano zarówno wersji papierowej, jak i drogą elektroniczną, umieszczając na stronie internetowej LGD, portalu społecznościowym Facebook oraz na stronach internetowych gmin Gniewino i Wejherowo. Po każdym badaniu opracowano jego wyniki.

1. Ankieta w formie elektronicznej i papierowej pt. „Ankieta badawcza jakości życia na obszarze Stowarzyszenia Bursztynowy Pasaż Lokalnej Grupy Działania”. Formularz aktywny i dostępny na stronach internetowych od dnia **10.08.2015r.** – **do 25.09.2015.**
2. Ankieta w formie elektronicznej i papierowej pt. „Karta projektowa – Lokalna Strategia Rozwoju obszaru LGD Bursztynowy Pasaż 2014 – 2020. Gminy: Gniewino oraz Wejherowo.”. Formularz aktywny i dostępny na stronach internetowych od dnia **12.08.2015r.** – **30.10.2015.**
3. Ankieta w formie elektronicznej pt. „Analiza SWOT i celów nowego LSR dla gmin Gniewino oraz Wejherowo. Formularz aktywny i dostępny na stronach internetowych od dnia **7.10.2015r.** – **20.11.2015.**
4. Ankieta w formie elektronicznej pt. „Kryteria oceny projektów - LSR 2014 – 2020”. Formularz aktywny i dostępny na stronach internetowych od dnia **18.11.2015r.** – **03.12.2015.**
5. Ankieta w formie elektronicznej pt. „Plan Komunikacyjny”. Formularz aktywny i dostępny na stronach internetowych od dnia **03.12.2015r.** – **15.12.2015.**

4. Spotkania/warsztaty konsultacyjne

Narzędzie zastosowano na etapach przygotowania diagnozy, Analizy SWOT, określenia celów i określenia sposób osiągnięcia celów (spotkania z różnymi grupami beneficjentów) oraz sposobu ustalania kryteriów wyboru operacji (np. przedsiębiorcy wskazywali pułap pomocy). W spotkaniach uczestniczyło od kilki do kilkunastu osób. Po krótkiej prezentacji, uczestnicy spotkania swobodnie zabierali głos, zgłaszając różne propozycje zapisów lub omawiając propozycje swoich projektów. W przypadku konieczności wyboru spośród większej ilości propozycji („zawężanie”) stosowano sondażowe głosowanie przez podniesienie ręki. Po każdym spotkaniu opracowano notatkę z listą obecności. Spotkanie/warsztat konsultacyjny w Gniewinie w dniu 22.09.2015 roku dla określenia celów zrealizowano podczas tego samego spotkania, w którym zastosowano metodę World Cafe.

Odbyły się następujące spotkania:

Tabela 5. Zorganizowane spotkania

Data	Miejsce	Ilość uczestników	Tematyka
21.09.2015	Gminny Ośrodek Kultury w Gościcinie	10	Analiza mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń, a także celów LSR.
22.09.2015	Centrum Kultury, Sportu i Biblioteka w Gniewinie	12	Analiza mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń, a także celów LSR.
16.11.2015	Biblioteka Publiczna Gminy Wejherowo im. Aleksandra Labudy w Bolszewie	15	Przedstawienie możliwości pozyskania dofinansowania dla poszczególnych sektorów społecznych. Analiza zagadnień związanych z diagnozą potrzeb, kryteriami dostępu czy warunkami ich udzielania. Analiza potrzeb samorządów, przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych i ich projektów do dofinansowania w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju.
17.11.2015	Centrum Kultury, Sportu i Biblioteka w Gniewinie	28	Przedstawienie możliwości pozyskania dofinansowania dla poszczególnych sektorów społecznych. Analiza zagadnień związanych z diagnozą potrzeb, kryteriami dostępu czy

			warunkami ich udzielania. Analiza potrzeb samorządów, przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych i ich projektów do dofinansowania w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju.
--	--	--	---

Źródło: opracowanie własne

5. Biały wywiad.

Narzędzie zastosowano na wszystkich etapach opracowania LSR, zbierając informacje z ogólnie dostępnych źródeł takich jak strony i portale internetowe, gazety lokalne, bazy danych. Zebrane informacje opracowano w formie dokumentu.

6. Forum lokalne.

Na każdym etapie przygotowania LSR odbywały się spotkania Forum Lokalnego, którego zadaniem było analizowanie dotychczasowych prac nad LSR oraz opracowywanie stanowisk wobec kolejnych etapów budowy strategii. Forum Lokalne zostało powołane przez Zarząd Stowarzyszenia 24 lipca 2015 roku. Forum działa na podstawie regulaminu. Po każdym spotkaniu opracowano notatkę z listą obecności. Do Forum Lokalnego zostało powołanych 20 osób, w tym sołtysi, radni, przedsiębiorcy, wójtowie i członkowie lokalnych stowarzyszeń. Forum ma charakter otwarty, co umożliwiało w trakcie jego prac przyjmować chętne osoby do współpracy przy tworzeniu LSR.

Spotkania Forum odbyły się w dniach: 10.08.2015 (Gniewino); 28.09.2015 (Bolszewo); 03.11.2015 (Gniewino); 23.11.2015 (Gniewino); 06.12.2015 (Gościcino); 18.12.2015 (Gniewino).

7. Zespół roboczy.

Na każdym etapie opracowania LSR spotykał się Zespół Roboczy, którego celem było ustalenie planu kolejnych prac, analiza wyników ze spotkań, ankiet, wywiadów oraz opinii forum lokalnego i na podstawie tych danych merytoryczne przygotowanie strategii. Zespół został powołany przez Zarząd Stowarzyszenia 24 lipca 2015 roku. Po każdym spotkaniu Zespołu Roboczego opracowano notatkę.

W skład zespołu weszły 3 osoby:

- Prezes Stowarzyszenia Pan Michał Słowik jako przewodniczący Zespołu był odpowiedzialny za merytoryczne i organizacyjne opracowanie LSR,
- Pracownik LGD Pan Tomasz Madaj i członek Fundacji Proaktywni Pan Marcin Toczek jako członkowie zespołu, którzy byli odpowiedzialni za przygotowanie opisu obszaru LGD, diagnozy, SWOT, celów, budżetu oraz procedur i kryteriów lokalnych oraz organizacji konsultacji i spotkań.

Spotkania Zespołu odbyły się każdorazowo po przeprowadzonych metodach partycypacji po każdym etapie opracowania LSR i przed spotkaniami Forum Lokalnego: 10.08.2015 (Gniewino); 28.09.2015 (Bolszewo); 03.11.2015 (Gniewino); 23.11.2015 (Gniewino); 06.12.2015 (Gościcino); 18.12.2015 (Gniewino).

2.2. Zastosowane metody partycypacji podczas etapów opracowania LSR.

Tabela 6. Metody partycypacji

Metoda partycypacji	ETAPY				
	I	II	III	IV	V
World Cafe	X	-	-	-	-
Wywiad indywidualny	X	X	X	X	X
Badania ankietowe	X	X	X	X	-
Spotkania/warsztaty konsultacyjne	X	X	-	X	-
Biały wywiad	X	X	X	X	X
Zespół roboczy	X	X	X	X	X
Forum Lokalne	X	X	X	X	X

Źródło: opracowanie własne

Analiza wyników konsultacji

Zapisy w LSR są głównie wynikiem konsultacji społecznych. W dokumencie, w stosownych miejscach podano przebieg konsultacji i ich wyniki. Zespół Roboczy na bieżąco analizował wyniki konsultacji społecznych i uwzględnił je w końcowym dokumencie LSR.

Na etapie Diagnozy wykorzystano informacje zebrane w ramach białego wywiadu – głównie z BDL GUS, ale także Urzędu Pracy w Wejherowie, WIOŚ w Gdańsku, ośrodków pomocy społecznej, lokalna prasa. Przeprowadzono

też własne badanie ankietowe. Jego wyniki znajdują się w rozdziale Diagnoza (jest to wyraźnie zaznaczone w tekście rozdziału). Przeprowadzono wywiady indywidualne z Kierownikami Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej w Gniewinie i Wejherowie.

Podczas spotkania/warsztatów konsultacyjnych w Gościnnie i warsztatów metodą Word Cafe w Gniewinie przedstawiono w formie prezentacji tezy zawarte w Diagnozie. Podczas dyskusji zgłoszono nieliczne uwagi. Następnie przygotowano metodą warsztatową (burza mózgów, sondażowe głosowanie, Word Cafe) wstępne propozycje do Analizy SWOT. Wyniki warsztatów stały się podstawą do opracowania kolejnego badania ankietowego. Z jego wynikami zapoznali się członkowie Forum Lokalnego. Szczegółowe wyniki konsultacji i informację o uwzględnieniu lub nie zgłoszonych uwag zawarto w rozdziale Analiza SWOT.

Podczas w/w spotkania/warsztatów konsultacyjnych w Gościnnie i warsztatów metodą Word Cafe w Gniewinie, kierując się zasadą, że:

- a) cele przyczynią się zachowania „mocnych stron”
- b) do ich osiągnięcia „wykorzystane” zostaną „mocne strony” i „szanse”; najlepiej, gdy „mocne strony” wzmocnione są „szansami” w tym zakresie,
- c) osiągnięcie celów przyczyni się do likwidacji lub obniżenia negatywnego oddziaływania „słabych stron”
- d) osiągnięcie celów przyczyni się uniknięcia lub obniżenia negatywnego oddziaływania „zagrożeń”.

przygotowano propozycje wstępnych zapisów celów.

Propozycje te stały się podstawą przygotowania pytań w ankiecie. Wyniki ankiety zostały przeanalizowane przez Forum Lokalne. Szczegółowe wyniki konsultacji i informację o uwzględnieniu lub nie zgłoszonych uwag zawarto w rozdziale Cele i wskaźniki.

Następnie przeprowadzono kolejne badanie ankietowe polegające na zebraniu wstępnych kart projektów. Pozwoliły one na przygotowanie przedsięwzięć i określenie wskaźników produktu i rezultatu. Ustaleniu przedsięwzięć służyły też spotkania konsultacyjne przeprowadzone w grupach „sektorowych” na obszarze obu gmin (sektor publiczny, społeczny, przedsiębiorcy). Spotkania te pozwoliły także na uzupełnienie niektórych zapisów w Diagnozie np. potwierdziły słabą współpracę przedsiębiorców z środowiskiem naukowo – badawczym, niski stopień innowacyjności przedsiębiorstw i stosowanie przez nich wyników badań naukowych.

Ustaleniu celów i przedsięwzięć, a zwłaszcza tych, które mogłyby być przedmiotem konfliktu z Działaniem M7 PROW 2014 – 2020 – *Podstawowe usługi na obszarach wiejskich i odnowa wsi*, posłużyły wywiady indywidualne przede wszystkim z Wójtami obu Gmin oraz kierownikami Gminnych Instytucji Kultury. Uwzględniono także wyniki białego wywiadu – artykuły prasowe, w tym w formie elektronicznej wskazujące na potrzebę realizacji określonych projektów.

Przedmiotem dyskusji na Forum Lokalnym i w Zespole Roboczym była sprawa projektów grantowych – ostatecznie zdecydowano o nie realizowaniu tego typu projektów. Niemniej dla organizacji pozarządowych przeznaczono wydzielone przedsięwzięcia, zgodnie z wnioskami ze spotkań „sektorowych”.

Dla określenia kryteriów wyboru projektów przeprowadzono kolejne badanie ankietowe. Jego wyniki przeanalizowane zostało przez Forum Lokalne, które także przedyskutowało procedurę wyboru projektów. Zespół Roboczy w końcowym opracowaniu procedur i kryteriów uwzględnił także wyniki wywiadów indywidualnych oraz wyniki białego wywiadu, głównie dotyczące podobnych procedur organizacji grantodawczych. Przyjęto procedurę wyboru i zmiany kryteriów lokalnych, którą opisano w dokumencie zawierającym kryteria lokalne.

Dla opracowania planu komunikacyjnego wykonano kolejną ankietę i uwzględniono w nim wyniki tej ankiety. Uwzględniono w niej także wyniki dyskusji podczas Forum Lokalnego oraz wyniki wywiadów indywidualnych i białego wywiadu dotyczące głównie efektywności komunikacji społecznej za pomocą różnych form komunikacji. Zespół roboczy uwzględnił przed wszystkim dotychczasowe, własne doświadczenie LGD w tym zakresie.

Dla przygotowaniu rozdziału o zintegrowaniu wykorzystano głównie wyniki białego wywiadu – dokumenty strategiczne województwa, powiatu i gmin.

Także wyniki białego i indywidualnego wywiadu, w znacznym stopniu przyczyniły się do określenia zasad monitorowania i ewaluacji LSR, w tym wskaźników oddziaływania. Wykorzystano tu głównie dane BDL GUS, WIOŚ w Gdańsku, strategię rozwoju województwa pomorskiego i RPO WP 2014-2020. Wybór wskaźników i określenie ich wartości przedyskutowano podczas Forum Lokalnego. Wykorzystano też wywiady indywidualne. Więcej informacji nt. wskaźników oddziaływania zawarto w rozdziale V Cele i wskaźniki, a ostateczne wyniki dyskusji na spotkaniu Forum Lokalnego i Zespołu Roboczego znalazły wyraz w zapisach rozdziału „Monitoring i ewaluacja”.

3. Diagnoza – opis obszaru i ludności.

3.1. Określenie grup szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji LSR oraz problemów i obszarów interwencji odnoszących się do tych grup.

Informacje zawarte w tym punkcie wynikają z obowiązkowej struktury dokumentu, nie są wstępem do diagnozy, lecz zawierają informacje, będące wynikiem nie tylko przedstawionej diagnozy, ale również uwarunkowań możliwych interwencji, jak również podjętych w procesie partycypacyjnym z udziałem społeczności lokalnej, decyzji wyboru w zakresie tych interwencji. LSR jest strategią dotyczącą rozwoju określonego terytorialnie (geograficznie) obszaru – z założenia powinna posiadać holistyczny charakter, w odróżnieniu od strategii branżowych. Beneficjentami takiej strategii są wszyscy mieszkańcy obszaru. Ze względu na ograniczoną możliwość interwencji i stwierdzone problemy, określone grupy społeczne będą mogły z tej strategii skorzystać w większym stopniu niż inne. Także różne jest oczekiwanie udziału w jej realizacji różnych grup społeczno-gospodarczych.

LSR dla obszaru LGD Bursztynowy Pasaż (w skrócie LSR) wykorzystuje do realizacji tylko EFRROW, którego w Polsce zastosowanie określa PROW 2014-2020, a w ramach niego, rozwój kierowany przez społeczny zawarty został w Działaniu M19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność) (art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013) (w skrócie LEADER). Interwencja z udziałem innych EFSI nie jest możliwa, ze względu na brak decyzji Zarządu Województwa Pomorskiego o wyborze bezpośredniej metody RLKS w ramach RPO oraz ze względu na brak spełniania wymogów zastosowania EFMR.

„Działanie LEADER realizuje cel szczegółowy 6B „wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” w ramach priorytetu 6 „wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich” poprzez wdrażanie lokalnych strategii rozwoju (LSR)”². Z tego też względu, w LSR w szczególny sposób, zarówno na etapie diagnozy, jak i w późniejszych etapach opracowania LSR, skierowano uwagę na grupy szczególnie zagrożone wykluczeniem społecznym (defaworyzowane) takich jak osoby bezrobotne, niepełnosprawne, ubogie, nieporadne życiowo. Projekt umowy ramowej dla realizacji LSR wskazuje również, że LGD jest zobowiązana do przeznaczenia na rozwiązania problemów tych grup co najmniej 30% budżetu realizacji LSR. Innym ważnym wymogiem, skorzystania z możliwości PROW w ramach Działania LEADER jest obowiązek przeznaczenia 50% budżetu na utworzenie lub utrzymanie miejsc pracy. Wymóg ten niejako wiąże się z problemem zagrożenia wykluczeniem społecznym, bowiem brak pracy w miejscu zamieszkania jest jednym z głównym powodów ubóstwa, ale także przyczyną osobistych frustracji i w rezultacie rozwoju patologii społecznych lub przyczyną emigracji. Zjawisko emigracji dotyczy szczególnie osób młodych, często wykształconych, co pogłębia zagrożenie starzenie się społeczeństwa polskiego i jest ewidentną stratą dla polskiej gospodarki i społeczeństwa. Osoby ubogie korzystają najczęściej z pomocy społecznej, co w dłuższym wymiarze czasowym staje się sposobem na życie, szczególnie niebezpiecznym dla osób młodych, pozostających w tych rodzinach.

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej, przeprowadzona poniżej, zarówno poprzez analizę dostępnych danych statystycznych, jak i w wyniku własnych badań ankietowych, wskazuje, że największym problemem jest właśnie problem braku pracy na lokalnym rynku pracy.

Analiza bezrobotnych w zakresie wieku wskazuje, że grupą, której odsetek osób bezrobotnych jest wyższy niż średnia dla całej populacji bezrobotnych są osoby bezrobotne w przedziale wiekowym 18–34. Brak pracy w tej grupie osób skutkuje brakiem stabilnych warunków finansowych, opóźnieniem w zakładaniu rodziny i tym samym pogłębia proces starzenia się społeczeństwa. Analiza osób bezrobotnych wskazuje też na większe trudności w znalezieniu pracy przez kobiety czy osoby nie posiadające wykształcenia średniego.

W LSR przewidziano szczególną preferencję dla osób z tej grupy wiekowej, jak i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Analizując sytuację osób na rynku pracy (Diagnoza pkt. 3), jak i korzystających z pomocy społecznej (Diagnoza pkt. 5) ustalono następującą grupę osób defaworyzowanych (zagrożonych wykluczeniem społecznym):

- bezrobotne w wieku 18-34,
- długotrwale bezrobotne,
- bezrobotne płci żeńskiej,
- bezrobotne bez wykształcenia średniego,
- bezrobotne bez doświadczenia zawodowego,
- niepełnosprawne,
- korzystające z pomocy społecznej.

Grupami szczególnie istotnymi z punktu widzenia realizacji LSR są zarówno:

² PROW 2014-2020

- osoby w wieku 18-34, zainteresowane podjęciem samodzielnej działalności gospodarczej i tym samym, stworzeniem sobie, a może i innym osobom, miejsca pracy,
- przedsiębiorcy, którzy osoby wieku 18 – 34, jak i inne osoby defaworyzowane mogą zatrudnić.

W przypadku istniejących przedsiębiorstw, ich właściciele dają niejako większą gwarancję utworzenia i utrzymania miejsca pracy, w związku z doświadczeniem jakie posiadają już w prowadzeniu działalności gospodarczej. Spośród różnych branż gospodarczych, szczególnie szanse powodzenia wydaje się mieć przetwórstwo żywności, zwłaszcza w zakresie tradycyjnej żywności.

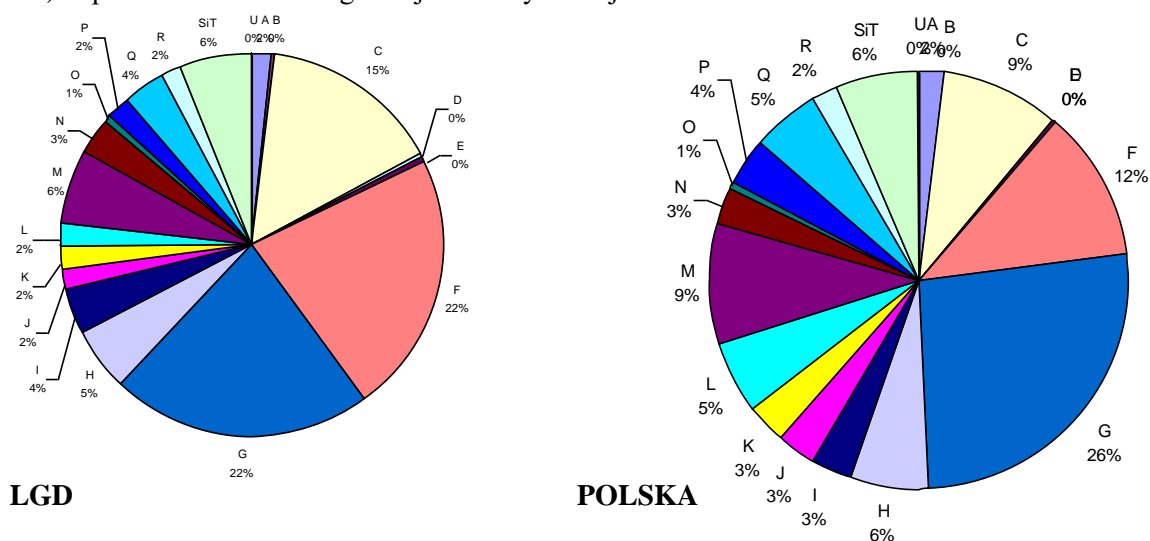
Obok osób wieku 18-34 i przedsiębiorców, grupami istotnymi w punktu widzenia realizacji LSR są jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe oraz osoby posiadające pomysły na ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru. Problemem obszaru jest bowiem niska aktywność społeczna, mierzona choćby wskaźnikiem ilości organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców, wyraźnie niższym od analogicznych wskaźników dla woj. pomorskiego i kraju.

Od jednostek samorządu terytorialnego oczekiwane jest zaangażowanie w rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno – turystycznej i służącej integracji społecznej. Bliskość morza, dużo lasów, antropologiczne walory turystyczne powodują, że także w rozwoju turystyki należy upatrywać możliwości zatrudnienia i zwiększenia dochodów mieszkańców.

3.2. Charakterystyka gospodarki/przedsiębiorczości (w tym przedsiębiorczości społecznej), branż z potencjałem rozwojowym (informacja o branżach gospodarki mających kluczowe znaczenie dla rozwoju obszaru).

W dniu 31 XII 2014 r. na obszarze LGD było 2965 podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON. Daje to wskaźnik przedsiębiorczości (ilość podmiotów gospodarczych w systemie na 1000 mieszkańców) w wysokości 95,8. Jest to co prawda mniej niż w powiecie, województwie i w Polsce (obejmujących także duże miasta), gdzie analogiczne wskaźniki wyniosły odpowiednio 105,2, 119,9 i 107,1, ale z pewnością więcej niż na obszarach wiejskich w Polsce, gdzie wskaźnik ten jest często o połowę mniejszy.

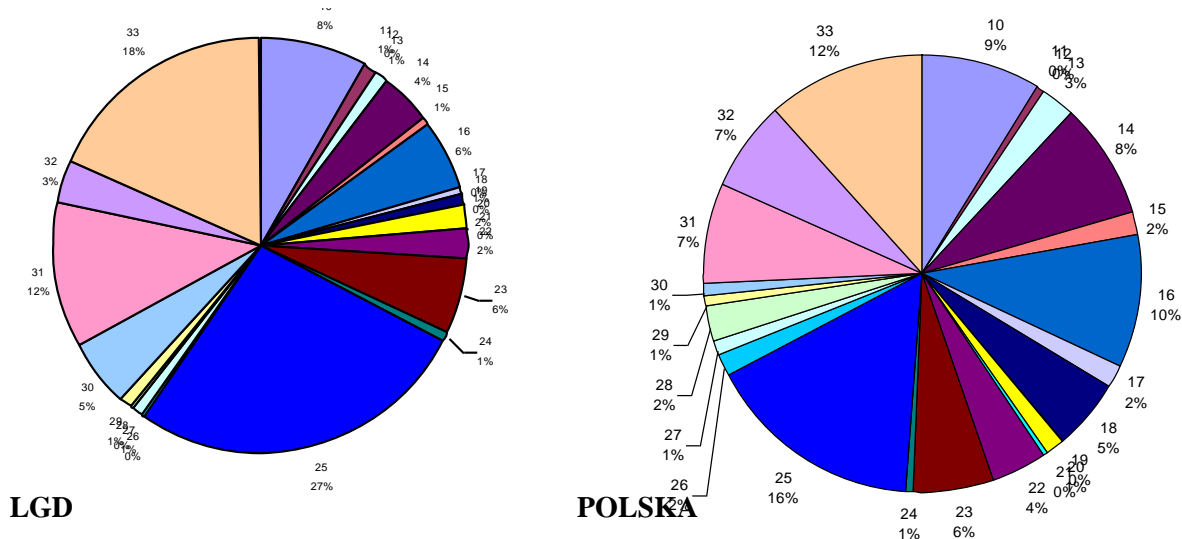
Poniżej zaprezentowano strukturę podmiotów gospodarczych w systemie REGON na obszarze LGD (w dniu 31 XII 2014 r.) w porównaniu do analogicznej struktury w kraju.

Rysunek 1 Struktura podmiotów gospodarczych

Na szczególną uwagę zasługuje sytuacja w sekcjach C – przetwórstwo przemysłowe, gdzie na obszarze stanowi ona 15% (poziom krajowy to 9%) oraz F – budownictwo 22% (przy poziomie dla kraju 12%). Największy odsetek w kraju firm sekcji G, obejmującej m.in. handel – 26%, na obszarze LGD jest mniejszy i stanowi 22%. Także widocznie mniejszy jest na obszarze LGD odsetek podmiotów w sekcji M- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 6%, wobec 9% w Polsce. Poniżej zaprezentowano strukturę sekcji C wg działów dla obszaru LGD i kra

Rysunek 2 Struktura sekcji C wg działów

Sytuacja w sekcji C dla obszaru na tle całego kraju wskazuje na największy udział działu 25 – produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń (27%), działu 31 - produkcja mebli oraz naprawa (12%), konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń (18%). Duża koncentracja i nieproporcjonalny udział poszczególnych działów w pojedynczych sekcjach gospodarki, może stanowić zagrożenie, chociażby w przypadku potencjalnych spadków koniunktury.

Dobrze rozwija się produkcja spożywcza. Ciekawym przykładem jest działalność Zakładu Mleczarskiego „Śnieżka” w Perlinie, który pod własną marką sprzedaje produkty mniejszych podmiotów gospodarczych, tj. wędliny, ryby, chleb, jajka czy miód. To bardzo ważny przykład sieciowej współpracy, który pozwala tym firmom łatwiej gospodarować na coraz bardziej konkurencyjnym rynku. W Gniewinie znajdują się zakłady przetwórstwa rybnego, światowego potentata w tej branży – firmy King Oscar, produkującej konserwy rybne.

Ważnym kierunkiem gospodarczym w regionie pomorskim jest turystyka, także, choć w mniejszym stopniu, na obszarze LGD. Liczba osób korzystających z noclegów na 1000 mieszkańców (wskaźnik Schneidera) w 2014 r. wyniosła 62,9 tj. podobnie jak dla obszaru Polski – 65,2. Wskaźnik Schneidera dla województwa pomorskiego to 95,5. Ważnym obiektem hotelowym jest hotel Mistral Sport w Gniewinie, gdzie przebywała hiszpańska reprezentacja w piłce nożnej podczas Mistrzostw Europy w tej dyscyplinie sportu 2012 r. Na obszarze LGD jest 14 obiektów agroturystycznych.

Obszar LGD charakteryzuje się znaczącym potencjałem naturalnym sprzyjającym rozwojowi głównych kierunków rolnictwa: hodowli i produkcji roślinnej. W gminie Gniewino rolnicy najczęściej uprawiają pszenicę, żyto konsumpcyjne i rzepak, z czego uprawa tego ostatniego rozwija się w sposób dynamiczny. Jednak zauważalny jest trend odchodzenia (szczególnie na terenie gminy Wejherowo) od działalności rolniczej na rzecz rozwoju mieszkalnictwa, usług i produkcji. Wg Spisu Rolnego w 2010 r. na obszarze LGD było 29,3% gospodarstw rolnych bez dochodów z działalności rolniczej. Jest to więcej niż dla porównania w powiecie – 23,8%, w województwie pomorskim – 23,0%, a zwłaszcza w Polsce – 17,2%. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego na obszarze LGD to 9,36 ha, a dla województwa pomorskiego - 12,5 ha. W własnym badaniu ankietowym, tylko 2 na 69 respondentów tj. 2,9% wskazało jako główne źródło dochodów – dochody z rolnictwa. Dla największej liczby respondentów – 42%, głównym źródłem utrzymania jest praca najemna poza rolnictwem.

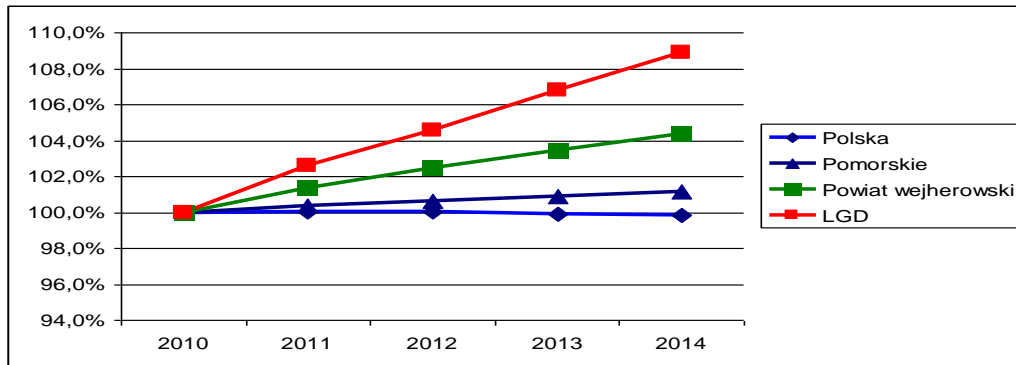
Na obszarze LGD od 2012 roku działa Gniewińska Spółdzielnia Socjalna. Obecnie Spółdzielnia zatrudnia 5 osób na podstawie spółdzielczej umowy o pracę i jedną osobę na podstawie umowy zlecenie. Domeną działalności spółdzielni są prace komunalne, m.in. koszenie trawy i przycinanie roślinności, sprzątanie chodników i parków oraz inne drobne prace związane z remontami obiektów użyteczności publicznej i społecznej. Gniewińska Spółdzielnia Socjalna działa głównie na terenie Gminy Gniewino, tym niemniej jej fachowość w wykonywaniu prac przynosi zlecenia z innych Gmin. Spółdzielnia jest członkiem LGD Bursztynowy Pasaż. W sferze usług, respondenci własnego badania ankietowego, najniżej ocenili dostępność do lekarzy specjalistów (co jest problemem ogólnopolskim, dotyczącym zarówno obszarów wiejskich, jak i miast). Ponadto w pytaniu otwartym wskazali najczęściej na potrzebę dawnych usług rzemieślniczych takich jak usługi szewskie i krawieckie.

Ważnym uwarunkowaniem dla rozwoju przedsiębiorczości jest bezpośrednia bliskość obszaru LGD do „małego” Trójmiasta, które stanowią Wejherowo, Rumia i Reda, jak i mała odległość do „dużego Trójmiasta” – Gdańsk, Sopot i Gdynia (bezpośrednia styczność obszaru z miastem Gdynia), jak również bliskość drogi krajowej nr 6 Gdańsk-

Szczecin. W własnym badaniu ankietowego, blisko 80% respondentów oceniło swój czas dojazdu do pracy poniżej 30 minut. Wysoki wskaźniki przedsiębiorczości świadczy o dobrze rozwiniętej przedsiębiorczości, ale struktura podmiotów gospodarczych także o pewnym niedorozwoju działalności usługowych. Gminy w ramach obszaru LGD pełnią rolę bezpośredniego zaplecza produkcyjnego aglomeracji „małego”, jak i „dużego” Trójmiasta”. Ponadto potrzebę rozwoju usług dla ludności wymusza rosnąca liczba mieszkańców obszaru. Na rysunku poniżej pokazano zmiany w liczbie ludności w latach 2010-2014 (w % w stosunku do roku liczby ludności w 2010 r.) na obszarze LGD, jak i dla porównania na obszarze powiatu, województwa i kraju.

Rysunek 3. Liczba ludności w latach 2010-2014 odniesiona do liczby ludności w 2014 r. [%]

Rosnąca liczba ludności obszaru wynika zarówno z wysokiego przyrostu naturalnego, jak i wysokiego, dodatniego salda migracji. Oba wskaźniki w 2014 r. są wyższe niż analogiczne dla powiatu, województwa, a zwłaszcza kraju (oba wskaźniki w Polsce miały wartości ujemne). W tabeli poniżej zamieszczono stosowane dane. Dodatkowo saldo migracji jest związane m.in. z tendencją „ucieczki” mieszkańców miast na obszary wiejskie.

Tabela 7. Podstawowe wskaźniki demograficzne obszaru

Wskaźnik na 1000 mieszkańców	LGD	Powiat	Województwo	Polska
Przyrost naturalny	8,14	5,85	1,95	-0,03
Saldo migracji	12,89	3,38	0,86	-,041

Źródło: opracowanie własne

Podczas spotkań konsultacyjnych z grupami przedsiębiorstw, okazało się, że przedsiębiorstwa te mają bardzo słabe kontakty ze środowiskiem naukowo-badawczym. Nie wdrażają nowych technologii, wyników badań naukowo-badawczych, nie stosują innowacyjnych rozwiązań.

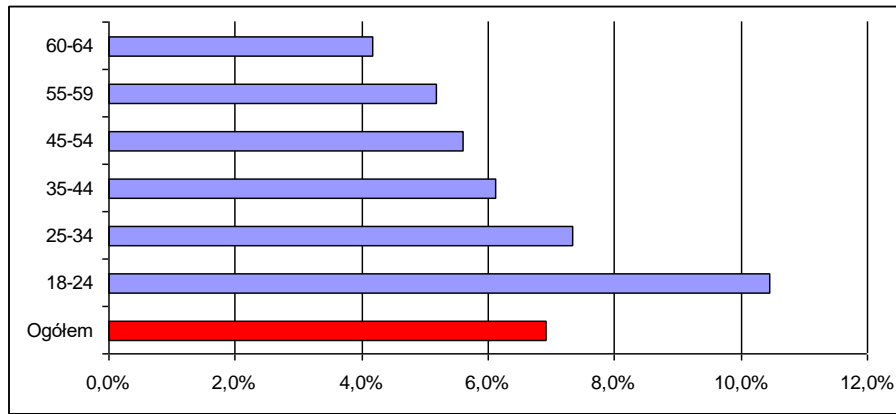
3.3. Opis rynku pracy (poziom zatrudnienia i stopa bezrobocia - liczba bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym, charakterystyka grup pozostających poza rynkiem pracy).

Na koniec II kwartału 2015 r. stopa bezrobocia w powiecie wejherowskim wyniosła 12,4%. Stopa bezrobocia w tym samym czasie w województwie pomorskim wyniosła 9,8%, a w Polsce – 10,3%.

Wg BDL GUS w dniu 31 XII 2014 r. na obszarze LGD było 1366 zarejestrowanych osób bezrobotnych, z czego 555 osoby to mężczyźni, a 811 to kobiety. Osoby bezrobotne stanowiły 6,92% osób w wieku produkcyjnym na obszarze LGD. Było to więcej niż w powiecie i województwie, gdzie analogiczne wskaźniki wyniosły odpowiednio – 6,39% i 6,69% oraz mniej niż w Polsce – 7,53%.

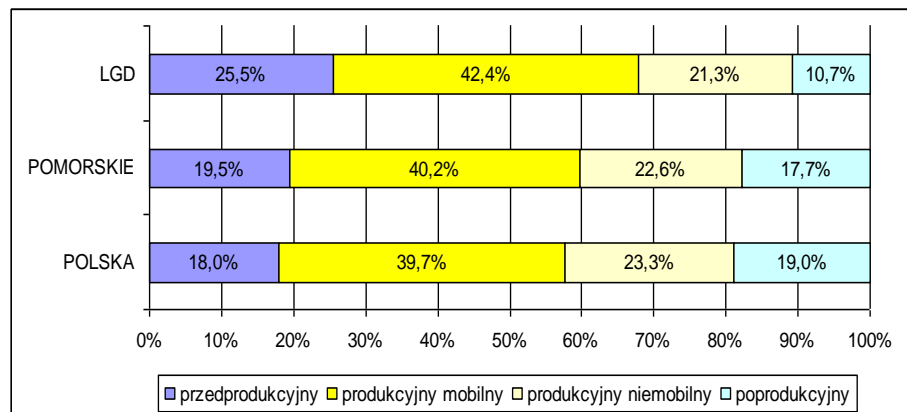
Na rysunku poniżej pokazano odsetek osób bezrobotnych w poszczególnych grupach wiekowych w stosunku do liczby ludności ogółem w wieku produkcyjnym tych grupach (bez kobiet dla grupy 60-64 lat).

Rysunek 4. Odsetek osób bezrobotnych w poszczególnych grupach wiekowych.

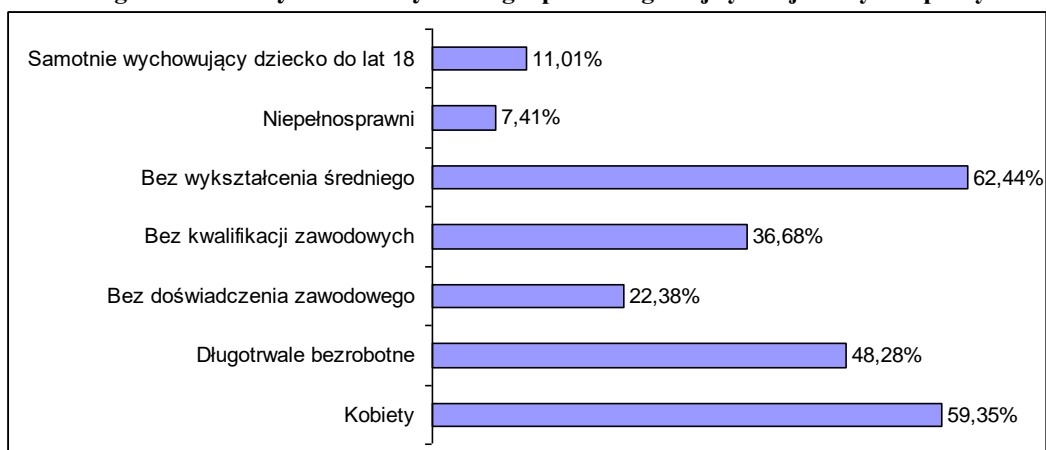
Jak widać z wykresu, w grupie osób w wieku 18-34, odsetek osób bezrobotnych do mieszkańców w tym wieku ogółem znajduje się powyżej średniej dla całej grupy bezrobotnych. Trudną sytuację dla osób młodych na rynku pracy obecnie, ale i w przyszłości tłumaczy struktura ludności obszaru wg grup ekonomicznych, którą pokazano na rysunku poniżej.

Rysunek 5. Rys. Struktura ludności obszaru wg grup ekonomicznych.

Obszar LGD charakteryzuje się b. dużą grupą osób w wieku przedprodukcyjnym w porównaniu do województwa i kraju. Na rysunku poniżej pokazano odsetek osób do liczby bezrobotnych na obszarze LGD dla grup o szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Rysunek 6. odsetek osób ogółem do liczby bezrobotnych dla grup o szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Kobiety stanowią blisko 60% osób bezrobotnych, podczas gdy na obszarze LGD, na 100 mężczyzn jest ok. 97 kobiet, co nie jest typowe dla obszaru kraju (z reguły kobiet jest więcej). Tym samym widać, że bezrobotne kobiety są grupą defaworyzowaną ze względu na sytuację na rynku pracy. Bez wykształcenia średniego pozostaje blisko 62,5% osób bezrobotnych, podczas w powiecie wejherowskim jest mniej - 51,8% bez wykształcenia średniego (wg Narodowego Spisu Powszechnego w 2011 r.). To także grupa defaworyzowana. Osoby długotrwale bezrobotne to trudny obszar do interwencji – wg opinii specjalistów z zakresu rynku pracy, działanie w tej grupie wymaga doświadczenia i

wielu form interwencji, do czego personel LGD nie jest przygotowany. Niemniej osoby długotrwale bezrobotne to grupa defaworyzowana. Osoby bez doświadczenia zawodowego to głównie ludzie młodzi, które są grupą preferowaną w realizacji LSR. Ponad jedna trzecia bezrobotnych nie posiada kwalifikacji zawodowych. Uznano, że osoby te w pierwszej kolejności LGD powinny podnieść swoje kwalifikacje niż być preferowane w zatrudnieniu. LGD planuje realizację projektów mających na celu uzupełnianie kwalifikacji przez te osoby - będzie sama poszukiwać środków lub wspierać jako partner inne podmioty w tym zakresie w ramach możliwości wsparcia finansowego z RPO.

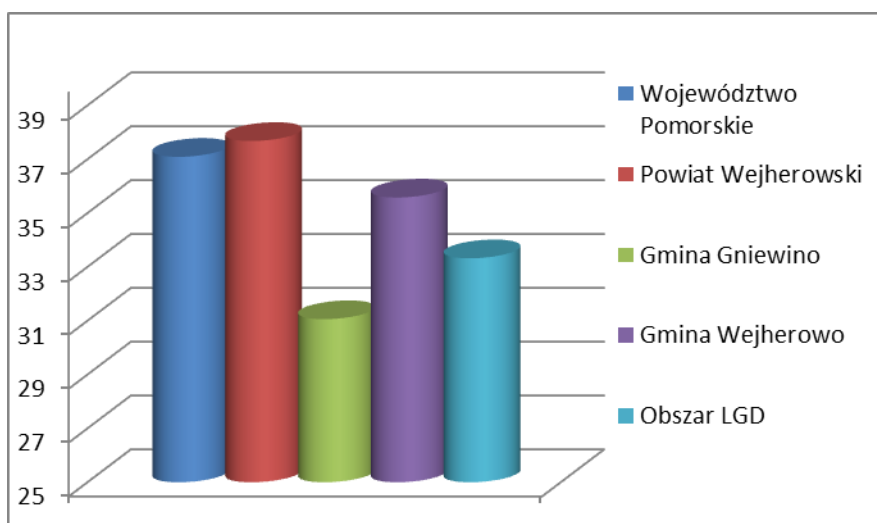
W badaniu własnym ankietowym, ocena możliwości znalezienia odpowiedniej pracy i wsparcia dla poszukujących pracy, znalazły się w grupie pięciu najniżej ocenionych spraw.

3.4. Działalność sektora społecznego.

Wg BDL GUS na dzień 31 XII 2014 na obszarze LGD działało 9 fundacji oraz 59 stowarzyszeń i organizacji społecznych czyli razem 68 tych organizacji pozarządowych. Daje to wskaźnik 2,20 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców. Jest to wartość porównywalna z analogiczną dla powiatu – 2,11, ale mniejsza niż dla województwa i kraju, które wynoszą tyle samo – 3,31. Szczególnie niski ten wskaźnik ma Gmina Wejherowo - 1,87. Przyczyn takiego stanu rzeczy możemy szukać w strategicznych opracowaniach gmin - „*Stan zorganizowania się społeczności lokalnej w Gminie należy uznać za przeciętny. Wynika to kilku nakładających się czynników jednocześnie. Braku zainteresowania wspólnym działaniem ze strony części mieszkańców, postawy roszczeniowe i zachowawcze. Z drugiej strony brakuje ośrodków wsparcia organizacji pozarządowych pomagających w tworzeniu, funkcjonowaniu i rozwoju lokalnych organizacji pozarządowych.*”³”.

Miernikiem stanu społeczeństwa obywatelskiego może być frekwencja podczas wyborów parlamentarnych i samorządowych. Uczestnictwo obywateli w tego typu wyborach jest jedną z najważniejszych cech demokracji i jednocześnie jedną z najistotniejszych wartości. Partycypacja wyborcza stanowi również wyraz obywatelskiego zaangażowania i troski o dobro wspólne, jakim jest państwo, region czy miejscowość, w której mieszka wyborca. Wydają się, że uczestnictwo w wyborach samorządowych jest szczególnie istotne z punktu widzenia wyborców, gdyż właśnie w tych okolicznościach mają oni największe szanse oddziaływania i wyboru przedstawicieli, którzy decydować będą o kwestiach im najbliższych. Na podstawie tychże wyborów regulowane będą w niedalekiej przyszłości takie elementy życia społecznego jak chociażby lokalne podatki i opłaty, wydarzenia kulturalne i sportowe, inwestycje lokalne itp.

Frekwencja podczas wyborów parlamentarnych w roku 2011 w gminach Gniewino oraz Wejherowo wyniosła kolejno 39,97 % i 50,02% co daje średnią dla obszaru LGD na poziomie 44,99%. Średnia dla powiatu w wyborach z roku 2011 to 52,79%, dla województwa Pomorskiego natomiast było to 51,22%. Jak pokazują statystyki obszar LGD cechuje się niższą frekwencją a niżeli województwo czy powiat co może wskazywać na relatywnie niższą aktywność społeczną. Jednak aby dokładnie przyjrzeć się temu zjawisku analizie poddamy wybory tym razem na szczeblu regionalnych i posłużymy się danymi z wyborów samorządowych z roku 2014. Dane służące do analizy dotyczą I tury, stan lokali wyborczych na godzinę 17:30. Dla lepszego zobrazowania sytuacji przedstawione zostały w wykresie poniżej.

Rysunek 7. Frekwencja w wyborach samorządowych rok 2014

Podsumowując, aktywność społeczna na terenie analizowanego obszaru jest mniejsza w porównaniu z województwem czy też krajem. Sytuacje potwierdzają statystyki w szczególności frekwencje wyborcze oraz liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców.

3.5. Wskazanie problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz skali tych zjawisk (np. dostęp do miejscowej infrastruktury i kultury, liczba osób objętych opieką społeczną).

Wg BDL GUS w 2013 r. z pomocy społecznej skorzystało na obszarze LGD 3126 osób, które stanowiły 10,3% ludności obszaru. Jest to odsetek większy niż analogiczny dla powiatu, województwa i kraju, gdzie odpowiednio wyniosły – 9,3%, 8,7% i 8,3%. Głównymi powodami korzystania z pomocy społecznej w I połowie 2015 roku były:

Tabela 8. Główne przyczyny problemów społecznych.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	RODZINY	OSOBY W RODZINACH	Osoby w rodzinach do ludności LGD
UBÓSTWO	629	2 046	6,61%
BEZROBOCIE	294	1 140	3,68%
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	185	1 026	3,31%
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	144	851	2,75%
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	304	810	2,62%
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	244	696	2,25%
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	104	462	1,49%

Źródło: opracowanie własne

Stały brak dostatecznych środków materialnych w przypadku występowania zjawiska ubóstwa jest szczególnie niebezpieczna ponieważ najczęściej uniemożliwia realizację wyznaczonych celów oraz wpływa na jakość życia.

„Stały wzrost poziomu ubóstwa wśród rodzin zamieszkujących województwo pomorskie skutkuje obniżaniem się ich poziomu życia.”⁴

„Wg analiz GOPS z pomocy społecznej korzysta 25% mieszkańców gminy, a 30% pozostaje w kręgu niedostatku, lub tak ocenia swoją sytuację. W roku 2014 oszacowano, że 2/3 dorosłych mieszkańców osiąga miesięczny dochód niższy niż 2.500 zł brutto. Problemem w gminie jest także fakt, że ośrodkami ubóstwa stały się właśnie miejscowości popegeerowskie.”⁵

Na relatywnie dużym poziomie utrzymuje się także liczba rodzin wspomaganych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Według Gminnych Ośrodków powodem takiej sytuacji jest dziedziczenie nieprawidłowych wzorców rodzinnych i społecznych przez dzieci i młodzież ze środowisk korzystających z pomocy społecznej. Osoby te wchodząc dorosłość i zakładając własne rodziny niejednokrotnie z racji wyuczony, dziedziczonej bezradności i bierności życiowej, szczególnie w rozwiązywaniu problemów życiowych, wzorują się na zachowaniu swoich rodziców. W ten sposób następuje rozwój zjawiska wielopokoleniowego korzystania z pomocy społecznej.

W badaniu własnym ankietowym, ocena wsparcia dla oczekującym pomocy z powodu niepełnosprawności znalazła się w grupie dwóch najniżej ocenionych spraw.

3.6. Wykazanie wewnętrznej spójności obszaru LSR (innej niż spójność przestrzenna).

Obszar LGD składa się z obszarów gmin Gniewino oraz Wejherowo. Obie gminy to gminy wiejskie. Obie znajdują się w jednym powiecie wejherowskim. Obie gminy charakteryzują się podobną sytuacją społeczno-gospodarczą, posiadają wynikające z niej podobne problemy i uwarunkowania rozwojowe.⁶

Obie mają podobny krajobraz i warunki przyrodnicze. Obie nie mają bezpośredniego dostępu do morza i są położone niedaleko średnich i dużych miast.

4 Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego 2014 -2020, str. 8

5 Strategia Rozwoju Gminy Gniewino do 2025 roku. Załącznik do Uchwały Nr 233/XLI/2005 Rady Gminy Gniewino, str. 59

⁶ Dane pochodzą z BDL GUS z 2014 r.

Obie gminy charakteryzuje wysoki przyrost naturalny wyższy niż dla powiatu, województwa i Polski. Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców wynosi dla Gniewina 7,18, a dla Wejherowa – 8,44 podczas gdy dla powiatu 5,85, województwa 1,95, a dla Polski przyjmuje wartość ujemną -0,03. Konsekwencją tego jest, że obie gminy mają również wyższy niż w województwie i w Polsce odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (Gniewino – 24,6% i Wejherowo – 26,0%, a województwo – 19,5% i Polska – 18,0%), a z kolei niższy w wieku poprodukcyjnym (Gniewino – 11,3% i Wejherowo – 11,0%, a województwo – 17,7% i Polska – 19,0%). Co jest stosunkowo rzadkie, obie gminy mają wskaźnik feminizacji czyli ilość kobiet na 100 mężczyzn osób poniżej 100 (Gniewino – 89,3 i Wejherowo – 99,7 wobec np. w Polsce – 106,7).

Obie gminy mają prawie jednakowy wskaźnik bezrobotnych do ludności w wieku produkcyjnym (Gniewino – 6,91% i Wejherowo – 6,93%). Obie gminy mają podobnie wysoki i wyższy niż dla powiatu, województwa i Polski, odsetek gospodarstw rolnych bez działalności rolniczej (Gniewino – 30,3% i Wejherowo – 28,7%, powiat – 23,8%, województwo – 23,0% i Polska – 17,2%).

Obie gminy mają niski odsetek dzieci w żłobkach (Gniewino – 0,0% i Wejherowo – 2,2%), który jest niższy niż dla powiatu – 3,2%, województwa – 5,4% i Polski – 5,9%. Także odsetek dzieci objętych opieką przedszkolną jest w obu gminach podobny (w 2013 r. wyniósł w Gniewinie – 59,4% i Wejherowie – 55,0%) i jest niższy od podobnego wskaźnika dla powiatu – 66,7%, województwa – 70,7% i Polski – 75,3% (dane z 2013 r.).

Obie gminy mają podobny poziom zanieczyszczeń powietrza. Źródłem zanieczyszczeń jest m.in. niska emisja z palenisk domowych. Obie gminy mają niski odsetek korzystających z sieci gazowej – 2,7% i Wejherowo – 11,4%, który jest zdecydowanie niższy niż dla powiatu – 43,4%, województwa – 49,2% i Polski – 52,4%.

3.7. Środowisko naturalne i jego stan.

Obszar LGD jest położony w regionie Kaszub Północnych i Pojezierza Kaszubskiego, na północny zachód od Trójmiasta. Obszar LGD nie przylega bezpośrednio do wybrzeża morskiego, ale położony jest pomiędzy pasem nadmorskim a główną trasą komunikacyjną w regionie, łączącą Szczecin z Trójmiastem. Niemniej linia morza, jak i znajdujące się przy niej miejscowości odległe są o godzinę jazdy samochodem.

Teren charakteryzuje się dużymi walorami przyrodniczymi głównie za sprawą silnie urozmaiconej i zróżnicowanej pod względem krajobrazowym rzeźby terenu. Jest to w dużej mierze obszar Wysoczyzny Żarnowieckiej, zbudowanej z utworów morenowych i położonej na wysokości przekraczającej miejscami 100 m n.p.m. Wysoczyzna składa się z kilku kęp morenowych, oddzielonych od siebie rynnami polodowcowymi, częściowo zajęte przez jeziora. Największym z nich jest Jezioro Żarnowieckie, jedno z większych w regionie i jedyne, na którego całej powierzchni możliwe jest uprawianie sportów motorowodnych. Miejscem wypoczynku mieszkańców i turystów jest też jezioro Orle oraz inne mniejsze jeziora i liczne stawy. Popularną formą rozrywki jest wędkarstwo. Obszar LGD obejmuje także malowniczą i rozległą Pradolinę rzeki Redy.

Potwierdzeniem atrakcyjności przyrodniczej obszaru jest odsetek obszarów prawnie chronionych na obszarze LGD, który wynosi 59,9% i jest wyższy niż podobny wskaźnik dla powiatu – 45,8%, województwa – 32,7% i Polski – 32,5%. Na obszarze LGD znajdują się:

- obszary chronionego krajobrazu: Choczewsko-Saliński i Pradoliny Redy-Łeby, Puszczy Darżłubskiej;
- rezerваты przyrody Długosz Królewski w Łęczynie, Cisowa, Gałęźna Góra, Lewice, Pełcznica;
- obszary Natura 2000: Jeziora Choczewskie, Lasy Lęborskie i Opalińskie Buczyny, Puszcza Darżłubska, Bezlist koło Gniewowa, Biała, Orle, Pełcznica.

Na obszarze LGD znajduje się też 97 pomników przyrody tj. 26,2 pomnika na 100 km² obszaru LGD. Jest to wskaźnik wyższy niż dla powiatu – 23,4, województwa – 15,4 i Polski – 11,6.

Powierzchnia lasów wynosi 52,2% powierzchni obszaru LGD. Jest to więcej niż w powiecie, województwie pomorskim i w kraju, gdzie wskaźniki te wynoszą odpowiednio – 44,7%, 37,2% i 30,0%.

Wg raportu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Gdańsku z 2014 r., stan chemiczny i ekologiczny wód na obszarze LGD jest dobry. Podobnie dobry jest stan wód podziemnych. Niemniej zagrożeniem jest b. niski odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej do ludności ogółem. Na obszarze LGD wynosi on 18,2%, podczas gdy dla powiatu – 65,8%, województwa – 77,9% i dla Polski – 65,1%. Ze względu na ubogą siatkę pomiarową nie można jednoznacznie ocenić stanu powietrza – jedynie w oparciu o wyniki na stacji pomiarowej w Wejherowie, przylegającym do obszaru LGD. Roczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 (10 µm) w Wejherowie było bliskie wartości normy (40 µg/m³) i miało w 2014 r. wartość pomiędzy 34-40 µg/m³. Częstość przekroczeń wartości dobowych stężenia pyłu zawieszonego w Wejherowie przekroczyła wartość normatywną – 35. Większość przekroczeń występuje w okresie zimowym, w okresie grzewczym i jest związana z niską emisją, będącą efektem spalania węgla w paleniskach domowych. Przekroczona jest na norma rakotwórczego benzo(a)piranu w pyłe, która wynosi 1 µg/m³, podczas gdy roczne stężenie tego związku w powietrzu w Wejherowie wyniosło w 2014 r. powyżej 3 µg/m³. Sytuację poprawiłoby korzystanie z gazu ziemnego jako paliwa do opalania gospodarstw domowych. Niestety odsetek korzystających z sieci

gazowej wynosi dla obszaru LGD 9,3% i jest zdecydowanie niższy niż dla powiatu – 43,4%, województwa – 49,2% i Polski – 52,4%.

W badaniu własnym ankietowym, ocena czystości środowiska jako całości znalazła się w czwórce najwyżej ocenionych spraw, a jakość wody używanej w gospodarstwie domowym i na drugim miejscu.

3.8. Charakterystyka rolnictwa i rynku rolnego

Według stanu na rok 2014 użytki rolne średnio dla obszaru LGD stanowią ok. 36,5 % co stanowi ok. 13 369 ha jego powierzchni. Większy udział użytków stoi po stronie Gminy Gniewino gdzie użytki rolne stanowią ok. 40 %, co daje w przybliżeniu 7 040 ha powierzchni tej gminy. W 2014 roku w gminie Gniewino było 390 gospodarstw rolnych, więcej bo aż 974 gospodarstwa rolne występują w Gminie Wejherowo. Duża część pośród ogółu stanowią gospodarstwa o powierzchni do 5 ha, jest to efekt nabywania przez osoby fizyczne gruntów rolnych o powierzchni ok. 1 ha w celach budowlanych, mieszkaniowych lub letniskowych, jednak nie prowadzą na tych terenach działalności rolniczej.

Tabela 9. Ilość gospodarstw od wielkości powierzchni

Ilość gospodarstw od wielkość powierzchni (ha)	1-5 ha	6-10 ha	10-15 ha	Powyżej 15 ha	Łącznie
Gmina Gniewino	104	55	27	49	235
Gmina Wejherowo	640	163	90	81	974
Obszar LGD	744	218	117	130	1 209
Obszar LGD w %	61	18	10	11	100

Źródło: opracowanie własne

Średnia wielkość gospodarstwa na badanym terenie wynosi 9,36 ha, przy czym wskaźnik dla Województwa Pomorskiego wynosi 12,5 ha. Należy jednak zauważyć iż dysproporcja między średnimi wielkościami obu gmin jest znacząca i wynosi kolejno dla gminy Gniewino 12,22 ha i Gminy Wejherowo 6,50 ha. Obszar LGD charakteryzuje się znaczącym potencjałem naturalnym sprzyjającym rozwojowi głównych kierunków rolnictwa: hodowli i produkcji roślinnej. Jednak zauważalny jest trend przechodzenia gmin (w szczególności gminy Wejherowo), z charakteru rolniczego na rzecz rozwoju sieci usług, produkcji i funkcji mieszkalnej, generującej więcej miejsc pracy. W gminie Gniewino rolnicy najczęściej uprawiają pszenicę, żyto konsumpcyjne i rzepak z czego uprawa tego ostatniego rozwija się w sposób dynamiczny. Jednym z powodów stosunkowo słabego rozwoju rolnictwa na obszarze jest brak zorganizowanych grup producenckich. Struktura zatrudnienia w poszczególnych gminach pozwala pogrupować badane jednostki na dwa zasadnicze rodzaje: gminy o charakterze przemysłowym i o charakterze rolniczym. Gminy Gniewino oraz Wejherowo należą do obszaru o charakterze przemysłowym, gdzie w działalności produkcyjnej pracuje niespełna 75% ogółu zatrudnionych.

3.9. Kultura.

Znaczna część ludności omawianego obszaru należy do grupy ludności rodzimej – Kaszub i to ona ma największy wpływ na obraz kultury ludowej w tym także twórczości, która czerpie z niej natchnienie. Twórcy i artyści ludowi powiatu zajmują się zwłaszcza rękodzielami rzeźbiarskimi, malarskimi i hafciarskimi. Kunszt i indywidualność powyższych dzieł można podziwiać na coraz liczniejszych imprezach i konkursach organizowanych w regionie.

Zasoby dziedzictwa kulturowego występują także w postaci różnorodnych typów obiektów, założeń i zespołów, m.in. zespołów urbanistycznych, obiektów budownictwa sakralnego i świeckiego, zabytków techniki, budynków użyteczności publicznej, założeń pałacowo- i dworsko-parkowych. Na obszarze zachowały się bardzo ciekawe zabytki architektury, głównie zespoły dworsko-parkowe i dwory, stanowiące warte odwiedzenia elementy dziedzictwa kulturowego takie jak Dwór w Bychowie, Lisewski Dwór, Dworek w Salinie, kościół w Bolszewie, Cmentarz "Piaśnica", Dworek Drzewiarza, Zagroda Gburska w Nadolu czy Pałac w Chynowiu.

Bardzo istotną rolę w sferze kultury i integracji społeczności lokalnej w obu gminach odgrywają ośrodki kultury. W przypadku Gminy Gniewino jest to Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Biblioteka mieszczące się przy ulicy Sportowej 1. Centrum Kultury działa od 1999 roku a jego podstawowym zadaniem jest poza prowadzeniem Gminnej Biblioteki Publicznej także organizowanie imprez i wydarzeń kulturalnych, prowadzenie działalności wydawniczej i wystawienniczej oraz wspieranie inicjatyw kulturalnych mieszkańców. Przy Centrum mieści się również Sala Widowiskowo-Kinowa im. Tadeusza Drozdy. Sala ta jest wykorzystywana przez lokalne grupy teatralne oraz zespoły muzyczne jako miejsce prób. Co ciekawe dobre warunki akustyczne umożliwiają także prowadzenie prób powstałej w roku 2002 Gminnej Orkiestry Dętej. Grupa miała okazję uczestniczyć w wielu imprezach o zasięgu

krajowym jak i międzynarodowym, przez co w naturalny sposób stała się rozpoznawalną marką i jednym z symboli gminy.

Za kreowanie kultury w Gminie Wejherowo odpowiedzialny jest w głównej mierze Gminny Ośrodek Kultury w Gościcinie z siedzibą w Dworku Drzewiarza. Zabytkowe centrum edukacji powołane zostało uchwałą Rady Gminy Wejherowo i od 1 stycznia 2012 roku jest wyznacznikiem działalności kulturalnej w gminie. Odrestaurowany dzięki udziałowi funduszy unijnych budynek oferuje mieszkańcom oraz turystom możliwość skorzystania z sali konferencyjnej. Znajdują się tam także sale ekspozycyjne, w których prezentowane są całorocznie wystawy ekologiczne, artystyczne i fotograficzne. Na terenie Dworku prowadzone są warsztaty malarskie, tkackie, garncarskie, fotograficzne oraz rzeźbiarskie. W najbliższej okolicy budynku znajdują się wiata garncarska i muszla koncertowa gdzie organizowane są wystawy tematyczne, związane z najstarszą historią lasów i przemysłu leśnego oraz życiem codziennym dawnych mieszkańców Gminy Wejherowo. Dużym powodzeniem cieszą się także festyny i pikniki mające na celu pokazanie na żywo różnych aspektów życia regionów i jego dziedzictwa. Podobnie jak w Gminie Gniewino tak i w Gminie Wejherowo z powodzeniem funkcjonuje Orkiestra Dęta Gminy Wejherowo, powstała w roku 1991 szybko stała się wizytówką gminy i od tego czasu konsekwentnie nabiera umiejętności i doświadczenia na arenie krajowej oraz międzynarodowej. Wyjątkowość i siła tutejszej kultury związana jest z coraz szybszym rozwojem i pozycją kaszubszczyzny jako zespołu specyficznych w skali Pomorza i Polski wartości kulturowych, w tym szczególnie języka kaszubskiego.

3.10. Infrastruktura rekreacyjno-sportowa i kulturalno-społeczna.

Ważnymi obiektami w zakresie kultury są:

- Centrum Kultury, Turystyki, Sportu i Biblioteka (z siedzibą w Gniewinie),
- Gminny Ośrodek Kultury w Gościcinie (Dworek Drzewiarza).

Oferta obiektów kierowana jest zarówno do mieszkańców gmin oraz odwiedzających rejon turystów. Nowocześnie wyposażone obiekty umożliwiają korzystanie z sal konferencyjnych i sal ekspozycyjnych, w których często prezentowane są wystawy ekologiczne, artystyczne, historyczne czy fotograficzne. W ośrodkach znajdują się pomieszczenia do prowadzenia warsztatów: malarskich, muzycznych, tkackich, garncarskich i wiele innych. Poza wspólnymi cechami gminy posiadają także swoje indywidualne obiekty, stworzone zgodnie z potrzebami regionu i jego charakterem.

W Gminie Gniewino ośrodek kultury związany są z obiektami sportowo-rekreacyjnymi. Obok sali kinowej jest pomieszczenie do gry w bowling. W najbliższym otoczeniu Centrum Kultury znajdują się hala widowiskowo – sportowa, centrum sportowe i kryta pływalnia.

Równie ważnymi elementami w zakresie infrastruktury rekreacyjno-sportowej są: Kompleks „Kaszubskie Oko” wraz ze znajdującą się tam informacją turystyczną oraz Skansen "Zagroda Gburska i Rybacka" i przystań w Nadolu gdzie co roku organizowane są cykliczne imprezy plenerowe: „Pielgrzymka Wodno – Piesza na Odpust św. Anny” w lipcu, Festyn Folklorystyczny „Krancbal” czy „Dzień Chleba”.

W własnym badaniu ankietowym, ocena dostępności i jakości infrastruktury sportowej i rekreacyjnej znalazła się grupie sześciu najwyższej ocenionych spraw.

Gmina Wejherowo to przede wszystkim wspomniany Dworek Drzewiarza w Gościcinie funkcjonujący jako zabytkowe centrum edukacji. Obiekt odrestaurowany dzięki środkom unijnym poza salami konferencyjnymi oraz salami do ekspozycji wystaw tematycznych posiada także wiatę garncarską oraz muszlę koncertową. Ponadto na terenie gminy znajduje się Gminna Biblioteka Publiczna z filią w Nowym Dworze Wejherowskim, Hala Widowiskowo – Sportowa przy Samorządowym Gimnazjum w Bolszewie, w skład której poza halą wchodzi zewnętrzne bieżnie lekkoatletyczne, boiska do koszykówki, siatkówki, siłownia oraz sauna. Ciekawą inwestycją jest stworzona w Bolszewie strefa sportowo - rekreacyjna znajdująca się w Bolszewie, pod nazwą „ARTPARK”. Gmina organizuje we współpracy ze szkołami i radami sołectw imprezy kulturalne, na stałe do kalendarza wpisały się takie wydarzenia jak: Festyn Kultury Kaszubskiej i Religijnej w Gościcinie, Festyn Kultury Kaszub w Gowinie, Kaszubskie Zielone Świątki w Zbychowie.

Obszar LGD charakteryzuje się niskim odsetek dzieci w żłobkach – 1,7% i jest on niższy niż dla powiatu – 3,2%, województwa – 5,4% i Polski – 5,9%. Także odsetek dzieci objętych opieką przedszkolną jest na obszarze LGD wynosi 56,0% i jest niższy od podobnego wskaźnika dla powiatu – 66,7%, województwa – 70,7% i Polski – 75,3% (dane z 2013 r.). W własnym badaniu ankietowym, ocena dostępności i jakości pozadomowej opieki żłobkowej znalazła się grupie czterech najniższej ocenionych spraw. Ocena dostępności i jakości pozadomowej opieki przedszkolnej znalazła się w grupie 10 najwyższej ocenionych spraw.

W własnym badaniu ankietowym ocena edukacji w szkołach podstawowych znalazła się grupie trzech najwyższej ocenionych spraw. Słabszą ocenę uzyskała edukacja w gimnazjach. Ocena możliwości podnoszenia lub zmiany kwalifikacji przez osoby dorosłe znalazła się grupie sześciu najniższej ocenionych spraw. Przestrzeń publiczna jest wyjątkowo estetyczna i zadbane. Np. wieś Rybno zdobyła III miejsce w konkursie „Piękna wieś 2015 w województwie

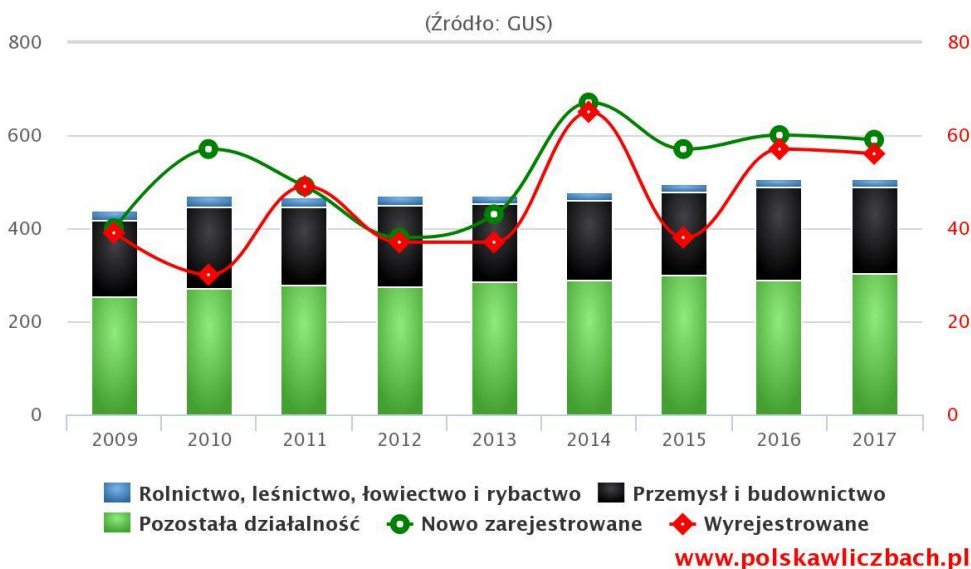
pomorskim”, a I wyróżnienie w konkursie „Najlepsza przestrzeń publiczna Województwa Pomorskiego 2008” - Kompleks turystyczno-rekreacyjny *Kaszubskie Oko* z wieżą widokową im. Jana Pawła II. W własnym badaniu ankietowym, ocena estetyki miejscowości (wygląd budynków, terenów zielonych itp.) i czystości w miejscach publicznych znalazły się grupie siedmiu najwyżej ocenionych spraw.

3.11 Aktualizacja diagnozy w kontekście sytuacji na rynku przedsiębiorczości oraz rynku pracy

31 grudnia 2018 r. był dniem w którym zakończył się I etap wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju. Stopień realizacji wskaźników i wydatkowanie środków wynikające z monitoringu strategii są zadowalające. Jednak w związku z możliwością otrzymania dodatkowych środków na rozwój przedsiębiorczości w kontekście planów ich zagospodarowania na Podejmowanie działalności gospodarczej, przedstawiamy sytuację na rynku społeczno gospodarczym na koniec 2018 r.

Na dzień 31XII 2017 na obszarze LGD było 3260 podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON, jednak niepokojący jest fakt, że od kilku lat w gminie Gniewino (wykres poniżej) nowo zarejestrowane podmioty powstają w miejsce tych, które się wyrejestrowały. Tak więc przyrost ilości podmiotów gospodarczych jest znikomy.

Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON
w latach 2009 – 2017

Sytuacja lepiej przedstawia się w gminie Wejherowo, gdzie saldo rejestracji i wyrejestrowania w ostatnich latach przekraczało 100. Najgorzej było w roku 2016, gdzie liczba podmiotów zarejestrowanych tylko o 10 przekroczyła liczbę wyrejestrowanych. Tendencja w gminie Wejherowo jest zbliżona do tendencji w powiecie wejherowskim, jednak stosunek wyrejestrowanych do istniejących podmiotów REGON w 2017 r. był wyższy niż w województwie pomorskim (11 % gmina Gniewino, 8,3% gmina Wejherowo, 8,8 % powiat wejherowski, 7,1% województwo pomorskie).

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Wejherowo 2147 osób wyjeżdża do pracy poza gminę, a 1897 przyjeżdża do pracy, tak więc saldo wyjazdów/ przyjazdów wynosi -250. W Gminie Gniewino jest jeszcze gorzej, bo tam w 2017 r. saldo wynosiło -615 osób.

Taka sytuacja świadczy o tym, że na obszarze objętym LSR jest za mało miejsc pracy, aby zaspokoić na nie popyt, a sytuację pogarsza jeszcze fakt zbyt niskiego przyrostu nowych podmiotów gospodarczych mogących odpowiedzieć na ten popyt.

Poziom bezrobocia na obszarze LGD (2017 r: 7,4 % gmina Wejherowo, 8,6 % gmina Gniewino) jest wyższy niż w powiecie wejherowskim (6,9% w 2017 r.) i w województwie (5,5% w 2017 r.) i od 2013 roku systematycznie spada. Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy są programy aktywizujące bezrobotnych, dofinansowania dla przedsiębiorców do tworzenia miejsc pracy wdrażane przez Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie. Dużym zainteresowaniem klientów PUP cieszą się dotacje na podjęcie działalności gospodarczej. Ogromne wsparcie to również programy unijne wdrażane przez Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego ukierunkowane na rozwój przedsiębiorczości.

Pomimo coraz to większych możliwości otrzymania dotacji czy preferencyjnych pożyczek, takie wsparcie wciąż okazuje się nie zaspokajając potrzeb mieszkańców naszych dwóch gmin. Wciąż otrzymujemy zapytania dotyczące możliwości wsparcia na podejmowanie działalności i rozwój działalności już istniejących, jednak w tym drugim

przypadku dla wielu podmiotów barierą jest konieczność stworzenia i utrzymania co najmniej jednego etatu. Potwierdza to dokument pod nazwą „Założenia Programu Regionalnego Praca dla Pomorza na rok 2019” z którego wynika, że wraz z rosnącą liczbą ofert pracy na rynku, odnotowuje się niepokojące zjawisko, jakim jest wzrost liczby nieobsadzonych miejsc pracy. Oznacza to, że pracodawcy mają problem ze znalezieniem odpowiednich do swoich potrzeb pracowników. W odniesieniu do zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy w regionie ofert pracy w 2018 r. średnio na koniec każdego miesiąca niemal 7 tys. było niezrealizowanych, nawet w tak popularnych w województwie branżach jak budownictwo, gastronomia czy turystyka. Z dokumentu wynika, że w znacznym stopniu dotyka to także powiatu wejherowskiego.

W 2017 i 2018 roku nasze Stowarzyszenie organizowało nabory wniosków o dofinansowanie na rozwój mikroprzedsiębiorstw oraz na podjęcie działalności gospodarczej. W obu przypadkach zainteresowanie było wyższe niż dostępne środki (środki w podejmowaniu działalności: 550 000,00 zł, wpłynęło wniosków na łączną kwotę 900 000,00 zł, środki na rozwój przedsiębiorstw w kwocie 1 920 000,00 zł, wpłynęło wniosków na łączną kwotę: 2 565 894,08) . Dodatkowo wśród wnioskodawców podejmujących działalność widać ogromną determinację w realizacji ich projektów. Do tej pory żaden z tych wnioskodawców nie zrezygnował z realizacji operacji na etapie oceny wniosku, ani nie wnioskował o rozwiązanie umowy, z czym spotykamy się u wnioskodawców realizujących operację związane z rozwojem mikroprzedsiębiorstw (co najmniej w 10 przypadkach). 100% wnioskodawców, którzy ubiegali się o premię na podjęcie działalności i zmieściło się w limicie środków, podpisało umowy z Zarządem Województwa Pomorskiego i z sukcesem realizuje swoje pomysły.

Z informacji uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie wynika, że również i ta instytucja nie zaspokaja zainteresowania mieszkańców otrzymaniem wsparcia finansowego na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Od kilku lat zainteresowanie wsparciem przekracza dostępny budżet. Tylko w ogłoszonym w lutym 2019 r. naborze wniosków Powiatowy Urząd Pracy miał do dyspozycji środki na 50 dotacji w wysokości do 19 000,00 zł, a wpłynęło 150 wniosków, z których 100 otrzymało odmowę przyznania pomocy. W bieżącym roku organizowane będą jeszcze dwa nabory na 30 dotacji i ok. 25 dotacji, ale to wciąż zbyt mało, aby wszyscy chętni mogli realizować swoje plany biznesowe.

Powyższe czynniki wpływają na decyzję Zarządu Stowarzyszenia „Bursztynowy Pasaż” o przeznaczeniu podwyższonych środków finansowych na wsparcie realizacji operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność na podstawie § 8 ust. 3 umowy ramowej na organizację naborów wniosków na Podejmowanie działalności gospodarczej.

4. Analiza SWOT.

4.1. Wyniki konsultacji społecznych.

Analiza SWOT jest efektem praktycznie wyłącznie wyników konsultacji społecznych. Podczas spotkań/warsztatów konsultacyjnych, w tym przeprowadzonych metodą World Cafe, w których wzięły łącznie 22 osoby, zorganizowanych na terenie obu gmin, po dyskusji podczas Forum Lokalnego, przygotowano głównie, wstępne propozycje zapisów Analizy SWOT. Propozycje te zostały poddane badaniu ankietowemu. Wzór ankiety zamieszczony został w załącznikach. Respondenci w ilości 51 osób, zarówno drogą elektroniczną lub tradycyjnie (papierową) wybierali po 5 spośród zaproponowanych zapisów, które uważali za najważniejsze. Postanowiono pozostawić te zapisy, które zostały wybrane przez co najmniej jedną trzecią respondentów czyli 17 osób.

Mocne strony:

1. Bliskość morza oraz „dużego” i „małego” Trójmiasta. - 41
2. Piękna przyroda i walory krajobrazowe oraz w opinii mieszkańców, czyste środowisko. - 34
3. Nowoczesna infrastruktura turystyczno-techniczno-sportowo-kulturalno-rekreacyjna. - 22
4. Antropologiczne atrakcje i przedsięwzięcia turystyczne (Kaszubskie Oko, dworki, kiermasze, skansen, ...) - 22
5. Dobre położenie przy drodze krajowej nr 6. - 19
6. Duża ilość lasów. - 19
7. Zadbaną i zagospodarowaną przestrzeń publiczną. - 19
8. Różnorodność geograficzną terenu. - 18
9. Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna w Żarnowcu - 9
10. Jezioro Orle, rzeki. - 3

Do Analizy pozostawiono 8 pierwszych elementów, które wskazało ponad 1/3 respondentów. Różnice pomiędzy

elementami od 3 do 8 to tylko 5 wskazań (mniej niż 10%). Dodano sformułowanie „w opinii mieszkańców” przy stwierdzeniu „czyste środowisko”, ponieważ dane przedstawione w Diagnostyce nakazują ostrożność w tym stwierdzeniu.

Słabe strony:

1. Niskie dochody społeczności (niskie zarobki w firmach i w Strefie) i związana z tym duża ilość osób korzystających z pomocy społecznej – 33
2. Brak dobrego połączenia komunikacyjnego z miastami i wewnątrz gminy; dróg niższej kategorii z wyższymi. – 28
3. Słabo rozwinięty handel. – 26
4. Mała aktywność społeczna. – 25
5. Słabe możliwości uzyskania, podnoszenia lub zmiany kwalifikacji zawodowych. – 22
6. Zanieczyszczone powietrze i słaba sieć kanalizacyjna oraz niska świadomość ekologiczna. – 12
7. Wysoki odsetek gospodarstw rolnych bez działalności rolniczej. – 12
8. Niedostateczna ilość żłobków. – 12

Pozostawiono 5 pierwszych elementów, które wskazało ponad 40% respondentów oraz dodatkowo element „Zanieczyszczone powietrze i słaba sieć kanalizacyjna oraz niska świadomość ekologiczna”, ponieważ jego niska ilość wskazań może świadczyć o niskiej świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru LGD. System pomiaru np. zanieczyszczeń powietrza jest bardzo rzadki w województwie pomorskim i dlatego mieszkańcy mają małą świadomość zanieczyszczeń powietrza, które występują (np. przekroczenie normy rakotwórczego benzo(a)piranu w pyłe zawieszonym) lub mogą występować, co opisano w rozdziale Diagnostyka. Zagrożeniem dla czystości środowiska są niskie odsetki mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej i gazowej.

Szanse:

1. Rosnące zapotrzebowanie na lokalne, tradycyjne i ekologiczne produkty żywnościowe w Polsce. – 37
2. Środki unijne, ze szczególną preferencją dla innowacji, ale także dla organizacji pozarządowych i rozwoju obszarów wiejskich. – 35
3. Rozwój turystyki aktywnej, kulturowej i edukacyjnej (3E zamiast 3S)⁷ – 30
4. Wzrost świadomości społecznej i partycypacji społecznej (np. budżety obywatelskie, RLKS) – 22
5. Rozwój odnawialnych energii w Polsce (nowe prawo w tym zakresie). – 21
6. Duża ilość gospodarstw rybackich w Województwie Pomorskim. – 3

Pozostawiono 5 pierwszych elementów, które wskazało ponad 40% respondentów.

Zagrożenia:

1. Duża biurokracja i problemy z załatwieniem spraw w instytucjach publicznych. – 51
2. Odływ młodych, wykształconych osób zagranicę oraz odływ młodych ludzi z terenów wiejskich do miast. – 40
3. Przedłużający proces decyzyjny w sprawie lokalizacji elektrowni jądrowej. – 28
4. Niski poziom świadomości ekologicznej w Polsce. – 21
5. Nadmierne kontrole ze strony instytucji państwowych; zmieniające się prawo. – 20
6. Marnowanie środków publicznych. – 20
7. Fala uchodźców i niejasna polityka państwa w tym zakresie. – 11
8. Braki w dostawach prądu. – 5

Pozostawiono 6 pierwszych elementów, które stanowią ponad 40% wskazań respondentów. Warto podkreślić, że wszyscy respondenci wskazali na stwierdzenie „Duża biurokracja i problemy z załatwieniem spraw w instytucjach publicznych”. Element „Niski poziom świadomości ekologicznej w Polsce” potwierdza pozostawienie w Słabych stronach stwierdzenia „Zanieczyszczone powietrze i słaba sieć kanalizacyjna oraz niska świadomość ekologiczna”.

⁷ 3E – to skrót od pierwszych liter angielskich wyrazów – zabawa, wrażenie, edukacja, a 3S – podobnie od słów: morze, piasek, słońce

Analiza SWOT

Tabela 10. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bliskość morza oraz „dużego” i „małego” Trójmiasta. 2. Piękna przyroda i walory krajobrazowe oraz w opinii mieszkańców, czyste środowisko. 3. Nowoczesna infrastruktura turystyczno-techniczno-sportowo-kulturalno-rekreacyjna. 4. Antropologiczne atrakcje i przedsięwzięcia turystyczne (Kaszubskie Oko, dworki, kiermasze, skansen, ...) 5. Dobre położenie przy drodze krajowej nr 6. 6. Duża ilość lasów. 7. Zadbana i zagospodarowana przestrzeń publiczna. 8. Różnorodność geograficzna terenu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niskie dochody społeczności (niskie zarobki w firmach i w Strefie) i związana z tym duża ilość osób korzystających z pomocy społecznej 2. Brak dobrego połączenia komunikacyjnego z miastami i wewnątrz gminy; dróg niższej kategorii z wyższymi. 3. Słabo rozwinięty handel. 4. Mała aktywność społeczna. 5. Słabe możliwości uzyskania, podnoszenia lub zmiany kwalifikacji zawodowych. 6. Zanieczyszczone powietrze i słaba sieć kanalizacyjna oraz niska świadomość ekologiczna
Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rosnące zapotrzebowanie na lokalne, tradycyjne i ekologiczne produkty żywnościowe w Polsce. 2. Środki unijne, ze szczególną preferencją dla innowacji, ale także dla organizacji pozarządowych i rozwoju obszarów wiejskich. 3. Rozwój turystyki aktywnej, kulturowej i edukacyjnej (3E zamiast 3S). 4. Wzrost świadomości społecznej i partycypacji społecznej (np. budżety obywatelskie, RLKS) 5. Rozwój odnawialnych energii w Polsce (nowe prawo w tym zakresie). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Duża biurokracja i problemy z załatwieniem spraw w instytucjach publicznych. 2. Odływ młodych, wykształconych osób zagranicę oraz odływ młodych ludzi z terenów wiejskich do miast. 3. Przedłużający proces decyzyjny w sprawie lokalizacji elektrowni jądrowej. 4. Niski poziom świadomości ekologicznej w Polsce. 5. Nadmierne kontrole ze strony instytucji państwowych; zmieniające się prawo. 6. Marnowanie środków publicznych

Zródło: opracowanie własne

4.2. Zgodność zapisów Analizy SWOT z Diagnozą.

Poniżej przedstawiono zapisy SWOT (Mocne i Słabe strony) z odwołaniem się do stosownych zapisów w Diagnozie.

Tabela 11. Zgodność zapisów Analizy SWOT z Diagnozą

		Rozdział III. Diagnoza
Zapis w Analizie SWOT	Pkt.	Zapis lub akapit zaczynający się od słów ...
Bliskość morza oraz „dużego” i „małego” Trójmiasta.	2 i 6	Pkt 2 - Ważnym uwarunkowaniem dla rozwoju przedsiębiorczości jest bezpośrednia bliskość obszaru LGD do „małego” Trójmiasta, które stanowią Wejherowo, Rumia i Reda, jak i mała odległość do „dużego Trójmiasta” – Gdańsk, Sopot i Gdynia ... Pkt 6 - Obie mają podobny krajobraz i warunki przyrodnicze. Obie nie mają bezpośredniego dostępu do morza i są położone niedaleko średnich i dużych miast.
Piękna przyroda i walory krajobrazowe oraz w opinii mieszkańców, czyste środowisko	7	Potwierdzeniem atrakcyjności przyrodniczej obszaru jest odsetek obszarów prawnie chronionych na obszarze LGD, który wynosi 59,9% i jest wyższy niż podobny wskaźnik dla powiatu – 45,8%, województwa – 32,7% i Polski – 32,5%. Na obszarze LGD znajdują się ...
Nowoczesna infrastruktura turystyczno-techniczno-sportowo-kulturalno-rekreacyjna	9	<ul style="list-style-type: none"> • Ważnymi obiektami w zakresie kultury są ... • W Gminie Gniewino ośrodek kultury związany jest z obiektami sportowo-rekreacyjnymi. Obok Sali

		<p>kinowej ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • Równie ważnymi elementami w zakresie infrastruktury rekreacyjno-sportowej są ... • Gmina Wejherowo to przede wszystkim wspomniany Dworek Drzewiarza w Gościcinie ... • W własnym badaniu ankietowym, ocena dostępności i jakości infrastruktury sportowej i rekreacyjnej znalazła się w grupie sześciu najwyższych ocenionych spraw.
Antropologiczne atrakcje i przedsięwzięcia turystyczne (Kaszubskie Oko, dworki, kiermasze, skansen, ...)	8 i 9	<p>Pkt 8 - Zasoby dziedzictwa kulturowego występują także w postaci różnorodnych typów obiektów ...</p> <p>Jedną z imprez, której celem jest przede wszystkim promocja ...</p>
Dobre położenie przy drodze krajowej nr 6	2	<p>Ważnym uwarunkowaniem dla rozwoju przedsiębiorczości jest [...] jak również bliskość drogi krajowej nr 6 Gdańsk-Szczecin.</p>
Duża ilość lasów	7	<p>Powierzchnia lasów wynosi 52,2% powierzchni obszaru LGD. Jest to więcej niż w powiecie, województwie pomorskim i w kraju, gdzie wskaźniki te wynoszą odpowiednio – 44,7%, 37,2% i 30,0%.</p>
Zadbana i zagospodarowana przestrzeń publiczna	9	<p>Przestrzeń publiczna jest wyjątkowo estetyczna i zadbane. Np. wieś Rybno zdobyła III miejsce w konkursie „Piękna wieś 2015 w województwie pomorskim” ...</p>
Różnorodność geograficzna terenu	7	<p>Teren charakteryzuje się dużymi walorami przyrodniczymi głównie za sprawą silnie urozmaiconej i zróżnicowanej pod względem krajobrazowym rzeźby terenu. Jest to w dużej mierze obszar Wysoczyzny Żarnowieckiej ...</p>
Niskie dochody społeczności (niskie zarobki w firmach i w Strefie) i związana z tym duża ilość osób korzystających z pomocy społecznej	3 i 5	<p>Pkt 3 - W badaniu własnym ankietowym, ocena możliwości znalezienia odpowiedniej pracy i wsparcia dla poszukujących pracy, znalazły się w grupie pięciu najniższych ocenionych spraw.</p> <p>Pkt 5 - Wg BDL GUS w 2013 r. z pomocy społecznej skorzystało na obszarze LGD 3126 osób, które stanowiły 10,3% ludności obszaru. Jest to odsetek większy niż analogiczny dla powiatu, województwa i kraju, gdzie odpowiednio wyniosły – 9,3%, 8,7% i 8,3%.</p>
Słabo rozwinięty handel	2	<p>Na szczególną uwagę zasługuje sytuacja w sekcjach C – przetwórstwo przemysłowe [...] Największy odsetek w kraju firm sekcji G, obejmującej m.in. handel – 26%, na obszarze LGD jest mniejszy i stanowi 22%.</p>
Mała aktywność społeczna	4	<ul style="list-style-type: none"> • Wg BDL GUS na dzień 31 XII 2014 na obszarze LGD działało 9 fundacji oraz 59 stowarzyszeń i organizacji społecznych czyli razem 68 tych organizacji pozarządowych. Daje to wskaźnik 2,20 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców. Jest to wartość porównywalna z analogiczną dla powiatu – 2,11, ale mniejsza niż dla województwa i kraju, które wynoszą tyle samo – 3,31. • Frekwencja podczas wyborów parlamentarnych w roku 2011 w gminach Gniewino oraz Wejherowo wyniosła kolejno 39,97 % i 50,02% co daje średnią dla obszaru LGD na poziomie 44,99%. Średnia dla powiatu w wyborach z roku 2011 to 52,79%, dla województwa Pomorskiego natomiast było to 51,22%.

Słabe możliwości uzyskania, podnoszenia lub zmiany kwalifikacji zawodowych	9	W własnym badaniu ankietowym [...]Ocena możliwości podnoszenia lub zmiany kwalifikacji przez osoby dorosłe znalazła się grupie sześciu najniższej ocenionych spraw.
Zanieczyszczone powietrze i słaba sieć kanalizacyjna oraz niska świadomość ekologiczna	7	<ul style="list-style-type: none"> Wg raportu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Gdańsku z 2014 r., stan chemiczny i ekologiczny wód na obszarze LGD jest dobry. Podobnie dobry jest stan wód podziemnych. Niemniej zagrożeniem jest b. niski odsetek osób korzystających z sieci kanalizacyjnej do ludności ogółem. Na obszarze LGD wynosi on 18,2%, podczas gdy dla powiatu – 65,8%, województwa – 77,9% i dla Polski – 65,1%. Ze względu na ubogą siatkę pomiarową nie można jednoznacznie ocenić stanu powietrza – jedynie w oparciu o wyniki na stacji pomiarowej w Wejherowie, przylegającym do obszaru LGD. Roczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 (10 µm) w Wejherowie było bliskie wartości normy (40 µg/m³) i miało w 2014 r. wartość pomiędzy 34-40 µg/m³. Częstość przekroczeń wartości dobowych stężenia pyłu zawieszonego w Wejherowie przekroczyła wartość normatywną – 35. Przekroczona jest na norma rakotwórczego benzo(a)piranu w pyłe, która wynosi 1 µg/m³, podczas gdy roczne stężenie tego związku w powietrzu w Wejherowie wyniosło w 2014 r. powyżej 3 µg/m³. Sytuację poprawiłoby korzystanie z gazu ziemnego jako paliwa do opalania gospodarstw domowych. Niestety odsetek korzystających z sieci gazowej wynosi dla obszaru LGD 9,3% i jest zdecydowanie niższy niż dla powiatu – 43,4%, województwa – 49,2% i Polski – 52,4%. W badaniu własnym ankietowym, ocena czystości środowiska jako całości znalazła się w czwórce najwyższej ocenionych spraw, a jakość wody używanej w gospodarstwie domowym i na drugim miejscu.

Źródło: opracowanie własne

5. Cele i wskaźniki.

5.1. Wyniki konsultacji społecznych.

Określenie celów jest efektem głównie wyników konsultacji społecznych. Podczas części spotkań/warsztatów konsultacyjnych, przygotowano wstępne propozycje celów. Propozycje te zostały poddane badaniu ankietowemu. Respondenci w ilości 51, zarówno drogą elektroniczną lub tradycyjnie (papierową) wskazywali, które zapisy są najbardziej adekwatne oceniając je w skali od 1 do 10. Wyniki badania ankietowego przedstawiono poniżej:

Tabela 12. Cele

Lp	Cel	Pkt
1.	Rozwój atrakcyjnych miejsc pracy i tym samym zwiększenie dochodów społeczności	8,61
2.	Rozwój turystyki aktywnej i kwalifikowanej, edukacyjnej i kulturowej	7,88
3.	Rozwój aktywności społecznej	7,61
4.	Rozwój żywnościowych produktów tradycyjnych i ekologicznych oraz produkcji ryb	7,59
5.	Poprawa stanu środowiska, szczególnie w zakresie powietrza i wody, w tym	7,45

	rozwój odnawialnych źródeł energii	
6.	Dobre połączenie komunikacyjne z miastami i wewnątrz gmin, dróg niższej kategorii z wyższymi	7,45
7.	Rozwój innowacji w przedsiębiorstwach i współpracy przedsiębiorstw ze sobą	7,29
8.	Wzrost możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych	7,20
9.	Rozwój handlu	7,02
10	Dostateczna ilość obiektów opieki dla dzieci w wieku żłobkowym	6,65

Źródło: opracowanie własne

Na tym etapie postanowiono odrzucić cel „Dostateczna ilość obiektów opieki dla dzieci w wieku żłobkowym”, ponieważ uzyskać on wyraźnie najniższą ocenę. Ponadto, również na etapie konsultacji zapisów Analizy SWOT zaproponowano odrzucenie Słabej strony – „Niedostateczna ilość żłobków”, także ze względu na niski stopień wybrania tego zapisu przez respondentów badania ankietowego. Tym samym także cel „Dostateczna ilość obiektów opieki dla dzieci w wieku żłobkowym” nie znalazłby swojego odzwierciedlenia w Analizie SWOT.

Przedstawione bowiem wyżej cele, poza celem „Dostateczna ilość obiektów opieki dla dzieci w wieku żłobkowym”, znajdują swój wyraz w przeprowadzonej Analizie SWOT.

Cele odzwierciedlają zapisy Analizy SWOT w taki sposób, że:

- cele przyczynią się zachowania „mocnych stron”,
- do ich osiągnięcia „wykorzystane” zostaną „mocne strony” i „szanse”; najlepiej, gdy „mocne strony” wzmacniane są „szansami” w tym zakresie,
- osiągnięcie celów przyczyni się do likwidacji lub obniżenia negatywnego oddziaływania „słabych stron”,
- osiągnięcie celów przyczyni się uniknięcia lub obniżenia negatywnego oddziaływania „zagrożeń”.

Jak w/w cele znajdują swoje odzwierciedlenie w zapisach Analizy SWOT przedstawiono w tabeli poniżej. Ponieważ z kolei zapisy SWOT znajdują odzwierciedlenie w Diagnozie, jak pokazano to w poprzednich rozdziale – cele znajdują swoje odzwierciedlenie także w Diagnozie.

Tabela 13. Odzwierciedlenie celów w zapisach Analizy SWOT

Cele	Zachowanie „Mocnych stron” oraz ich wykorzystanie, podobnie jak „Szans”	Likwidacja lub ograniczenie oddziaływania „Słabych stron” oraz unikanie i ograniczanie „Zagrożeń”
Rozwój atrakcyjnych miejsc pracy i tym samym zwiększenie dochodów społeczności	<ul style="list-style-type: none"> • Bliskość morza oraz „dużego” i „małego” Trójmiasta • Dobre położenie przy drodze krajowej nr 6. • Środki unijne, ze szczególną preferencją dla innowacji, ale także dla organizacji pozarządowych i rozwoju obszarów wiejskich 	<ul style="list-style-type: none"> • Niskie dochody społeczności (niskie zarobki w firmach i w Strefie) i związana z tym duża ilość osób korzystających z pomocy społecznej • Odływ młodych, wykształconych osób zagranicę oraz odpływ młodych ludzi z terenów wiejskich do miast
Rozwój turystyki aktywnej i kwalifikowanej, edukacyjnej i kulturowej	<ul style="list-style-type: none"> • Bliskość morza oraz „dużego” i „małego” Trójmiasta. • Piękna przyroda i walory krajobrazowe oraz w opinii mieszkańców, czyste środowisko • Nowoczesna infrastruktura turystyczno – techniczno – sportowo – kulturalno - rekreacyjna • Antropologiczne atrakcje i przedsięwzięcia turystyczne (Kaszubskie Oko, dworki, kiermasze, skansen, ...) • Duża ilość lasów. • Zadbana i zagospodarowana przestrzeń publiczna. • Różnorodność geograficzna terenu • Środki unijne, ze szczególną preferencją 	<ul style="list-style-type: none"> • Przedłużający proces decyzyjny w sprawie lokalizacji elektrowni jądrowej

	dla innowacji, ale także dla organizacji pozarządowych i rozwoju obszarów wiejskich <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój turystyki aktywnej, kulturowej i edukacyjnej (3E zamiast 3S). 	
Rozwój aktywności społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • Środki unijne, ze szczególną preferencją dla innowacji, ale także dla organizacji pozarządowych i rozwoju obszarów wiejskich • Wzrost świadomości społecznej i partycypacji społecznej (np. budżety obywatelskie, RLKS) 	<ul style="list-style-type: none"> • Mała aktywność społeczna
Rozwój żywnościowych produktów tradycyjnych i ekologicznych oraz produkcji ryb	<ul style="list-style-type: none"> • Rosnące zapotrzebowanie na lokalne, tradycyjne i ekologiczne produkty żywnościowe w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> •
Poprawa stanu środowiska, szczególnie w zakresie powietrza i wody, w tym rozwój odnawialnych źródeł energii	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój odnawialnych źródeł energii w Polsce (nowe prawo w tym zakresie). 	<ul style="list-style-type: none"> • Zanieczyszczone powietrze i słaba sieć kanalizacyjna oraz niska świadomość ekologiczna • Niski poziom świadomości ekologicznej w Polsce.
Dobre połączenie komunikacyjne z miastami i wewnątrz gmin, dróg niższej kategorii z wyższymi	<ul style="list-style-type: none"> • Środki unijne, ze szczególną preferencją dla innowacji, ale także dla organizacji pozarządowych i rozwoju obszarów wiejskich 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak dobrego połączenia komunikacyjnego z miastami i wewnątrz gminy; dróg niższej kategorii z wyższymi.
Rozwój innowacji w przedsiębiorstwach i współpracy przedsiębiorstw ze sobą	<ul style="list-style-type: none"> • Środki unijne, ze szczególną preferencją dla innowacji, ale także dla organizacji pozarządowych i rozwoju obszarów wiejskich 	<ul style="list-style-type: none"> • Duża biurokracja i problemy z załatwieniem spraw w instytucjach publicznych • Nadmierne kontrole ze strony instytucji państwowych; zmieniające się prawo. • Marnowanie środków publicznych
Wzrost możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych	<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • Słabe możliwości uzyskania, podnoszenia lub zmiany kwalifikacji zawodowych
Rozwój handlu	<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • Słabo rozwinięty handel

Zródło: opracowanie własne

5.2. Określenie celów ogólnych i szczegółowych dla obszaru LGD

W oparciu o wyżej wymienione cele, określone w wyniku konsultacji społecznych i które mają swoje bezpośrednie odzwierciedlenie w zapisach Analizy SWOT określono cele szczegółowe dla obszaru LGD, grupując je ze sobą dla lepszego zarządzania rozwojem obszaru. Cele szczegółowe określono jako:

1. Rozwój atrakcyjnych miejsc pracy i tym samym zwiększenie dochodów społeczności, rozwój innowacji w przedsiębiorstwach i współpracy przedsiębiorstw ze sobą (w tym rozwój handlu i rozwój żywnościowych produktów tradycyjnych i ekologicznych oraz produkcji ryb),
2. Rozwój turystyki aktywnej i kwalifikowanej, edukacyjnej i kulturowej,
3. Poprawa stanu środowiska, szczególnie w zakresie powietrza i wody, w tym rozwój odnawialnych źródeł energii,
4. Rozwój aktywności społecznej,
5. Dobre połączenie komunikacyjne z miastami i wewnątrz gmin, dróg niższej kategorii z wyższymi,
6. Wzrost możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Cel „Rozwój innowacji w przedsiębiorstwach i współpracy przedsiębiorstw ze sobą” włączono do celu 1 jako ściśle związany z celem „Rozwój atrakcyjnych miejsc pracy i tym samym zwiększenie dochodów społeczności” (rozwój innowacji i współpraca przedsiębiorstw ze sobą przyczyniają się do lepszego funkcjonowania przedsiębiorstw, ich rozwoju i tym samym tworzenia miejsc pracy).

Cel „Rozwój handlu” włączony został do celu 1, podobnie jak cel „Rozwój żywnościowych produktów tradycyjnych i ekologicznych oraz produkcji ryb” – w obu przypadkach mamy do czynienia z branżami gospodarczymi.

Turystyka jest także branżą gospodarczą, ale biorąc pod uwagę, zarówno wyniki konsultacji społecznych (drugi wynik w badaniu ankietowym), jak i bogate zasoby obszaru LGD, które mogą być wykorzystane dla rozwoju turystyki, a także fakt, że rozwojowi turystyki towarzyszy rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno-turystycznej, wykorzystywanej nie tylko przez turystów, ale i mieszkańców - postanowiono pozostawić ten cel jako osobny.

Przyjęto, że cele ogólne służyć będą pogrupowaniu celów szczegółowych. Oczywiście w ten sposób cele ogólne także będą znajdować, poprzez cele szczególne, które w sobie grupują - swoje odzwierciedlenie w zapisach Analizy SWOT, a dalej w Diagnozie. Dla ich określenia wykorzystano trzy sfery **zrównoważonego rozwoju**, który jest paradygmatem dla LSR i zasadą, którą kieruje się Rzeczpospolita Polska (art. 5 Konstytucji RP):

- Środowisko,
- Gospodarka,
- Sprawy społeczne.

Cele ogólne sformułowano w następujący sposób:

- I. **Rozwinięta gospodarka, oferująca atrakcyjne miejsca pracy.**
- II. **Czyste środowisko naturalne i przyjazne społeczeństwo o wysokim kapitale społecznym.**

Cel ogólny pierwszy obejmuje sferę gospodarczą, natomiast cel ogólny drugi sfery środowiskową i sferę spraw społecznych zrównoważonego rozwoju.

Poszczególne cele ogólne grupują cele szczegółowe w następujący sposób:

Cel ogólny 1: Rozwinięta gospodarka, oferująca atrakcyjne miejsca pracy.

1. Rozwój atrakcyjnych miejsc pracy i tym samym zwiększenie dochodów społeczności, rozwój innowacji w przedsiębiorstwach i współpracy przedsiębiorstw ze sobą (w tym rozwój handlu i rozwój żywnościowych produktów tradycyjnych i ekologicznych oraz produkcji ryb)
2. Rozwój turystyki aktywnej i kwalifikowanej, edukacyjnej i kulturowej

Cel ogólny 2: Czyste środowisko naturalne i przyjazne społeczeństwo o wysokim kapitale społecznym

1. Poprawa stanu środowiska, szczególnie w zakresie powietrza i wody, w tym rozwój odnawialnych źródeł energii
2. Rozwój aktywności społecznej
3. Dobre połączenie komunikacyjne z miastami i wewnątrz gmin, dróg niższej kategorii z wyższymi
4. Wzrost możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych

5.3. Określenie EFSI i Programów oraz celów osiągniętych w LSR

LGD wykorzystywać będzie bezpośrednio do osiągnięcia swoich celów **Europejski Fundusz Rozwoju Obszarów Wiejskich**, który jest bazą finansową **Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020**, a w ramach tego Programu Działanie M19 - Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność) (art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013).

W związku z takim wyborem i brakiem możliwości, że w względu na kryteria dostępu, możliwości skorzystania do realizacji LSR ze środków Programu „Rybacko i morze” - w celu „Rozwój atrakcyjnych miejsc pracy i tym samym zwiększenie dochodów społeczności, rozwój innowacji w przedsiębiorstwach i współpracy przedsiębiorstw ze sobą (w tym rozwój handlu i rozwój żywnościowych produktów tradycyjnych i ekologicznych oraz produkcji ryb) nie będą realizowane operacje związane z produkcją ryb.

Po konsultacji z samorządami terytorialnymi (przeprowadzone wywiady z Wójtami obu Gmin) postanowiono, że cel „Dobre połączenie komunikacyjne z miastami i wewnątrz gmin, dróg niższej kategorii z wyższymi” nie będzie osiągnięty w ramach LSR ze środków EFRROW. Ten cel realizowany będzie przez samorządy terytorialne ze środków PROW 2014 – 2020 w Działaniu M7 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (RPO WP 2014-2020) oraz

programów krajowych.

Podobnie cel „Wzrost możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych” osiągnąć będzie poprzez ewentualne dodatkowe projekty, współfinansowane ze środków RPO WP 2014-2020. Zakres możliwości osiągnięcia celu uzależniony będzie od wyników konkursów organizowanych przez Zarząd Województwa Pomorskiego w ramach RPO WP 2014-2020 – komponent Europejskiego Funduszu Społecznego.

Cel „Poprawa stanu środowiska, szczególnie w zakresie powietrza i wody, w tym rozwój odnawialnych źródeł energii” poza działaniami określonymi w tym celu, osiągnąć będzie w innych celach szczegółowych poprzez preferowanie w kryteriach lokalnych wyboru projektów rozwiązań proekologicznych. Poprawa infrastruktury w zakresie ochrony środowiska i przeciwdziałania klimatu związana z rozwojem kanalizacji czy redukcją niskiej emisji realizowana będzie przez samorządy terytorialne, jak również podmioty prywatne. Samorządy będą pozyskiwać środki na ten cel z PROW 2014 – 2020 w Działaniu M7 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich, w RPO WP 2014-2020 oraz w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020.

Przy określeniu celów osiągniętych przy współfinansowaniu ze środków EFRROW wzięto pod uwagę priorytet do realizacji, do osiągnięcia którego przyczynia się głównie Działanie M19 tj. P6: „Promowanie włączenia społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich” oraz uwarunkowania programowe, które opisano w pkt. 1 Diagnozy. Ostatecznie cele ogólne i cele szczegółowe, osiągnięte w ramach LSR ze środków EFRROW sformułowano następująco:

Cel ogólny 1: Rozwinięta gospodarka, oferująca atrakcyjne miejsca pracy.

Cele szczegółowe:

- 1.1. **Rozwój działalności gospodarczej w zakresie innowacji w przedsiębiorstwach i współpracy przedsiębiorstw ze sobą oraz tworzenie nowych miejsc pracy ze szczególnym uwzględnieniem grup defaworyzowanych**
- 1.2. **Rozwój turystyki aktywnej i kwalifikowanej, edukacyjnej i kulturowej wraz z promocją obszaru LGD**

Cel ogólny 2: Czyste środowisko naturalne i przyjazne społeczeństwo o wysokim kapitale społecznym

Cele szczegółowe:

- 2.1 **Poprawa stanu środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego**
- 2.2 **Rozwój aktywności społecznej**

Określone cele LSR w pełni zgodne z wybranymi celami PROW 2014 – 2020. W szczególności cel szczegółowy 6B „Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” jest zgodny z wszystkimi celami LSR. W tabeli poniżej wykazano jak niektóre cele LSR są zgodne z innymi celami szczegółowymi PROW.

Tabela 14. Zgodność celów LSR z celami PROW

Cele szczegółowe LSR	Cele szczegółowe PROW
Wszystkie	• 6B „Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich”
a ponadto:	
Rozwój działalności gospodarczej w zakresie innowacji w przedsiębiorstwach i współpracy przedsiębiorstw ze sobą oraz tworzenie nowych miejsc pracy ze szczególnym uwzględnieniem grup defaworyzowanych	<ul style="list-style-type: none"> • 1A) Wspieranie innowacyjności, współpracy i rozwoju bazy wiedzy na obszarach wiejskich • 6A) Ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenia miejsc pracy
Rozwój turystyki aktywnej i kwalifikowanej, edukacyjnej i kulturowej wraz z promocją obszaru LGD	<ul style="list-style-type: none"> • 6A) Ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenia miejsc pracy
Poprawa stanu środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego	<ul style="list-style-type: none"> • 4A) Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie różnorodności biologicznej, w tym na obszarach Natura 2000 i obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami, oraz rolnictwa o wysokiej wartości przyrodniczej, a także stanu europejskich krajobrazów

- 4B) Poprawa gospodarki wodnej, w tym nawożenia i stosowania pestycydów
- 5C) Ułatwianie dostaw i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, produktów ubocznych, odpadów i pozostałości oraz innych surowców nieżywnościowych dla celów biogospodarki.

Zródło: opracowanie własne

Nie zachodzi obawa nakładania się projektów samorządów terytorialnych w zakresie infrastruktury kulturalnej ponieważ na obszarze województwa pomorskiego nie będą realizowane tego typu projekty w ramach Działania M7 PROW – Podstawowe usługi na obszarach wiejskich i odnowa wsi.

LSR realizowana będzie także w oparciu o Europejski Fundusz Społeczny i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego stanowiące podstawę finansową Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Niemniej w odróżnieniu od EFRROW i PROW 2014-2020 realizacja LSR, środki z EFS i EFRR nie zostały ujęte w budżecie LSR. Wielkość tych środków będzie bowiem uzależniona od zakresu konkursów organizowanych przez Zarząd Województwa Pomorskiego i ich wyników, w przypadku ubiegania się LGD lub innych partnerów z obszaru LGD.

5.4. Przedsięwzięcia LSR finansowane z EFRROW

Wybór przedsięwzięć i określenie wysokości środków dla poszczególnych przedsięwzięć dokonano w oparciu o wyniki konsultacji społecznych: ankiety-wstępne karty projektów, wyniki spotkań z grupami różnymi grupami wnioskodawców, wywiady z Wójtami oraz przedsiębiorcami i spotkania Forum Lokalnego.

Poniżej podano przedsięwzięcia dla każdego celu, wskazując na rodzaj projektów, które przyczynią się do ich osiągnięcia i grupę wnioskodawców.

Cel szczegółowy 1.1 Rozwój działalności gospodarczej w zakresie innowacji w przedsiębiorstwach i współpracy przedsiębiorstw ze sobą oraz tworzenie nowych miejsc pracy ze szczególnym uwzględnieniem grup defaworyzowanych.

Tabela 15. Rodzaje przedsięwzięć oraz projektów dla osiągnięcia celu szczegółowego 1.1

Lp	Przedsięwzięcie	typ projektu	środki euro
1.1.1	Podjęmowanie działalności gospodarczej	konkurs	456 820,69
1.1.2	Zwiększanie konkurencyjności sektora mikro i małych firm	konkurs	568 808,49
1.1.5	Polsko – fińskie działania promocyjne lokalnych produktów żywnościowych szansą rozwoju lokalnych producentów	Projekt współpracy LGD	11 000,00

Zródło: opracowanie własne

Cel szczegółowy 1.2 Rozwój turystyki aktywnej i kwalifikowanej, edukacyjnej i kulturowej wraz z promocją obszaru LGD

Tabela 16. Rodzaje przedsięwzięć i projektów dla osiągnięcia celu szczegółowego 1.2

Lp	Przedsięwzięcie	typ projektu	środki
1.2.1	Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno – turystycznej	konkurs	357 852,16
1.2.2	Promocja obszaru, w tym produktu lokalnego	konkurs	53 719,58
1.2.3	Questing	Projekt współpracy LGD	12 750,00

Zródło: opracowanie własne

Cel szczegółowy 2.1. Poprawa stanu środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego

Tabela 17. Rodzaje przedsięwzięć oraz projektów dla osiągnięcia celu szczegółowego 2.1

Lp	Przedsięwzięcie	typ projektu	środki
2.1.1	Działania na rzecz zachowania walorów przyrodniczo – krajobrazowych i kulturowo – historycznych, w tym tradycji	konkurs	42 292,61

	regionalnych		
2.1.2	Działania w zakresie podniesienia wiedzy nt. ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu	projekt własny lub konkurs	9 041,18

Źródło: opracowanie własne

Cel szczegółowy 2.2 Rozwój aktywności społecznej

Tabela 18. Rodzaje przedsięwzięć oraz projektów dla osiągnięcia celu szczegółowego 2.2

Lp	Przedsięwzięcie	typ projektu	środki
2.2.1	Rozwój infrastruktury kulturalnej dla integracji społeczności	konkurs	184 637,82
2.2.2	Wzmocnienie aktywności i kapitału społecznego	konkurs	94 327,47
2.2.3	Aktywizacja, podnoszenie wiedzy i doradztwo	Poddziałanie 19.4	5 500,00

Źródło: opracowanie własne

Projekty konkursowe

Projekty konkursowe ogłaszane będą dla różnych grup docelowych, zgodnie z procedurami zawartymi w LSR. W przypadku niektórych konkursów powyżej zaznaczono grupy docelowe wnioskodawców. Wnioskodawcy i ich projekty muszą spełniać wymogi zawarte w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 września 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz zapisów w LSR. Jednym z podstawowych warunków jest minimalna całkowita wartość operacji - nie mniej niż 50 tys. zł. Do najważniejszych różnic w LSR w stosunku do w/w Rozporządzenia należą:

- wysokość wsparcia w zakresie podejmowania działalności gospodarczej – 50 tys. zł,
- max. kwota dofinansowania w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa – 100 tys. zł; wnioskodawca jest zobowiązany utworzyć 1 miejsce pracy, z tym że nie dotyczy to wsparcia łącznie (w więcej niż jednym projekcie) mniejszego niż 25 tys. zł zgodnie z § 7. ust. 2 w/w Rozporządzenia),
- max. intensywność dofinansowania w zakresie operacji realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz kościoły i związki wyznaniowe wynosi 90%.

Obniżenie kwoty wsparcia dla osób i podmiotów rozpoczynających działalność gospodarczą wynika z przeprowadzonych wywiadów: indywidualnego (przedsiębiorcy) i białego. To ograniczenie w stosunku do w/w Rozporządzenia, a także pozostałe ograniczenia zostały uzgodnione w trakcie konsultacji społecznych w dniu 16.11.2015 roku na spotkaniu z przedsiębiorcami oraz sektorem społecznym. Ograniczenia są również wynikiem doświadczeń LGD z wdrażania LSR w okresie 2009 – 2015.

Wysokość wsparcia dla osób bezrobotnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie wynosi ok. 18 – 20 tys. zł. W Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki 2007 – 2013 (*działanie 6.2. Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia*) wysokość podobnego wsparcia wynosiła ok. 40 tys. zł i dotacje te cieszyły się dużym zainteresowaniem. Mniejsza kwota pozwoli na przyznanie środków większej grupie osób, a wstępne zainteresowanie wydaje się b. duże, kwota 50 tys. zł pozwoli na wsparcie 27 projektów.

Projekty własne/lub tryb konkursowy skierowany do organizacji pozarządowych

W ramach realizacji LSR przewiduje się wdrożenie 2 projektów własnych:

1. „Działania w zakresie podniesienia wiedzy nt. ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu” – projekt o charakterze edukacyjnym ma poprzez wykłady, warsztaty czy też wyjazdy studialne podnieść wiedzę mieszkańców w zakresie ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu, w tym np. zastosowania odnawialnych źródeł energii. Projekt ma tym samym zachęcić do podejmowania działań w zastosowaniu rozwiązań służących ochronie środowiska i przeciwdziałaniu zmianom klimatu w gospodarstwach domowych, przedsiębiorstwach i instytucjach. W ramach projektu jego uczestnicy będą informowani o możliwościach wsparcia zastosowania takich rozwiązań z różnych źródeł finansowania. Realizacja projektu przyczyni się do realizacji innych operacji, szczególnie że zastosowano kryterium lokalne preferujące zastosowanie rozwiązań proekologicznych w ramach operacji. Jest to przykład sekwencyjnego działania w stosunku do innych przedsięwzięć i celów (opisano to poniżej)

Projekty współpracy

„Polsko-fińskie działania promocyjne lokalnych produktów żywnościowych szansą rozwoju lokalnych

producentów”

Projekt międzynarodowy z udziałem 4 LGD z Polski: Dolina Raby i Przyjazna Ziemia limanowska (małopolskie), LGD Zielony Wierzchołek Śląska (śląskie) i Bursztynowy Pasaż (pomorskie) oraz 1 LGD z Finlandii – Suupohja.

Cel główny projektu to rozwój gospodarczy obszarów 5 LGD, szczególnie w zakresie produkcji produktów spożywczych i napojów.

Cel szczegółowy: Wypromowanie żywnościowych produktów lokalnych z obszaru 4 LGD, na obszarach tych LGD i poza nimi.

Wskaźniki produktu:

- 1) Liczba projektów współpracy, w tym międzynarodowych – 1, w tym 1 międzynarodowy
- 2) Liczba LGD uczestniczących w projekcie - 5

Wskaźniki rezultatu:

- 1) liczba projektów skierowanych do przedsiębiorców co najmniej 3 branż (**zintegrowanie co najmniej 3 branż**) – 1
- 2) Liczba wypromowanych produktów z obszaru parterów, w tym zagranicą – 20 (5 produktów z obszaru LGD Bursztynowy Pasaż)

Niektóre zadania:

- zidentyfikowanie oraz rozpowszechnienie informacji na temat żywnościowych produktów lokalnych na obszarach poszczególnych Partnerów m.in. poprzez wydanie wspólnej publikacji,
- wypromowanie produktów lokalnych na wspólnych stoiskach w targach „Food Fair” i Food Night” w Kauhajoki i imprezie/ach promocyjnej na obszarach partnerów krajowych.

Planowana realizacja – w 2017 roku. W okresie finansowania 2007-2013, lider projektu - LGD Dolina Raby i partner fiński LGD Suupohja, zrealizowały podobny projekt, promujący potrawy obu krajów. W tym roku doszło do wymiany korespondencji i bezpośredniej wizyty Dyrektora LGD Suupohja w Polsce w celu potwierdzenia dalszej współpracy.

Projekt wpisuje się w następujące cele szczegółowe LGD Bursztynowy Pasaż:

- Rozwój działalności gospodarczej w zakresie innowacji w przedsiębiorstwach i współpracy przedsiębiorstw ze sobą oraz tworzenie nowych miejsc pracy ze szczególnym uwzględnieniem grup defaworyzowanych (obejmuje m.in. przedsięwzięcie „Utworzenie sieci współpracy w zakresie świadczenia usług turystycznych i innowacyjnych rozwiązań w zakresie produkcji spożywczej”),
- Rozwój turystyki aktywnej i kwalifikowanej, edukacyjnej i kulturowej wraz z promocją obszaru LGD (obejmuje przedsięwzięcie: „Promocja obszaru, w tym produktu lokalnego”).

Qesting

Projekt krajowy z udziałem LGD Bursztynowy Pasaż i Północnokaszubską Lokalną Grupą Rybacką w zakresie wytyczenia i promocji questów. Projekt zakłada utworzenie questów skoncentrowanych na obszarze 9 gmin wchodzących w skład każdej z lokalnych grup. Questy to specyficzne gry terenowe polegające na odkrywaniu dziedzictwa miejsca i tworzeniu nieoznakowanych szlaków, którymi można wędrować kierując się informacjami zawartymi we wskazówkach często rymowanych.

W zależności od zebranych propozycji od podmiotów zajmujących się turystyką na obszarze, tematyka powstałych questów może dotyczyć, kultury, przyrody, historii czy legend związanych z obszarem. W questy będzie można się zagłębić korzystając z ulotek albo/i aplikacji. Projekt skierowany jest głównie do rodzin z dziećmi wypoczywających na obszarze oraz do grup zorganizowanych jak kolonie czy szkoły, a z questów można korzystać przez cały rok. Jest to więc odpowiedź na problem krótkiego sezonu turystycznego, a właśnie m.in. w turystyce kwalifikowanej upatruje się szansę na rozwój obszaru.

Cel główny projektu to rozwój turystyki aktywnej obszaru obu LGD.

Cel szczegółowy: Wypromowanie obszaru obu lokalnych grup jako miejsca przyjaznego aktywnemu wypoczynkowi.

Wskaźniki produktu:

- 1) Liczba projektów współpracy krajowych – 1
- 2) Liczba uczestniczących w projekcie lokalnych grup – 2

Wskaźniki rezultatu:

- 1) Liczba wypromowanych questów 10 (w obu LGD)

Niektóre zadania:

- Szkolenie dotyczące questów

- wyjazd studyjny na questy
- wytyczenie i promocja questów

Planowana realizacja – w 2020 roku.

Przewidywany budżet projektu – 100 000 złotych (po 50 tys. na każdą lokalną grupę).

Projekt wpisuje się w następujące cele szczegółowe LGD Bursztynowy Pasaż:

- Rozwój turystyki aktywnej i kwalifikowanej, edukacyjnej i kulturowej wraz z promocją obszaru LGD (obejmuje przedsięwzięcie: „Promocja obszaru, w tym produktu lokalnego”; „Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno – turystycznej”)

Grupy defaworyzowane

Zgodnie z informacją zawartą już w pkt. 1 Rozdziału III – Diagnoza i w oparciu o informacje zawarte w pkt. 3 Diagnozy, do grup defaworyzowanych na obszarze LGD należą osoby:

- bezrobotne w wieku 18-34,
- długotrwale bezrobotne,
- bezrobotne płci żeńskiej,
- bezrobotne bez wykształcenia średniego,
- bezrobotne bez doświadczenia zawodowego,
- niepełnosprawne,
- korzystające z pomocy społecznej.

Nie przewidziano wydzielenia środków dla osób defaworyzowanych, natomiast są one preferowane w ramach kryteriów lokalnych, zarówno jako wnioskodawcy, jak i preferowani są przedsiębiorcy tworzący miejsca pracy dla osób z tych grup.

Kompleksowość, spójność i sekwencyjność interwencji

Przykładem celu, w którym zastosowano komplementarne i sekwencyjnie ułożone przedsięwzięcia jest cel szczegółowy - **„Rozwój działalności gospodarczej w zakresie innowacji w przedsiębiorstwach i współpracy przedsiębiorstw ze sobą oraz tworzenie nowych miejsc pracy ze szczególnym uwzględnieniem grup defaworyzowanych”**. Cel ten odpowiada na zidentyfikowane na etapie diagnozy i Analizy SWOT problem „niskie dochody społeczności i związana z tym duża ilość osób korzystających z pomocy społecznej”, ale również „słabe możliwości uzyskania, podnoszenia lub zmiany kwalifikacji zawodowych” i „słabo rozwinięty handel”.

Wychodzimy naprzeciw osobom chcącym podjąć samodzielną działalność gospodarczą oraz przedsiębiorcom chcącym ją rozwijać, poprzez przeznaczenie najwyższej procentowo kwoty (ponad 50%) na konkursy związane z przedsiębiorczością. Poprzez obniżenie do 100 tys. złotych kwoty na „Rozwijanie przedsiębiorstw” chcemy sfinansować większą liczbę przedsięwzięć przez co wspomóc jak najwięcej przedsiębiorstw. Nie nastawiamy się w tych konkursach na konkretną branżę, zależy nam na wsparciu przedsiębiorców z różnych dziedzin gospodarki. Wnioskodawcy otrzymują punkty za stworzenie dodatkowych miejsc pracy oprócz obowiązkowego 1 etatu oraz jeżeli to miejsce pracy to osoby z grupy defaworyzowanej.

Preferujemy również dodatkowymi punktami w ramach lokalnych kryteriów wnioski, które są innowacyjne w rozumieniu definicji innowacyjności określonej w uzasadnieniu do kryteriów. Innowacyjność może być rozumiana m.in. pod względem nowego produktu czy usługi, ale również nowego sposobu zarządzania czy organizacji pracy.

Promocji produktów i oferty, szczególnie branży spożywczej i turystycznej (zakwaterowanie i gastronomia) w kraju i zagranicą, służyć będzie **projekt współpracy LGD - „Polsko-fińskie działania promocyjne lokalnych produktów żywnościowych szansą rozwoju lokalnych producentów”**. Podczas tych targów odbywa się nie tylko prezentacja wyrobów spożywczych, ale również innowacyjnych technologii ich wytwarzania/dystrybucji. Na tym projekcie skorzystać być może będą mogły KGW czasem posiadające w swoim dorobku produkty wpisane na „Listę produktów tradycyjnych” przez co w realizację celu 1.1. zaangażujemy przedstawicieli różnych sektorów.

Także do promocji produktów z obszaru LGD przyczyni się realizacja przedsięwzięcia w innym celu szczegółowym **Rozwój turystyki aktywnej i kwalifikowanej, edukacyjnej i kulturowej wraz z promocją obszaru LGD” – „Promocja obszaru, w tym produktu lokalnego”**, realizowanego w trybie konkursowym.

Z kolei cel szczegółowy 1.2 **„Rozwój turystyki aktywnej i kwalifikowanej, edukacyjnej i kulturowej wraz z promocją obszaru LGD”** poprzez skierowanie przedsięwzięć zarówno do jednostek sektora finansów publicznych, jak i organizacji pozarządowych, angażując różne branże, jest szansą na rozwój turystyki z wykorzystaniem mocnych stron

obszaru wskazanych w diagnozie i w analizie SWOT. Chcemy kompleksowo podejść do zagadnienia rozwoju turystyki w kontekście atrakcyjnego położenia przy drodze krajowej nr 6, różnorodności geograficznej, bliskości lasów i morza. Upatrujemy szansę na zwiększenie atrakcyjności obszaru w związku z coraz większą popularnością turystyki kulturowej (kultura kaszubska), ale także aktywnej (m.in. nordic walking, jazda konna, turystyka rowerowa) i edukacyjnej (bogata historia regionu). W każdej z tych dziedzin turystyki swoje pomysły zrealizować w ramach celu szczegółowego 1.2 będą mogły zarówno gminy jak i działające na różnych polach organizacje pozarządowe, ale także LGD. Takie podejście jest kontynuacją realizacji strategii w latach 2007-2013.

5.5. Określenie wskaźników

Wskaźniki oddziaływania

W wyniku konsultacji społecznych określono wskaźniki oddziaływania dla celów ogólnych.

Cel ogólny: Rozwinięta gospodarka, oferująca atrakcyjne miejsca pracy.

Tabela 19. Wskaźniki oddziaływania celu ogólnego: Rozwinięta gospodarka, oferująca atrakcyjne miejsca pracy.

Wskaźnik	Rok początk. 2014	Rok docelowy 2022	Uwagi
Ilość podmiotów wg REGON na 1000 mieszkańców	95,8	100,6	O 5% wyższy
Korzystający z noclegów na 100 ludności (wskaźnik Schneidera)	62,9	68,6	O 9% większy
Odsetek osób bezrobotnych do osób w wieku produkcyjnym, w tym osób w wieku 18-34 do tej grupy wiekowej	6,91% (8,61%)	6,55% (7,75%)	O 5% (dla grupy 18-34 o 10%)

Źródło: opracowanie własne

Korzystający z noclegów na 1000 ludności (wskaźnik Schneidera) - w strategii rozwoju woj. pomorskim przyjęto wzrost turystów o 3% rocznie. Biorąc pod uwagę, że obszar LGD nie jest głównym miejscem przyjazdu turystów, jakimi są Trójmiasto i wybrzeże – przyjęto 50% tego wzrostu czyli 1,5% rocznie pomnożone przez 6 lat efektywnej realizacji LSR, co daje 9%. Pozostałe wartości wskaźników dla 2022 r. przyjęto szacunkowo w oparciu o dotychczasowe tendencje oraz sugestie ze spotkań konsultacyjnych i wywiad indywidualny. Wszystkie w/w dane dostępne są Bazy Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego (BDL GUS) i w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie. Dane w BDL dostępne są corocznie. W PUP w Wejherowie kwartalnie.

Sposób obliczenia wskaźników podano w tabeli.

Tabela 20. Sposób obliczania wskaźników dla celu głównego: Rozwinięta gospodarka, oferująca atrakcyjne miejsca pracy.

Wskaźnik	Sposób obliczenia
Ilość podmiotów wg REGON na 1000 mieszkańców	Iloraz sumy podmiotów gospodarczych w systemie REGON dla dwóch gmin przez sumę mieszkańców obu gmin, pomnożony przez 1000
Korzystający z noclegów na 100 ludności (wskaźnik Schneidera)	Iloraz sumy osób korzystających z noclegów w obu gminach do sumy mieszkańców obu gmin, pomnożony przez 100
Odsetek osób bezrobotnych do osób w wieku produkcyjnym, w tym osób w wieku 18-34 do tej grupy wiekowej	Iloraz sumy liczby osób bezrobotnych z dwóch gmin do sumy osób w wieku produkcyjnym w tych gminach wyrażonych w %. Tak samo z grupą 18-34: suma osób bezrobotnych w tym wieku z tych gmin do sumy mieszkańców tej grupy wiekowej w obu gminach, wyrażona w %.

Źródło: opracowanie własne

Cel ogólny: Czyste środowisko naturalne i przyjazne społeczeństwo o wysokim kapitale społecznym.

Tabela 21. Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego: Czyste środowisko naturalne i przyjazne społeczeństwo o wysokim kapitale społecznym.

Wskaźnik	Rok początk. 2014	Rok docelowy 2022	Uwagi
Stężenie roczne pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu w	34-40	Poniżej 34	

($\mu\text{g}/\text{m}^3$) na stacji pomiarowej w Wejherowie			
Ilość organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	2,20	2,31	o 5 % więcej

Źródło: opracowanie własne

Wartości wskaźników dla 2022 r. przyjęto szacunkowo w oparciu o dotychczasowe tendencje oraz sugestie ze spotkań konsultacyjnych i wywiad indywidualny. Wartości dla pierwszego z wskaźników pozyskiwane będą z raportu WIOŚ, a drugiego z BDL GUS. Dane dostępne są corocznie.

Sposób obliczenia wskaźników podano w tabeli.

Tabela 22. Sposób obliczania wskaźników dla celu ogólnego: Czyste środowisko naturalne i przyjazne społeczeństwo o wysokim kapitale społecznym.

Wskaźnik	Sposób obliczenia
Stężenie roczne pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu w ($\mu\text{g}/\text{m}^3$) na stacji pomiarowej w Wejherowie	Na podstawie rysunku zamieszczonego w Raporcie WIOŚ dotyczącego tego stężenia rocznego
Ilość organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	Iloraz sumy fundacji i stowarzyszeń w systemie REGON dla dwóch gmin przez sumę mieszkańców obu gmin, pomnożony przez 1000

Źródło: opracowanie własne

Wskazane wyżej wskaźniki są:

- specyficzne do celów, które mierzą (są to wskaźniki często używane do mierzenia podobnych celów),
- mierzalne (o wielu lat przez instytucje państwowe)
- o dostępnych powszechnie danych, co ważne, ze względu na oczekiwany udział społeczności lokalnej w procesie monitoringu,
- określone w czasie (dane dostępne dla każdego roku, w ciągu kilka miesięcy w następnym roku)
- pokazują wartości racjonalne, zrozumiałe dla społeczności, mierzą rzeczy zrozumiałe – ilość przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych, korzystających z noclegów, stężenie zanieczyszczenia w powietrzu.

Wskaźniki są adekwatne do celów, te zaś wynikają z Analiz SWOT, której zapisy znajdują z kolei odzwierciedlenie w Diagnostyce. Podane wskaźniki podano też w Diagnostyce obrazując sytuację obszaru LGD i jego problemy:

- niskie dochody mieszkańców (mniejsza ilość podmiotów gospodarczych na obszarze LGD na 1000 mieszkańców niż w powiecie, województwie i w Polsce,
- niezadowolający poziom wykorzystania zasobów turystycznych i kulturowych dla rozwoju turystyki,
- zanieczyszczenie powietrza,
- niską aktywność społeczną.

Wskaźniki produktu i rezultatu

Dla określenia wskaźników produktu i rezultatu przyjęto głównie wskaźniki przedstawione w Załączniku nr 1 - Lista obszarów tematycznych i wskaźników dla PROW 2014-2020 do Poradnika dla Lokalnych Grup Działania w zakresie opracowania Lokalnej Strategii Rozwoju.

W stosunku do listy obowiązkowych wskaźników zawartych w Podręczniku, zastosowano następujące dodatkowe wskaźniki:

- Wskaźniki produktu
  - „Liczba nowych działań promocyjnych” dla Przedsięwzięcia 1.2.2 „Promocja obszaru, w tym produktu lokalnego”
  - „Liczba działań na rzecz wzmocnienia aktywności i kapitału społecznego” dla Przedsięwzięcia „Wzmocnienie aktywności i kapitału społecznego”
  - „Liczba inwestycji w obiektach infrastruktury społecznej „ (w Przedsięwzięciu „Rozwój infrastruktury kulturalnej dla integracji społeczności”)
  - Liczba kampanii edukacyjnych (do przedsięwzięcia „Działania w zakresie podniesienia wiedzy nt. ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu”)
- Wskaźniki rezultatu

- Liczba wypromowanych produktów lokalnych, w tym zagranicą.
- Liczba osób, które zwiększyły swoją świadomość ekologiczną, w tym związaną ze zmianami klimatu (dotyczy przedsięwzięcia „Działania w zakresie podniesienia wiedzy nt. ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu”)
- Liczba osób korzystających z nowych lub wyremontowanych lub nowowyposażonych obiektów infrastruktury społecznej (wskaźnik rezultatu do w/w nowego wskaźnika produktu)
- Liczba osób uczestniczących w działaniach na rzecz wzmocnienia aktywności i kapitału społecznego
- Liczba osób, które zapoznały się z działaniami promocyjnymi (w przedsięwzięciu „Promocja obszaru, w tym produktu lokalnego”)

Zaproponowane dodatkowe wskaźniki te są naturalne i zrozumiałe – odnoszą się bezpośrednio do działań, które mierzą. Dla określenia wartości wskaźników wykorzystano przede wszystkim informacje ze spotkań konsultacyjnych oraz własnego badania ankietowego, związanego ze zbieraniem wstępnych kart projektów oraz wywiadów indywidualnych z Wójtami oraz kierownikami instytucji kultury oraz Kierownikiem PODR w Wejherowie. Wykorzystano także dane dotyczące średnich wartości projektów zrealizowanych poprzez LGD „Bursztynowy Pasaż” w okresie finansowania 2007-2013, np.:

- Średnia wartość projektów „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” wyniosła 115 000 zł.

Formularz: Cele i wskaźniki**Tabela 23. Cele i wskaźniki.**

1.0	CEL OGÓLNY 1:	Rozwinięta gospodarka, oferująca atrakcyjne miejsca pracy				
1.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	Rozwój działalności gospodarczej w zakresie innowacji w przedsiębiorstwach i współpracy przedsiębiorstw ze sobą oraz tworzenie nowych miejsc pracy ze szczególnym uwzględnieniem grup defaworyzowanych				
1.2		Rozwój turystyki aktywnej i kwalifikowanej, edukacyjnej i kulturowej wraz z promocją obszaru LGD				
		Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	stan początkowy 2014 Rok	plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
W.1.0.1	Wzrost ilości podmiotów wg REGON na 1000 mieszkańców		Podmiot	95,8	100,6	BDL GUS
W.1.0.2	Ilość korzystających z noclegów na 1000 ludności (wskaźnik Schneidera)		Osoba	62,9	68,6	BDL GUS
W.1.0.3	Spadek odsetka osób bezrobotnych, w tym osób w wieku 18-34 do osób w wieku produkcyjnym (do osób w danej grupie wiekowej)		%	6,91% (8,61%)	6,55% (7,75%)	BDL GUS
		Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych	Jednostka miary	stan początkowy 2015 Rok	plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
w.1.1.1	Liczba utworzonych miejsc pracy wraz z samozatrudnieniem (w tym liczba miejsca pracy dla osób z grup defaworyzowanych)		osoba	0	72 (50)	Ankieta monitorująca
w.1.1.2						
w.1.1.5	Liczba projektów współpracy LGD skierowanych do przedsiębiorców		Szt.	0	1	Informacja własna LGD
w.1.1.5	Liczba wypromowanych produktów lokalnych, w tym zagranicą		Szt.	0	5	Ankieta monitorująca
w.1.2.1	Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej		Osoba	0	1600	Ankieta monitorująca
w.1.2.2	Liczba osób, które zapoznały się nowymi działaniami promocyjnymi		Osoba	0	30 000	Ankieta monitorująca
w.1.2.3	Liczba projektów współpracy LGD skierowanych do wszystkich grup docelowych		Szt.	0	1	Informacja własna LGD
Przedsięwzięcia	Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna,	Wskaźniki produktu			
			nazwa	Jednostka miary	wartość	
		początkowa 2015 rok			końcowa 2022 Rok	

			projekt współpracy, aktywizacja itp.)					
1.1.1	Podejmowanie działalności gospodarczej	Osoby zainteres. podjęciem dział. gosp., w tym osoby z grup defawor.	Konkurs	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	Szt.	0	40	Ankieta monitorująca
1.1.2	Zwiększanie konkurencyjności sektora mikro i małych firm	Przedsiębiorcy, szczególnie zatrudni. osoby z grup defawor.	Konkurs	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	Szt.	0	28	Ankieta monitorująca
1.1.5	Polsko – fińskie działania promocyjne lokalnych produktów żywnościowych szansą rozwoju lokalnych producentów	Wszystkie grupy	Projekt współpracy LGD	Liczba zrealizowanych projektów współpracy (w tym międzynarodowych)	Szt.	0	1 (1)	Informacja własna LGD
1.2.1	Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno – turystycznej	Samorządy terytorialne	Konkurs	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Szt.	0	13	Ankieta monitorująca
1.2.2	Promocja obszaru, w tym produktu lokalnego	Organizacje pozarządowe	Konkurs	Liczba nowych działań promocyjnych	Szt.	0	7	Ankieta monitorująca
1.2.3	Questy	Wszystkie grupy	Projekt współpracy LGD	Liczba zrealizowanych projektów współpracy	Szt.	0	1	Informacja własna LGD

2.0	CEL OGÓLNY 2:	Czyste środowisko naturalne i przyjazne społeczeństwo o wysokim kapitale społecznym
2.1	CELE	Poprawa stanu środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego
2.2	SZCZEGÓŁOWE	Rozwój aktywności społecznej

		Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego	Jednostka miary	stan początkowy 2014 Rok	plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
W2.0.1	Poziom pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu w na stacji pomiarowej w Wejherowie		µg/m ³	34-40	Poniżej 34	WIOŚ
W2.0.2	Ilość organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców		Podmiot	2,20	2,31	BDL GUS
		Wskaźniki rezultatu dla celów szczegółowych	Jednostka miary	stan początkowy 2015 Rok	plan 2022 rok	Źródło danych/sposób pomiaru
w.2.1.1	Wzrost liczby osób odwiedzających zabytki i obiekty		Osoba	0	200	Ankieta monitorująca
w.2.1.2	Liczba osób, które zwiększyły swoją świadomość ekologiczną, w tym związaną ze zmianami klimatu		Osoba	0	1000	Ankieta monitorująca
w.2.2.1	Wzrost liczby osób korzystających z nowych lub wyremontowanych lub nowowyposażonych obiektów infrastruktury społecznej		Osoba	0	300	Ankieta monitorująca
w.2.2.2	Liczba osób uczestniczących w działaniach na rzecz wzmocnienia aktywności i kapitału społecznego		Osoba	0	10 500	Ankieta monitorująca
w.2.2.3	Liczba osób/podmiotów, które zdecydowały się na złożenie wniosku o przyznanie pomocy lub wzięły udział w innych przedsięwzięciach organizowanych przez LGD		osoba	0	30	Rejestr doradztw, listy obecności
w.2.2.3	Liczba osób, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w biurze LGD (w ramach prac nad konkretnym wnioskiem)		Osoba	0	15	Informacja własna LGD w oparciu o rejestr doradztwa
W 2.2.3	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno – konsultacyjnych		Osoba	0	100	Informacja własna LGD w oparciu o ankiety ewaluacyjne spotkań
w.2.2.3	Liczba osób zadowolonych ze szkoleń		Osoba	0	50	Informacja własna LGD w oparciu o ankiety ewaluacyjne szkoleń
Przedsięwzięcia	Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, projekt współpracy, aktywizacja itp.)	Wskaźniki produktu			
			nazwa	Jednostka miary	wartość	
początkowa 2015 rok	końcowa 2022 Rok					

2.1.1	Działania na rzecz zachowania walorów przyrodniczo – krajobrazowych i kulturowo – historycznych, w tym tradycji regionalnych	Organizacje pozarządowe, parafie, gminne instytucje kultury	Konkurs	Liczba operacji obejmujących wyposażenie podmiotów działających w sferze kultury	Szt.	0	4	Ankieta monitorująca
2.1.2	Działania w zakresie podniesienia wiedzy nt. ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu	Wszystkie grupy	Projekt własny lub konkurs	Liczba kampanii edukacyjnych	Szt.	0	1	Ankieta monitorująca
2.2.1	Rozwój infrastruktury kulturalnej dla integracji społeczności	Samorządy terytorialne, gminne instytucje kultury	Konkurs	Liczba inwestycji w obiektach infrastruktury społecznej	Szt.	0	3	Ankieta monitorująca
2.2.2	Wzmocnienie aktywności i kapitału społecznego	Organizacje pozarządowe	Konkurs	Liczba działań na rzecz wzmocnienia aktywności i kapitału społecznego	Szt.	0	13	Ankieta monitorująca
2.2.3	Aktywizacja, podnoszenie wiedzy i doradztwo	Wszystkie grupy	Koszty bieżące i aktywizacja	Liczba przedsięwzięć zorganizowanych przez LGD w zakresie aktywizacji społeczności lokalnej	Szt.	0	4	Informacja własna LGD

				Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa (zgodnie z planem komunikacji)	doradztw	0	150	
				Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa (w ramach prac nad konkretnym wnioskiem)	doradztw	0	17	Informacja własna LGD
				Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami	Szt.	0	9	Informacja własna LGD

Źródło: opracowanie własne

Tabela 24. Tabelaryczna matryca logiczna powiązań diagnozy obszaru i ludności, analizy SWOT oraz celów i wskaźników.

Zidentyfikowane problemy / wyzwania społeczno-ekonomiczne	Cel ogólny	Cele szczegółowe	Planowane przedsięwzięcia	Produkty	Rezultaty	Oddziaływanie	Czynniki zewnętrzne mające wpływ na realizację działań i osiągnięcie wskaźników
Niskie dochody społeczności	Rozwinięta gospodarka, oferująca atrakcyjne	Rozwój działalności gospodarczej w zakresie	Podjęmowanie działalności gospodarczej	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	Liczba utworzonych miejsc pracy wraz z samozatrudnieniem (w tym liczba miejsc	1. Wzrost ilości podmiotów wg REGON na 1000	1. Koniunktura gospodarcza w kraju 2. Biurokracja w

	miejsca pracy	innowacji w przedsiębiorstwach i współpracy przedsiębiorstw ze sobą oraz tworzenie nowych miejsc pracy ze szczególnym uwzględnieniem grup defaworyzowanych	Zwiększanie konkurencyjności sektora mikro i małych firm	- 40 szt. Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa - 28 szt.	pracy dla osób z grup defaworyzowanych) - 72 szt (50 szt)	mieszkańców z 95,8 w 2014 r. do 100,6 w 2022 r. 2. Spadek odsetka osób bezrobotnych z 6,91% w 2014 r. do 6,55% w 2022 r., w tym osób w wieku 18-34 do osób w wieku produkcyjnym (do osób w danej grupie wiekowej) z 8,61% w 2014 r. do 7,75% w 2022 r.	zakresie pozyskiwania środków 3. Stabilna sytuacja prawna prowadzenia działalności gospodarczej 4. Przejrzysty i stabilny system podatkowy 5. Niskie i stabilne koszty dla pracodawców zatrudniania pracowników 6. Dostępne środki z UE (np. nie wstrzymane z jakiegos powodu)
			Polsko – fińskie działania promocyjne lokalnych produktów żywnościowych szansą rozwoju lokalnych producentów	Liczba zrealizowanych projektów współpracy (w tym międzynarodowych) – 1(1) szt.	Liczba projektów współpracy LGD skierowanych do przedsiębiorców - 1 szt.		
					Liczba wypromowanych produktów lokalnych, w tym zagranicą - 5 szt.		
Niedostatecznie wykorzystane zasoby dla rozwoju turystyki	Rozwinięta gospodarka oferująca atrakcyjne miejsca pracy	Rozwój turystyki aktywnej i kwalifikowanej, edukacyjnej i kulturowej wraz z promocją obszaru LGD	Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno – turystycznej	Liczba nowych lub wyremontowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej -13 szt.	Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej -1600 osób	Ilość korzystających z noclegów na 1000 ludności (wskaźnik Schneidera) zwiększy się z 62,9 w 2014 do 68,6% w 20122 r.	1. Dochody Polaków 2. Konkurencja innych miejsc turystycznych 3. Sytuacja (bezpieczeństwo) w innych miejscach wyjazdów 4. Lokalizacja elektrowni atomowej w Polsce
			Promocja obszaru, w tym produktu lokalnego	Liczba nowych działań promocyjnych - 7 szt.	Liczba osób, które zapoznały się z nowymi działaniami promocyjnymi – 30 000 osób		
			Questy	Liczba zrealizowanych	Liczba projektów współpracy		

				projektów współpracy - 1 szt.	skierowanych do wszystkich grup docelowych - 1 szt.		
Niezadawalający stan infrastruktury kulturalnej	Czyste środowisko naturalne i przyjazne społeczeństwo o wysokim kapitale społecznym	Poprawa stanu środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego	Działania na rzecz zachowania walorów przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowo – historycznych, w tym tradycji regionalnych	Liczba operacji obejmujących wyposażenie podmiotów działających w sferze kultury – 4 szt.	Wzrost liczby osób odwiedzających zabytki i obiekty – 200 osób	Ilość organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców – zwiększy się z 2,2 w 2014 r. do 2,31 w 2022 r.	1. „Klimat” (sytuacja polityczna) dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego 2. Poziom zadowolenia Polaków z sytuacji społeczno-gospodarczej kraju 3. Poziom kapitału społecznego
Zanieczyszczone powietrze i słaba sieć kanalizacyjna oraz niska świadomość ekologiczna	Czyste środowisko naturalne i przyjazne społeczeństwo o wysokim kapitale społecznym	Poprawa stanu środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego	Działania w zakresie podniesienia wiedzy nt. ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu	Liczba kampanii edukacyjna - 1 szt.	Liczba osób, które zwiększyły swoją świadomość ekologiczną, w tym związaną ze zmianami klimatu - 1000 osób	Poziom pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na stacji pomiarowej w Wejherowie będący 2014 r. wartości pomiędzy 34-40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, zmniejszy się do wartości poniżej 34 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2022 r.	1. Realizacja inwestycji w zakresie proekologicznych źródeł ogrzewania mieszkań i domów 2. Realizacja inwestycji w zakresie kanalizacji 3. Polityka ekologiczna Polski 4. Koszty paliw w

							zakresie ogrzewania mieszkań i domów
Mała aktywność społeczna	Czyste środowisko naturalne i przyjazne społeczeństwo o wysokim kapitale społecznym	Rozwój aktywności społecznej	Rozwój infrastruktury kulturalnej dla integracji społeczności	Liczba inwestycji w obiektach infrastruktury społecznej - 3 szt.	Wzrost liczby osób korzystających z nowych lub wyremontowanych lub nowowyposażonych obiektów infrastruktury społecznej – 300 osób	Ilość organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców - zwiększy się z 2,2 w 2014 r. do 2,31 w 2022 r.	1. „Klimat” (sytuacja polityczna) dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego 2. Poziom zadowolenia Polaków z sytuacji społeczno-gospodarczej kraju 3. Poziom kapitału społecznego
			Wzmocnienie aktywności i kapitału społecznego	Liczba działań na rzecz wzmocnienia aktywności i kapitału społecznego - 13 szt.	Liczba osób uczestniczących w działaniach na rzecz wzmocnienia aktywności i kapitału społecznego – 10 500,00 osób		
			Aktywizacja podnoszenie wiedzy i doradztwo	Liczba przedsięwzięć zorganizowanych przez LGD w zakresie aktywizacji społeczności lokalnej- 4 szt.	Liczba uczestników przedsięwzięć aktywizacyjnych- 80 osób		
				Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa (zgodnie z planem komunikacji)-150	Liczba osób/podmiotów, które zdecydowały się na złożenie wniosku o przyznanie pomocy lub wzięły udział w innych przedsięwzięciach		

					organizowanych przez LGD-30		
				Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa (w ramach prac nad konkretnym wnioskiem)- 17	Liczba osób, które otrzymały wsparcie po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR, świadczonego w biurze LGD (w ramach prac nad konkretnym wnioskiem) - 15		
				Liczba spotkań informacyjno-konsultacyjnych LGD z mieszkańcami – 9 szt.	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych - 100		

Źródło: opracowanie własne

6. Sposób wyboru operacji oraz sposobu ustanawiania kryteriów wyboru

6.1. Procedura wyboru i oceny operacji

Określenie niezbędnych procedur oceny i wyboru operacji oraz ustanawiania lokalnych kryteriów wyboru jest niezwykle istotne dla efektywnej i przejrzystej realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju, co bezpośrednio przekłada się na osiągnięcie celów i wskaźników w niej zawartych. LGD nie będzie realizowała projektów grantowych.

Propozycje procedury oceny i wyboru operacji oraz zostały przygotowane przez Grupę Roboczą i poddane konsultacji Forum Lokalnemu. Grupa Robocza wzięła również pod uwagę wyniki wywiadów indywidualnych oraz wyniki białego wywiadu, głównie dotyczące podobnych procedur organizacji grantodawczych. Końcowym etapem ustanawiania procedur było ich przyjęcie przez Zarząd Stowarzyszenia i umieszczone w następujących dokumentach:

- Procedura oceny zgodności i wyboru operacji składanych przez podmioty inne niż LGD (*załącznik nr 1 do uchwały nr 1 Zarządu Stowarzyszenia z dnia 23.12.2015 roku*).
- Procedura oceny i wyboru Operacji Własnych (*załącznik nr 2 do uchwały nr 1 Zarządu Stowarzyszenia z dnia 23.12.2015 roku*).

Procedury określają sposób oceny i wyboru operacji własnych oraz operacji składanych przez podmioty inne niż LGD. Dla każdego działania opracowano odrębną procedurę oraz ustanowiono odrębne kryteria wyboru operacji.

Procedura oceny i wyboru operacji obejmuje następujące etapy:

- Procedura naboru i przyjęcia wniosku,
- Procedura oceny wniosku,
- Procedura ostatecznego wyboru operacji do dofinansowania w ramach LSR,
- Procedura wnoszenia protestu od decyzji Rady.

W celu zapewnienia prawidłowości oceny i wyboru operacji zachowane zostały następujące standardy:

- procedury i regulamin Rady jest dostępny na stronie internetowej i w siedzibie LGD,
- zagwarantowano parytet w poszczególnych głosowaniach organu decyzyjnego (min. 50% głosów podczas wyboru projektu pochodzi spoza sektora publicznego),
- zagwarantowano przejrzysty podział zadań i zakres odpowiedzialności poszczególnych organów LGD w procesie oceny,
- ustalono mierzalne i zrozumiałe kryteria, a w przypadku kryteriów jakościowych, opisano jakie warunki trzeba spełnić by osiągnąć dane kryterium,
- organizacja naboru uwzględnia minimalne wymogi określone prawem (np. czas trwania naboru, tryb ogłaszania, termin rozpoczęcia naboru, miejsce składania wniosków),
- opisano sytuację wyboru projektów do dofinansowania, gdy kilka otrzymało jednakową liczbę punktów, a limit dostępnych środków nie pozwala na dofinansowanie wszystkich złożonych operacji,
- ustalano zasady w zakresie określania kwoty wsparcia dla danej operacji,
- ustalono zasady w zakresie określania kworum i systemu głosowania w Radzie,
- opisano sposób postępowania w celu zapobieżenia podwójnemu finansowaniu operacji,
- określono sposób informowania o wynikach oceny i możliwości odwołania się od decyzji (w tym warunki i sposób wniesienia odwołania, termin na jego wniesienie).

Wobec członków Rady stawiane są m.in. następujące wymagania:

- wyłączenie z oceny członka Rady, gdy jest wnioskodawcą, reprezentuje wnioskodawcę, zachodzi pomiędzy nim a wnioskodawcą stosunek bezpośredniej podległości służbowej, jest z nim spokrewniony, lub jest osobą fizyczną reprezentującą przedsiębiorstwo powiązane z przedsiębiorstwem reprezentowanym przez wnioskodawcę,
- członkowie Rady składają pisemne deklaracje i oświadczenia o zachowaniu bezstronności.

6.2. Lokalne kryteria wyboru operacji

Zgodnie ze Statutem Stowarzyszenia Bursztynowy Pasaż jedynym organem kompetentnym do ustanawiania lokalnych kryteriów wyboru i ich aktualizowania jest Rada ds. PROW. Propozycje lokalnych kryteriów zostały opracowane przez Grupę Roboczą i poddane opinii Forum Lokalnego a następnie poddane konsultacjom społecznym w formie ankiety dostępnej na stronie LGD, Gmin członkowskich oraz portalu społecznościowym. Grupa Robocza wzięła również pod uwagę wywiady indywidualne. Końcowym etapem opracowania lokalnych kryteriów wyboru operacji było ich przyjęcie przez Radę w dniu 21.12.2015 roku.

Kryteria wyboru operacji uchwalone przez LGD są:

- obiektywne,
- niedyskryminujące,
- przejrzyste,

- d) powiązane z diagnozą obszaru,
- e) bezpośrednio przyczyniające się do wyboru operacji, które przyczyniają się do osiągnięcia określonych w LSR wskaźników produktu i rezultatu,
- f) mierzalne, a w przypadku kryteriów jakościowych zawierające szczegółowy opis podejścia do ich oceny wskazujący wymagania konieczne do spełnienia,,
- g) dookreślone w zakresie minimalnych i maksymalnych wartości wraz z opisaniem zasad i preferencji punktowych.

Kryteria wyboru operacji do dofinansowania premią w szczególności operacje:

- a) generujące nowe miejsca pracy,
- b) innowacyjne,
- c) ukierunkowane na zaspokojenie potrzeb grup defaworyzowanych na rynku pracy określonych w LSR,
- d) realizowane w miejscowościach poniżej 5 tysięcy mieszkańców (projekty infrastrukturalne).

Ze względu na większe znaczenie niektórych kryteriów zastosowano wagi, które premią kryteria o znaczeniu priorytetowym dla realizacji LSR.

6.3. Określenie kryteriów dostępu oraz premiowania operacji w LSR

Określenie kryteriów dostępu oraz premiowania operacji w LSR jest wynikiem doświadczenia LGD we wdrażaniu LSR w latach 2009 – 2015 oraz wyników konsultacji społecznych („sektorowe” – 16.11.2015), wywiadów indywidualnych z Wójtami, Kierownikami Gminnych Instytucji Kultury oraz przedsiębiorcami.

LGD będzie premiować operacje o wkładzie własnym przewyższającym intensywność pomocy określoną dla poszczególnych grup wnioskodawców:

1. Projekty dla podmiotów gospodarczych (Rozwój działalności gospodarczej) – poniżej **60%** dofinansowania, Sposobem premiowania będzie przyznanie w trakcie oceny wg kryteriów lokalnych większej ilości punktów za wyższy wkład własny.

W LSR określono kryteria dostępu podmiotowe i kwotowe dla określonych działań zawartych w LSR. Kryteria te muszą być spełnione, aby były poddane procedurze oceny zgodności z LSR oraz procedurze oceny z lokalnymi kryteriami.

1. Podejmowanie działalności gospodarczej – wysokość wsparcia wynosi **50 000,00 zł**.

Uzasadnienie: Określenie pułapu pomocy na takim poziomie jest uzasadnione wysokością wsparcia dla osób bezrobotnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, ok. 20 000,00 zł w ramach środków dostępnych w Powiatowych Urzędach Pracy oraz wysokością wsparcia dla osób bezrobotnych ok. 40 000,00 zł w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013, działanie 6.2. *Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia*. Przedmiotowe dotacje cieszyły się dużym zainteresowaniem. Mniejsza kwota pozwoli na przyznanie środków większej grupie osób.

2. Rozwój działalności gospodarczej – limit pomocy w ramach jednego konkursu i jednego naboru wynosi maksymalnie **100 000,00 zł** (*Wnioskodawca jest zobowiązany utworzyć 1 miejsce pracy, z tym że nie dotyczy to wsparcia łącznie (w więcej niż jednym projekcie) mniejszego niż 25 tys. zł zgodnie z § 7. ust. 2 w/w Rozporządzenia*),

Uzasadnienie: Określenie pułapu pomocy na takim poziomie wynika z doświadczeń LGD z poprzedniego okresu programowania i realizacji działania Tworzenie i Rozwój Mikroprzedsiębiorstw, gdzie średnia pomocy przyznawana w tamtych okresie wyniosła 115 000,00 złotych oraz wniosków ze spotkań konsultacyjnych i wywiadów indywidualnych przeprowadzonych z sektorem gospodarczym, który odniósł się pozytywnie do maksymalnej wielkości dofinansowania.

3. W ramach operacji realizowanych przez podmioty sektora społecznego (organizacje pozarządowe, parafie) max. intensywność pomocy wynosi **90%** kosztów kwalifikowanych.

Uzasadnienie: Sektor społeczny jest bardzo istotną grupą z punktu widzenia realizacji LSR. Jego aktywność daje szansę na efektywne wdrożenie założeń strategii. Wymóg wniesienia przynajmniej 10% wkładu własnego do realizowanej operacji pozwoli z jednej strony na wsparcie większej ilości projektów a z drugiej strony na pobudzenie świadomości i identyfikację z realizowaną operacją samych organizacji pozarządowych oraz ich członków.

4. Działania w zakresie *budowy lub przebudowy ogólnodostępnej infrastruktury kulturalnej lub rekreacyjnej lub turystycznej* (przedsięwzięcie 1.2.1 oraz 2.2.1) realizować mogą wyłącznie jednostki sektora finansów publicznych,

5. Działania w zakresie *wzmocnienie kapitału społecznego i promocja obszaru* (przedsięwzięcie 1.2.2, 2.2.2) oraz 2.2.2) realizują wyłącznie organizacje pozarządowe,

6. Działania w zakresie *zachowanie walorów przyrodniczo – krajobrazowych i kulturowo – historycznych, w tym tradycji regionalnych* (przedsięwzięcie, 2.2.1) realizują wyłącznie organizacje pozarządowe przez które rozumie się

także organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie np. związki wyznaniowe (parafie).

Uzasadnienie: Grupami istotnymi w punktu widzenia realizacji LSR są jednostki samorządu terytorialnego (sektor publiczny) oraz organizacje pozarządowe. Problemem obszaru jest bowiem niska aktywność społeczna, która dzięki realizowaniu projektów w określonym zakresie przez sektor publiczny oraz przez sektor społeczny pozwoli na rozwiązanie problemów określonych w LSR.

Od sektora finansów publicznych oczekiwane jest zaangażowanie w rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno – turystycznej oraz infrastruktury wspierającej integrację i aktywność społeczną. Natomiast od organizacji pozarządowych oczekiwane jest promowanie obszaru oraz wzmacnianie aktywności i kapitału społecznego.

6.4. Określenie innowacyjności w lokalnych kryteriach

Kryterium innowacyjności uwzględniono w kryteriach lokalnych, w zakresie operacji „Budowa lub przebudowa ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej lub kulturalnej” i w zakresie „Wzmocnienie kapitału społecznego i promocja obszaru oraz zachowanie walorów przyrodniczo – krajobrazowych i kulturowo – historycznych, w tym tradycji regionalnych” w następujący sposób:

*„Preferowane są operacje o charakterze innowacyjnym. Innowacja rozumiana jest jako zrealizowanie inwestycji wnoszącej nową jakość lub wykorzystującą innowacyjne rozwiązania i/lub nowatorskie wykorzystanie **lub zmobilizowanie istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych.**”*

Także w zakresie „Rozwój działalności gospodarczej” i „Podejmowanie działalności gospodarczej” wprowadzono kryterium innowacyjności. Dla tych dwóch zakresów ma ono bardziej uszczegółowioną definicję:

Preferowane są operacje o charakterze innowacyjnym. Innowacja rozumiana jest jako:

- dostarczenie usługi lub produktu
- i/lub zrealizowanie inwestycji
- i/lub nowatorskie wykorzystanie lokalnych zasobów
- i/lub wykorzystanie technologii w procesie produkcji/świadczenia usługi
- i/lub rozwój nowych rynków zbytu

dotychczas nie znanych / nie stosowanych na obszarze LSR.

Kryterium punktowane jest we wszystkich zakresach w skali:

TAK – 1 pkt.

NIE – 0 pkt.

jako odpowiedź na pytanie czy „Operacja jest innowacyjna na obszarze LGD”.

Kryterium ma wagę 5.

7. Plan działania.

Na obszarze LGD zaplanowano realizację działań w ramach dwóch celów ogólnych, które zostały sformułowane na podstawie diagnozy obszaru, analizy SWOT oraz problemów społeczności lokalnej LGD, które wyniknęły z konsultacji społecznych. Głównym założeniem tworzenia Planu działania jest zwięzła charakterystyka przyjętego harmonogramu osiągania poszczególnych wskaźników ze wskazaniem czasu realizacji przyjętych kluczowych efektów wdrażania LSR.

Plan działania został przygotowany przez Grupę Roboczą i poddany opinii Forum Lokalnego. Istotnym dla konstrukcji planu były wywiady indywidualne z Wójtami gmin członkowskich oraz Kierownikami Instytucji Kultury, którzy wskazali na konkretne lata realizacji przedsięwzięć dedykowanych sektorowi publicznemu oraz wywiady z przedsiębiorcami, którzy wskazali na konieczność szybkiego wydatkowania środków dla sektora prywatnego.

W latach 2016 – 2018 zaplanowano zrealizować 4 przedsięwzięcia w ramach celu szczegółowego 1.1 *Rozwój działalności gospodarczej w zakresie innowacji w przedsiębiorstwach i współpracy przedsiębiorstw ze sobą oraz tworzenie nowych miejsc pracy ze szczególnym uwzględnieniem grup defaworyzowanych* oraz 1 przedsięwzięcie w ramach celu szczegółowego 2.2 *Rozwój aktywności społecznej.*

W latach 2019 – 2021 zaplanowano zrealizować wszystkie przedsięwzięcia w ramach celu szczegółowego 1.2 *Rozwój turystyki aktywnej i kwalifikowanej, edukacyjnej i kulturowej wraz z promocją obszaru LGD* oraz celu szczegółowego 2.1 *Poprawa stanu środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.* Dodatkowo w latach 2019 – 2021 zrealizowane zostanie 1 przedsięwzięcie dla celu szczegółowego 1.1 – 1.1.4 *Utworzenie sieci współpracy w zakresie świadczenia usług turystycznych i innowacyjnych*

rozwiązań w zakresie produkcji spożywczej oraz 1 przedsięwzięcie dla celu szczegółowego 2.2 – 2.2.2. Wzmocnienie aktywności i kapitału społecznego.

Planowane wsparcie na przedsięwzięcia dedykowane tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy w ramach poddziałania Realizacja LSR PROW 2014 – 2020 będzie stanowić 52,40 % budżetu LSR.

Plan działania został przedstawiony w załączniku nr 3 do LSR zgodnie z obowiązującym wzorem.

8. Budżet LSR.

Stowarzyszenie Bursztynowy Pasaż Lokalna Grupa Działania zakłada realizację jednofunduszowej Lokalnej Strategii Rozwoju, przy wsparciu środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Budżet LSR został opracowany w partycypacyjny sposób. Propozycję założeń budżetu opracował Zespół Roboczy i poddał je konsultacji Forum Lokalnego. Ważnym kierunkiem w konstruowaniu budżetu były wywiady z Wójtami obu Gmin którzy wskazali na zaangażowanie środków publicznych w LSR. Propozycje wynikające z ww. działań zostały poddane konsultacjom społecznym w dniu 16.11.2015 roku w Gniewinie i Bolszewie, a następnie zatwierdzone przez Zespół Roboczy.

Wysokość kosztów bieżących określono zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r oraz ustawami i rozporządzeniami krajowymi. Budżet obejmuje przede wszystkim: koszty operacyjne niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania biura, w tym koszty personelu oraz koszty związane ze sprawnym i efektywnym wdrażaniem Lokalnej Strategii Rozwoju w latach 2016 – 2023. Ponadto w ramach funkcjonowania lokalnej grupy działania przeznaczono koszty na aktywizację lokalnej społeczności, zamieszkującej obszar LGD. Pozycja dotyczy elementów informacyjno-promocyjnych, działań szkoleniowych, doradczych, promocji, elementów wynikających z budżetu przeznaczonego na realizację działania 19.4 tj. realizacji LSR. Powyższe działania powiązane z kosztami ciągłego funkcjonowania biura LGD, służą przede wszystkim realizacji założeń zapisanych w LSR (cele główne i szczegółowe). W ten sposób można zagwarantować potencjalnym przyszłym wnioskodawcom w pełni dyspozycyjne, profesjonalnie działające, szczególnie w kwestii doradztwa i obsługi naborów biuro LGD.

W LSR zaplanowano realizację projektu współpracy międzynarodowego oraz krajowego. Kwota przeznaczona na poddziałanie 19.3 wynosi 25 000,00 euro.

W budżecie uwzględniono wielkość wkładu w podziale na wkład EFROW i budżet państwa. Oszacowano wkład pochodzący od beneficjentów będących jednostkami sektora finansów publicznych, przyczyniających się w znacznym stopniu do uatrakcyjnienia obszaru dla mieszkańców jak i potencjalnych turystów.

Zakres wsparcia oraz wkład środków publicznych w jego realizację na poszczególne działania z PROW 2014 – 2020 przedstawia załącznik nr 4 do LSR.

9. Plan Komunikacji.

Dla opracowania planu komunikacyjnego Zespół Roboczy opracował ankietę, która została umieszczona na stronach internetowych LGD, JST oraz portalu społecznościowym. W Planie uwzględniono wyniki tej ankiety. Uwzględniono w niej także opinie Forum Lokalnego oraz wyniki wywiadów indywidualnych i białego wywiadu dotyczące głównie efektywności komunikacji społecznej za pomocą różnych form komunikacji. Zespół roboczy uwzględnił w dużej mierze dotychczasowe, własne doświadczenie LGD w tym zakresie w czasie wdrażania poprzedniej LSR.

Komunikacja pomiędzy Lokalną Grupą Działania i lokalną społecznością Społeczność Lokalna jest podstawowym warunkiem efektywnego wdrożenia działań ujętych w Lokalnej Strategii Rozwoju. Odpowiednio zaplanowane kroki pozwolą z jednej strony pozyskać rzeczowe informacje przez społeczność lokalną a z drugiej strony otrzymać informację zwrotną w zakresie skuteczności podjętych metod komunikacji. Przejrzysty plan komunikacji buduje ponadto zaufanie do LGD jako dysponenta środków publicznych, co w konsekwencji skutkować może zachęceniem potencjalnych wnioskodawców do aplikowania w ramach LSR.

Plan komunikacji powstał w wyniku doświadczeń LGD Bursztynowy Pasaż w latach 2008 – 2015 z wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju, w tym prowadzonych działań informacyjnych, badań ewaluacyjnych z działalności LGD oraz działań partycypacyjnych mających na celu zidentyfikowanie problemów i potrzeb komunikacyjnych. Propozycję planu komunikacji opracował zespół roboczy, który poddał dokument opinii forum lokalnemu. Następnie udostępniono ankietę *Plan Komunikacji* na stronach internetowych LGD, Gmin członkowskich oraz na portalu społecznościowym. Wyniki ankiety wykorzystano do sporządzenia Planu, który został zatwierdzony przez Zespół Roboczy. Szczegółowe informacje na temat Planu Komunikacji znajdują się w załączniku nr 5 Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2016 - 2023.

10. Zintegrowanie.

Dla opracowania rozdziału wykorzystano głównie wyniki białego wywiadu – dokumenty strategiczne kraju, województwa, powiatu i gmin. Strukturę zgodności LSR z innymi dokumentami planistycznymi przygotował Zespół Roboczy poddając go opinii Forum Lokalnego.

Zgodność z innymi strategicznymi dokumentami planistycznymi

Lokalna Strategia Rozwoju nie jest pierwszym dokumentem planistycznym opracowanym na obszarze działania LGD Stowarzyszenie „Bursztynowy Pasaż”. Podczas prac nad strategią miano na uwadze występowanie innych programów strategicznych mających znaczenie dla rozwoju obszaru objętego LSR. Dokument jest powiązany głównie z gminnymi, powiatowymi strategiami rozwoju oraz strategią rozwoju województwa pomorskiego oraz lokalnymi planami rozwoju gmin. Ponadto LSR jest zgodna z programami operacyjnymi przygotowanymi do wdrażania na lata 2014 – 2020 tj. Regionalnym Programem Operacyjnym dla Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020, Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 PO WER 2014-2020, Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020 oraz Programem Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Poniżej przedstawiono powiązanie LSR z dokumentami krajowymi, regionalnymi oraz lokalnymi:

Tabela 25. Powiązanie LSR z dokumentami o charakterze strategicznym

Dokument	Cel Ogólny 1 Rozwinięta gospodarka, oferująca atrakcyjne miejsca pracy.	Cel Ogólny 2 Czyste środowisko naturalne i przyjazne społeczeństwo o wysokim kapitale społecznym.
Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020	Oś priorytetowa 2 Przedsiębiorstwa Oś priorytetowa 5 Zatrudnienie	Oś priorytetowa 1 Komerccjalizacja wiedzy Oś priorytetowa 6 Integracja
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 PO WER 2014-2020	Oś I Osoby młode na rynku pracy	Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020	M19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER działania: – 8.2.14.3.1 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju – 8.2.14.3.2 Wdrażanie projektów współpracy – 8.2.14.3.3 Wsparcie kosztów bieżących i aktywizacji M06 - Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich M09 - Tworzenie grup i organizacji producentów	M19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER działania: – 8.2.14.3.1 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju – 8.2.14.3.2 Wdrażanie projektów współpracy – 8.2.14.3.3 Wsparcie kosztów bieżących i aktywizacji M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich M09 - Tworzenie grup i organizacji producentów
Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020	Cel strategiczny 1. NOWOCZESNA GOSPODARKA Cel strategiczny 2. AKTYWNI MIESZKAŃCY	Cel strategiczny 2. AKTYWNI MIESZKAŃCY Cel strategiczny 3. ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ
Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego	CEL STRATEGICZNY 1 WŁAŚCIWIE	CEL STRATEGICZNY 1 WŁAŚCIWIE

<p>na lata 2014-2020</p>	<p>FUNKCJONUJĄCA RODZINA CEL OPERACYJNY 1.1 Ograniczenie wykluczenia społecznego osób i rodzin</p>	<p>FUNKCJONUJĄCA RODZINA CEL OPERACYJNY 1.1 Ograniczenie wykluczenia społecznego osób i rodzin CEL STRATEGICZNY 2 INTEGRUJĄCA ROLA POLITYKI SPOŁECZNEJ CEL OPERACYJNY 2.3 Organizacje pozarządowe jako partner w realizacji zadań publicznych</p>
<p>Strategia Rozwoju Powiatu Wejherowskiego 2011-2020</p>	<p>Priorytet I. Konkurencyjna gospodarka, wysoki poziom edukacji oraz trwałego zatrudnienia, efektywna administracja, podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej i osiedleńczej powiatu.</p>	<p>Priorytet I. Konkurencyjna gospodarka, wysoki poziom edukacji oraz trwałego zatrudnienia, efektywna administracja, podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej i osiedleńczej powiatu. Priorytet II. Wysoka jakość życia, zdrowe i zintegrowane społeczeństwo, troska o niepełnosprawnych i bezpieczeństwo, wszechstronne wykorzystanie kapitału ludzkiego, zachowanie dziedzictwa kulturowego. Priorytet III. Wzmacnianie infrastruktury komunikacyjnej, ochrona środowiska naturalnego oraz walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Cel strategiczny 2: Ochrona środowiska naturalnego oraz racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi.</p>
<p>Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Gminy Wejherowo na lata 2014- 2021</p>	<p>Priorytet 3. GOSPODARKA I OCHRONA ŚRODOWISKA. 3.3. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców.</p>	<p>Priorytet 1 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA, DROGOWA i TURYSTYCZNA. Rozwijanie infrastruktury edukacyjno- kulturalnej, turystycznej i rekreacyjnej. Priorytet 2. KAPITAŁ LUDZKI I INTEGRACJA SPOŁECZNA. 2.2. Wzrost aktywizacji i integracji społecznej.</p>
<p>Strategia Rozwoju Gminy Gniewino</p>	<p>CEL 1 Wspieranie działań na rzecz włączenia społecznego grup marginalizowanych oraz promocja równych szans mężczyzn i kobiet.</p>	<p>CEL 5 Wspieranie dla inicjatyw rozwijających i promujących aktywność społeczną i obywatelską, dialog społeczny i współpracę sektora publicznego,</p>

		<p>organizacji pozarządowych i przedsiębiorców</p> <p>CEL 6</p> <p>Promocja zdrowia i rozwój kultury fizycznej</p> <p>CEL 3</p> <p>Wspieranie działań na rzecz zachowania różnorodności kulturowej oraz dziedzictwa historycznego gminy.</p>
--	--	--

Zródło: Opracowanie własne

Zintegrowanie co najmniej 3 branż gospodarczych

W LSR nie dokonano ograniczeń dla jakiegokolwiek rodzaju czy branży działalności gospodarczej. Projekty realizowane będą zapewne w różnych branżach, rozumianych jako sekcje w systemie REGON. Niewykluczone jest, że realizowane będą projekty w partnerstwie przedsiębiorstw różnych branż w ramach realizacji LSR drogą konkursową.

W przedsięwzięciu „Promocja obszaru, w tym produktu lokalnego”, realizowanym w drodze konkursu, a przede wszystkim w projektach współpracy LGD, gdzie przewidziano działania promocyjne obszaru LGD z wykorzystaniem lokalnych produktów, głównie żywnościowych, ale także pod kątem przyciągnięcia turystów na obszar LGD, dojdzie do integracji przedsiębiorstw z różnych branż. Przewiduje się zaangażowanie w realizację tych projektów przedsiębiorców co najmniej następujących branż (sekcji w systemie REGON):

- a) sekcja C – przetwórstwo przemysłowe, a zwłaszcza z działu 10 – produkcja artykułów spożywczych i działu 11 – produkcja napojów
- b) sekcja I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- c) sekcja N- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, a przede wszystkim z działu 79 - działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane
- d) sekcja P – edukacja, głównie przedsiębiorstwa zajmujące się edukacją powiązaną z ofertą turystyczną jak Zielone Szkoły, zagrody edukacyjne, wyjazdowa nauka języków obcych itp.

11. Monitoring i Ewaluacja.

Monitoring i ewaluacja zostały opracowane w wyniku doświadczeń LGD Bursztynowy Pasaż w latach 2008 – 2015 z wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju, w tym badań ewaluacyjnych z działalności LGD oraz działań partycypacyjnych mających na celu zidentyfikowanie problemów i potrzeb w zakresie ewaluacji i monitoringu. Dla opracowania rozdziału wykorzystano też wyniki białego wywiadu i wywiadu indywidualnego z Kierownik PODR w Wejherowie.

Poniższy rozdział poświęcony został opisowi prowadzenia działań monitoringu oraz ewaluacji w ramach wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju, w tym także w kwestii funkcjonowania biura Stowarzyszenia. Głównym celem powyższych działań będzie posiadanie aktualnych danych co do postępów w realizacji strategii, szczególnie pod kątem ich efektywności i racjonalności. Zakres procesu monitoringu dotyczyć będzie przede wszystkim uzyskanie informacji zwrotnej co do aspektu finansowego i rzeczowego realizacji założeń LSR. Ewaluacja przeprowadzona będzie na podstawie pozyskanych danych i służyć będzie ocenie zgodności prowadzonych działań z założonymi celami. Pozwoli to na wprowadzenie ewentualnych zmian w sytuacji kiedy zajdzie potrzeba usprawnienia organizacji działań i uskutecznienia efektów wdrażanej LSR.

W związku z faktem, iż Lokalna Strategia Rozwoju obejmuje swoim zasięgiem lata 2016 – 2023, istnieje potrzeba etapowego prowadzenia monitoringu i ewaluacji w cyklach dwuletnich, co wpłynie na ich skuteczność. Szczegółowe informacje na temat działań monitoringu oraz ewaluacji w ramach wdrażanej LSR oraz funkcjonowania biura Stowarzyszenia Bursztynowy Pasaż Lokalnej Grupy Działania znajdują się w załączniku nr 2 Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2016 – 2023.

12. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.)(art.46) należy stwierdzić, iż pomimo faktu iż część projektów, która będzie realizowana znajdzie się na terenach chronionych, w tym NATURA 2000, nie będzie znacząco ani potencjalnie oddziaływać na środowisko.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko(Dz. U. z 2010 nr 213 poz. 1397)– takich projektów wspartych w ramach LSR się nie przewiduje. W związku z powyższym należy uznać, iż nie ma obowiązku przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Potwierdzeniem powyższego stanowiska są dokumenty:

1. ONS.9022.1.108.2015.LK z dnia 08.12.2015r. wydany przez Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny
2. RDOŚ-Gd-WOO.410.141.2015.KSZ.2. z dnia 11.12.2015r. wydany przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku.

13. Spis tabel.

Tabela 1. Charakterystyka gmin LGD.....	4
Tabela 2. Członkowie Stowarzyszenia Bursztynowy Pasaż	6
Tabela 3. Skład Rady ds. PROW.....	7
Tabela 4. Przeprowadzone wywiady	10
Tabela 5. Zorganizowane spotkania	11
Tabela 6. Metody partycypacji	12
Tabela 7. Podstawowe wskaźniki demograficzne obszaru.....	17
Tabela 8. Główne przyczyny problemów społecznych.....	20
Tabela 9. Ilość gospodarstw od wielkości powierzchni	22
Tabela 10. Analiza SWOT	27
Tabela 11. Zgodność zapisów Analizy SWOT z Diagnozą	27
Tabela 12. Cele	29
Tabela 13. Odzwierciedlenie celów w zapisach Analizy SWOT	30
Tabela 14. Zgodność celów LSR z celami PROW.....	33
Tabela 15. Rodzaje przedsięwzięć oraz projektów dla osiągnięcia celu szczegółowego 1.1	34
Tabela 16. Rodzaje przedsięwzięć i projektów dla osiągnięcia celu szczegółowego 1.2	34
Tabela 17. Rodzaje przedsięwzięć oraz projektów dla osiągnięcia celu szczegółowego 2.1	34
Tabela 18. Rodzaje przedsięwzięć oraz projektów dla osiągnięcia celu szczegółowego 2.2	35
Tabela 19. Wskaźniki oddziaływania celu ogólnego: Rozwinięta gospodarka, oferująca atrakcyjne miejsca pracy.	38
Tabela 20. Sposób obliczania wskaźników dla celu głównego: Rozwinięta gospodarka, oferująca atrakcyjne miejsca pracy	38
Tabela 21. Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego: Czyste środowisko naturalne i przyjazne społeczeństwo o wysokim kapitale społecznym.	38
Tabela 22. Sposób obliczania wskaźników dla celu ogólnego: Czyste środowisko naturalne i przyjazne społeczeństwo o wysokim kapitale społecznym.	39
Tabela 23. Cele i wskaźniki.....	41
Tabela 24. Tabelaryczna matryca logiczna powiązań diagnozy obszaru i ludności, analizy SWOT oraz celów i wskaźników.	45
Tabela 25. Powiązanie LSR z dokumentami o charakterze strategicznym.....	54

14. Spis rysunków.

Rysunek 2 Struktura podmiotów gospodarczych	15
Rysunek 3 Struktura sekcji C wg działów.....	16
Rysunek 4. Liczba ludności w latach 2010-2014 odniesiona do liczby ludności w 2014 r. [%]	17
Rysunek 5. Odsetek osób bezrobotnych w poszczególnych grupach wiekowych.....	18
Rysunek 6. Rys. Struktura ludności obszaru wg grup ekonomicznych.	18
Rysunek 7. odsetek osób ogółem do liczby bezrobotnych dla grup o szczególnej sytuacji na rynku pracy.....	18
Rysunek 8. Frekwencja w wyborach samorządowych rok 2014	19

15. Bibliografia.

1. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020,
2. Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020,

3. Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020,
4. Strategia Rozwoju Powiatu Wejherowskiego 2011-2020,
5. Strategia Rozwoju Społeczno–Gospodarczego Gminy Wejherowo na lata 2014-2020,
6. Strategia Rozwoju Gminy Gniewino do 2025 roku,
7. Bilans Otwarcia Propozycje Programowe Gminy Gniewino lata 2014 – 2018,
8. Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2011 – 2015 dla Powiatu Wejherowskiego,
9. Główne problemy społeczne ze wskazaniem na problemy ubóstwa i wykluczenia społecznego, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Wejherowo, stan na 31.12.2013r.,
10. Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej Województwa Pomorskiego w grudnia 2013 r.,
11. Raport o stanie Powiatu Wejherowskiego,
12. Statystyczne Vademecum Samorządowca Województwo Pomorskie,
13. Statystyczne Vademecum Samorządowca Gmina Wejherowo
14. Statystyczne Vademecum Samorządowca Gmina Gniewino,
15. Statystyczne Vademecum Samorządowca Powiat Wejherowski,
16. Przedsiębiorczość władz samorządowych w rozwoju gminy – kontekst niwelowania nierówności społecznych,
17. Podstawy badań rozwoju regionalnego,
18. Czynniki rozwoju społeczno-gospodarczego w układzie regionalnym Unii Europejskiej,
19. Regionalne zróżnicowanie konkurencyjności gospodarki. Analiza na podstawie polskich powiatów.
20. Biuletyn Informacyjny Gminy Gniewino (wydania I – XI 2015),
21. Nasza Gmina, Miesięcznik Samorządowy Gminy Wejherowo (wydanie I – XI 2015),
22. Plan Odnowy Miejscowości – Gmina Gniewino (12 POW),
23. Plan Odnowy Miejscowości – Gmina Wejherowo (12 POW),

PROCEDURA AKTUALIZACJI LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU

Wprowadzenie

LGD Bursztynowy Pasaż przewiduje analizę założeń zawartych w LSR przynajmniej raz na 2 lata, co może prowadzić do konieczności zmian i aktualizowania strategii. Procedura aktualizacji LSR jest ściśle powiązana z procedurą monitoringu i ewaluacji LSR stanowiącą załącznik nr 2 do strategii.

Celem procedury jest dostosowanie zapisów Lokalnej Strategii Rozwoju do wymogów prawnych, aktualizacja danych dotyczących obszaru oraz korekty zapisów wynikających z ewaluacji wdrażania LSR.

Wszyscy członkowie LGD, a także mieszkańcy obszaru mają możliwość składanie wniosków, uwag i propozycji zmian w zapisach Lokalnej Strategii Rozwoju. Na stronach internetowych dostępne są adresy mailowe, karty oceny funkcjonowania LGD, a także ankiety dotyczące oceny jakości życia na obszarze. Wszystkie te uwagi są zbierane i analizowane w biurze Lokalnej Grupy Działania.

Procedura aktualizacji LSR

1. Umieszczenie na stronie internetowej LGD oraz portalach społecznościowych ankiety elektronicznej dotyczącej m.in. oceny pracy biura, oceny realizacji LSR oraz jakości życia na obszarze LGD. Ankieta może również zawierać pytania otwarte dotyczące m.in. propozycji zmian z LSR.
2. Swoje potrzeby i sugestie mogą zgłaszać członkowie LGD i mieszkańcy.
3. Analiza zgłaszanych do LGD potrzeb zmian dokonywana jest przez pracowników Biura i Zarząd Stowarzyszenia.
4. Konieczność zmian w LSR może również wynikać z uwarunkowań prawnych oraz uwag Samorządu Województwa do dokumentu.
5. Analiza otoczenia prawnego związanego z funkcjonowaniem LGD i wdrażaniem LSR dokonywana jest przez pracowników Biura i Zarząd.
6. Zarząd może dodatkowo podjąć decyzję o zleceniu ekspertom zewnętrznym analizy związanej z koniecznością aktualizacji LSR.
7. Zarząd na podstawie zgłaszanych potrzeb, ankiet oraz opracowań własnych i opracowań eksperckich decyduje o formie przeprowadzenia konsultacji społecznych sugerowanych zmian w LSR.
8. Konsultacji społeczne są przeprowadzane poprzez:
  - a) umieszczenie na stronie internetowej LGD oraz na portalach społecznościowych ankiety lub informacji z możliwością zgłaszania uwag dotyczącej proponowanych zmian w LSR albo
  - b) dyskusję na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia lub na innym spotkaniu/ spotkaniach na których obecnych jest co najmniej kilkanaście osób z obu gmin (np. na spotkaniach informacyjnych).
9. Biuro LGD analizuje dane zebrane informacje, opracowując zestawienie uwag i propozycji do aktualizacji LSR.
10. Proponowane zmiany zgłaszane przez podmioty wskazane w p. 1,2 i 6, które nie wiążą się z przesunięciami w budżecie, zmianami wartości wskaźników czy zmianami lokalnych kryteriów wyboru operacji (nie dotyczy doprecyzowywania uzasadnień do kryteriów) nie muszą podlegać konsultacjom społecznym opisanym w p. 8.
11. Zarząd LGD opracowuje propozycję zmian w LSR i przedstawia je Przewodniczącemu Rady ds. PROW, który zwołuje posiedzenie.
12. Rada ds. PROW decyduje o aktualizacji LSR w formie uchwał.
13. Konieczność zmian w LSR może również wynikać z uwarunkowań prawnych oraz uwag Samorządu Województwa do dokumentu. W takim wypadku zmiany do LSR są przygotowywane niezwłocznie przez Zarząd we współpracy z Przewodniczącym Rady i przyjmowane uchwałą Zarządu.

MONITORING I EWALUACJA NA LATA 2016-2023

Poniższy rozdział poświęcony został opisowi prowadzenia ewaluacji oraz monitoringu w ramach wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju w oparciu o Wytyczną Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach PROW na lata 2014-2020, w tym także kwestii funkcjonowania biura Stowarzyszenia. Głównym celem prowadzenia powyższych działań będzie posiadanie aktualnych danych co do postępów w realizacji strategii, szczególnie pod kątem ich efektywności i racjonalności. W związku z faktem, iż Lokalna Strategia Rozwoju obejmuje swoim zasięgiem lata 2016 – 2023, istnieje potrzeba bieżącego monitoringu i corocznej ewaluacji co wpłynie na ich efektywność i skuteczność.

Prowadzony przez biuro LGD monitoring wdrażania LSR ma charakter ciągły, systematyczny i dotyczy wszystkich elementów, na które dokument oddziałuje. Zadania pracowników w zakresie monitoringu skupiać się będą na zbieraniu informacji o odbiorze przez mieszkańców realizacji LSR i działań LGD poprzez:

- dokumentowanie spotkań z mieszkańcami pod kątem zgłaszanych uwag, problemów, potrzeb (np. w formie ankiet)
- zbieranie opinii społeczności oraz kluczowych interesariuszy (np. gminy) o odbiorze realizacji LSR poprzez przeprowadzanie wywiadów, ankiet itp.

Dane gromadzone poprzez monitoring posłużą do sporządzania corocznego sprawozdania z realizacji LSR, czy sporządzania ankiet monitorujących, jak również będą wykorzystane jako materiał wyjściowy do przeprowadzania ewaluacji..

Monitoring Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2016 - 2023 będzie obejmował głównie elementy dotyczące funkcjonowania LGD w układzie ilościowym i jakościowym oraz stanie realizacji LSR w aspekcie rzeczowym i finansowym. Celem prowadzonego monitoringu będzie uzyskanie informacji zwrotnych na temat:

- Realizacji finansowej i rzeczowej LSR (w tym wartości osiągniętych wskaźników obowiązkowych oraz dodatkowych)
- Funkcjonowania LGD i biura (m.in. działań informacyjno-promocyjnych, doradczych, funkcjonowania partnerstwa i organów LGD)
- Zaawansowania i prawidłowego przebiegu realizowanych przez beneficjentów operacji, będących efektem wdrażania strategii,
- Wydatkowania środków w ramach wdrażania LSR, w tym funkcjonowania LGD.

Zebrane informacje pokażą czy środki są wydatkowane w taki sposób i takim tempie jak zakładaliśmy oraz czy dofinansowane operacje generują takie produkty i rezultaty, jakich spodziewaliśmy się i jakie powinny prowadzić do realizacji celów.

Jeśli w wyniku monitoringu okaże się, że w realizacji strategii napotkano na jakieś problemy, przyczynę tych problemów powinna wyjaśnić ewaluacja. Możemy się również spodziewać, że dostarczy nam ona pomocy w postaci środków zaradczych.

Wytyczna Ministra Rolnictwa nakazuje coroczne przeprowadzanie ewaluacji wewnętrznej on- going w formie spotkań analityczno-refleksyjnych przeprowadzanych na początku każdego roku oraz jednej ewaluacji zewnętrznej w okresie 2016-2023.

Spotkania analityczno-refleksyjne, w których oprócz pracowników biura, członków Zarządu i Rady mogą uczestniczyć wszyscy interesariusze, mają na celu bieżącą analizę procesu wdrażania LSR, jego efektów oraz zmian w otoczeniu LSR, tak by lepiej zrozumieć osiągnięte rezultaty i z wyprzedzeniem oszacować, w jakim stopniu zbliżają się one do osiągania celów. Im większa grupa interesariuszy weźmie udział w dyskusji, tym większa będzie szansa na zidentyfikowanie problemów i wypracowanie wspólnych rozwiązań. Przyczyni się to również do wymiany dobrych praktyk oraz pomoże w przygotowaniu się do ewaluacji zewnętrznej zleconej zewnętrznym ewaluatorom (być może wspólnie z innymi LGD).

Efektom dyskusji powinna być próba odpowiedzi na co najmniej poniższe pytania:

- a) Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadawalającą?
- b) W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiąganie wskaźników w zaplanowanym czasie?
- c) W jakim stopniu stosowane kryteria spełniają swoją rolę?

d) W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD.

e) Czy przyjęty system wskaźników dostarcza wszystkie potrzebne informacje niezbędne do określenia skuteczności interwencyjnej strategii?

f) Czy procedury naboru wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?

g) Jaka jest skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?

h) Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?

W zależności od podjętych działań i zakresu zorganizowanych naborów wniosków itp. LGD może rozszerzyć obszar badawczy.

Z punktu widzenia funkcjonowania biura, ewaluacji podlegać będzie efektywności jego działania, w tym także aktywizacji lokalnej społeczności czy promocji, przebiegu informacji wewnątrz struktur Stowarzyszenia oraz z otoczeniem. Ponadto oceniana będzie efektywność współpracy na poziomie międzyregionalnym i międzynarodowym.

Kluczowymi kwestiami w aspekcie prowadzonej ewaluacji będzie stałe podnoszenie jakości i efektywności działań mających na celu wdrożenie LSR, której prawidłowa realizacja będzie gwarantem sprawnego wydatkowania środków publicznych oraz możliwość reagowania na zmieniające się warunki otoczenia społeczno-gospodarczego na terenie LGD. Dlatego warto podkreślić, iż realizacja działań ewaluacyjnych odbywać się będzie z zastosowaniem kluczowych kryteriów, tzn.: trafność, trwałość, efektywność, skuteczność i użyteczność.

Z kolei ewaluacja zewnętrzna, zlecona zewnętrznym ewaluatorom może być realizowana wspólnie przez kilka LGD w ramach danego województwa. Zagwarantuje to porównywalność wyników. Wytuczna Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi określa wymagania dotyczące wykonawcy tej ewaluacji, tak aby zapewniona była odpowiednia jakość badania. Wskazuje też obowiązkowe obszary badawcze w tym m.in.:

- wpływ realizacji LSR na: kapitał społeczny, rozwój przedsiębiorczości, poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego,
- potencjał lokalny w zakresie turystyki,
- typy innowacji powstałych w ramach LSR
- skuteczność projektów współpracy
- ocenę funkcjonowania LGD
- ocenę procesu wdrażania LSR pod względem: realizacji finansowej, przejrzystości procedur, jakości kryteriów, adekwatności wskaźników. Ewaluacja zewnętrzna ma też dostarczyć informacji na temat wartości dodanej samego podejścia Leader.

Efektem przeprowadzonej ewaluacji zewnętrznej powinien być raport końcowy, który LGD umieści na swojej stronie internetowej oraz w wersji elektronicznej przekaże do MRIRW wraz z informacją na temat sposobu wdrożenia rekomendacji i zaleceń.

PLAN DZIAŁANIA NA LATA 2016 - 2023

LGD BURSZTYNOWY PASAŻ - PLAN DZIAŁANIA

LGD BURSZTYNOWY PASAŻ - PLAN DZIAŁANIA															
CEL OGÓLNY nr I Rozwinięta gospodarka, oferująca atrakcyjne miejsca pracy	LATA	2016-2018			2019-2021			2022-2023			RAZEM 2016-2023		Program	Poddziałani e/ zakres programu	
	nazwa wskaźnika	wartość z jednostk ą miary	% realizac i wskaźni ka narastaj ąco	finanso wane wsparci e w €	wartość z jednostką miary	% realizac i wskaźni ka narastaj ąco	finansow ane wsparcie w €	wartość z jednostk ą miary	% realizacji wskaźnik a narastają co	finansowa ne wsparcie w €	Razem wartość wskaźn ików	Razem planowane wsparcie w €			
CEL SZCZEGÓŁOWY 1 Rozwój działalności gospodarczej w zakresie innowacji w przedsiębiorstwach i współpracy przedsiębiorstw ze sobą oraz tworzenie nowych miejsc pracy ze szczególnym uwzględnieniem grup defaworyzowanych															
Przedsięwzięcia															
Osoby fizyczne	1.1.1 Podejmowa nie działalności gospodarcz ej	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	11 szt.	25	130 848,09				29 szt.	100	325 972,60	40 szt.	456 820,69	PROW	19.2 Realizacja LSR
	Sektor gospodarczy	1.1.2 Zwiększani e konkurency jności sektora mikro i małych firm	Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	20 szt.	67	387 421,64				8 szt.	100	181 386,85	28 szt.	568 808,49	PROW

LGD	1.1.5 Polsko- fińskie działania promocyjne lokalnych produktów żywności wych szansą rozwoju lokalnych producentów	Liczba zrealizowanych projektów współpracy (w tym międzynarodowy ch)				1 (1) szt.	100	11 000,00				1 (1) szt.	11 000,00	PROW	Działanie 19.3 Współpraca
Razem cel szczegółowy 1.1								11 000,00					1 036 629,18		
CEL SZCZEGÓŁOWY 1.2. Rozwój turystyki aktywnej i kwalifikowanej, edukacyjnej i kulturowej wraz z promocją obszaru LGD															
Przedsięwzięcia															
JST/gminne instytucje kultury	1.2.1 Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjno- turystycznej	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	6 szt.	75	175 757 ,34				7 szt.	100	182 094,82	13 szt.	357 852,16	PROW	19.2 Realizacja LSR
NGO	1.2.2 Promocja obszaru, w tym produktu lokalnego	Liczba nowych działań promocyjnych				7 szt.	100	53 719,58				7 szt.	53 719,58	PROW	19.2 Realizacja LSR
LGD	1.2.3 Questy	Liczba zrealizowanych projektów współpracy				1 szt.	100	12 750,00				1 szt.	12 750,00	PROW	Działanie 19.3 Współpraca
Razem cel szczegółowy 1.2					175 757 ,34			66 469,58			182 094,82		424 321,74		
RAZEM CEL OGÓLNY 1					694 027 ,07			77 469,58			689 454,27		1 460 950,92		

CEL OGÓLNY 2: Czyste środowisko naturalne i przyjazne społeczeństwo o wysokim kapitale społecznym		LATA	2016-2018			2019-2021			2022-2023			RAZEM 2016-2023		Program	Poddziałanie/ zakres programu
		nazwa wskaźnika	wartość z jednostką miary	% realizacji i wskaźnika narastająco	finansowane wsparcie w €	wartość z jednostką miary	% realizacji i wskaźnika narastająco	finansowane wsparcie w €	wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	finansowane wsparcie w €	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w €		
CEL SZCZEGÓLOWY 2.1. Poprawa stanu środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego															
Przedsięwzięcia															
NGO/ Kościoły/gminne instytucje kultury	2.1.1. Działania na rzecz zachowania walorów przyrodniczych o – krajobrazowych i kulturowych – historycznych, w tym tradycji regionalnych	Liczba operacji obejmujących wyposażenie podmiotów działających w sferze kultury				4 szt.	100	42 292,61				4 szt.	42 292,61	PROW	19.2 Realizacja LSR
	2.1.2. Działania w zakresie podniesienia wiedzy nt. ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatu	Liczba kampanii edukacyjnych				1 szt.	100	9 041,18				1 szt.	9 041,18	PROW	19.2 Realizacja LSR
Projekt własny (LGD)/NGO															
Razem cel szczegółowy 2.1				0,00				51 333,79			0,00		51 333,79		
CEL SZCZEGÓLOWY 2.2. Rozwój aktywności społecznej															

Przedsięwzięcia:															
JST	2.2.1. Rozwój infrastruktury kulturalnej dla integracji społeczności	Liczba inwestycji w obiektach infrastruktury społecznej	3 szt.	100	184 637,82							3 szt.	184 637,82	PROW	19.2 Realizacja LSR
NGO	2.2.2. Wzmocnienie aktywności i kapitału społecznego	Liczba działań na rzecz wzmocnienia aktywności i kapitału społecznego				9 szt.	69	55 086,40	4 szt.	100	39 241,07	13 szt.	94 327,47	PROW	19.2 Realizacja LSR
2.2.3 Aktywizacja, podnoszenie wiedzy i doradztwo		Liczba przedsięwzięć podjętych przez LGD w zakresie aktywizacji społeczności lokalnej	1 szt.	25	1 500,00	2 szt.	75	1 500,00	1	100	1 250,00	4 szt.	4 250,00	PROW	Działanie 19.4 Koszty bieżące i aktywizacja
		Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa (zgodnie z planem komunikacji)	128 doradztw	85	0,00	22 doradztwa	100	0,00				150 doradztw	0,00		
		Liczba podmiotów, którym udzielono doradztwa (w ramach prac nad konkretnym wnioskiem)	15 doradztw	88	0,00	2 doradztwa	100	0,00				17 doradztw	0		
		Liczba spotkań informacyjno konsultacyjnych z mieszkańcami	6 szt.	67	1 875,00	2 szt.	88	625,00	1 szt.	100	50,00	9 szt.	2 550,00		
Razem cel szczegółowy 2.2					188 012,82			57 211,40			40 541,07		285 765,29		

RAZEM CEL OGÓLNY 2			188 012 ,82			108 545,1 9			40 541,07		337 099,08		
RAZEM LSR			882 039 ,89			186 014,7 7			729 995,34		1 798 050,00		
Razem planowane wsparcie na przedsięwzięcia dedykowane tworzeniu i utrzymaniu miejsc pracy w ramach poddziałania Realizacja LSR PROW											% budżetu poddziałania Realizacja LSR		
											1 025 629,18	58,02 %	

Źródło: opracowanie własne

Koszty bieżące		
Rodzaj kosztów	Wskaźniki	Wartość w €
Koszty utrzymania biura LGD	-Liczba utrzymanych biur LGD – 1 szt.	329 075,00 euro
Koszty zatrudnienia pracowników	-Liczba zatrudnionych pracowników LGD – 2 osoby	
Koszty organów LGD	-Liczba osobodni szkoleń dla pracowników- 9 osobodni	
Pozostałe koszty związane z funkcjonowaniem LGD i wdrażaniem LSR	-Liczba osobodni szkoleń dla członków Rady ds. PROW- 21 osobodni (3 dni* 7 os)	
	- Liczba posiedzeń w sprawie oceny wniosków lub protestów- 18 szt	

Źródło: opracowanie własne

BUDŻET LSR

Zakres wsparcia	Wsparcie finansowe (€)					Razem EFSI
	PROW	RPO		PO RYBY	Fundusz wiodący	
		EFS	EFRR			
Realizacja LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	1 767 500,00	0,00	0,00	0,00		1 767 500,00
Współpraca (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	23 750,00			0,00		23 750,00
Koszty bieżące (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	329 075,00	0,00	0,00	0,00	0,00	329 075,00
Aktywizacja (art. 35 ust. 1 lit. e rozporządzenia nr 1303/2013)	6 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 800,00
Razem	2 127 125,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 127 125,00

Źródło: opracowanie własne

Plan finansowy w zakresie podziałania 19.2 PROW 2014-2020

	Wkład EFRROW	Budżet państwa	Wkład własny będący wkładem krajowych środków publicznych	RAZEM
Beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych	779 473,87	445 536,15		1 225 010,02
Beneficjenci będący jednostkami sektora finansów publicznych	345 186,37		197 303,61	542 489,98
Razem	1 124 660,24	445 536,15	197 303,61	1 767 500,00

Źródło: opracowanie własne

Z przedstawionego wyżej budżetu środki w podziale na poszczególne cele ogólne i szczegółowe przedstawiają się następująco:

Cel ogólny 1: Rozwinięta gospodarka, oferująca atrakcyjne miejsca **pracy 1 460 950,92 euro** – w tym **23 750 euro** z podziałania 19.3.

Cele szczegółowe:

1.1. Rozwój działalności gospodarczej w zakresie innowacji w przedsiębiorstwach i współpracy przedsiębiorstw ze sobą oraz tworzenie nowych miejsc pracy ze szczególnym uwzględnieniem grup defaworyzowanych – **1 036 629,18 euro** w tym **11 000 euro** z poddziałania 19.3

1.2. Rozwój turystyki aktywnej i kwalifikowanej, edukacyjnej i kulturowej wraz z promocją obszaru LGD – **424 321,74 euro**, w tym **12 750 euro** z poddziałania 19.3

Cel ogólny 2: Czyste środowisko naturalne i przyjazne społeczeństwo o wysokim kapitale społecznym – **337 099,08 euro**, w tym **6 800,00 euro** z poddziałania 19.4 w zakresie aktywizacji.

Cele szczegółowe:

2.1. Poprawa stanu środowiska i przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego – **51 333,79 euro**

2.2. Rozwój aktywności społecznej – **285 765,29 euro** w tym **6 800,00 euro** z poddziałania 19.4 w zakresie aktywizacji.

Należy podkreślić, że:

- środki w celu 2.2 przyczyniać się będą do osiągnięcia wszystkich celów,

- w związku z preferencją w kryteriach lokalnych dla operacji przyczyniających się do ochrony środowiska i przeciwdziałania klimatu, środki przeznaczone dla celu 1.1. będą także przyczyniać do osiągnięcia celu 2.1.

- środki przeznaczone w poszczególnych celach szczegółowych na projekty współpracy LGD przyczyniać się będą do osiągnięcia obu celów, bowiem podejmowane w ramach nich działania promocyjne koncentrują się na innych grupach docelowych (jeden na przedsiębiorcach branży spożywczej, drugi branży turystycznej), ale przewiduje się, że grupy te będą się w projektach wzajemnie uzupełniać, czyniąc ofertę promującą obszar LGD bardziej kompleksową.

PLAN KOMUNIKACJI NA LATA 2016 – 2020

Wprowadzenie

Komunikacja na linii LGD – Społeczność Lokalna jest podstawowym warunkiem efektywnego wdrożenia działań ujętych w Lokalnej Strategii Rozwoju. Ten swoisty dualizm komunikacyjny pozwala z jednej strony pozyskać konkretne informacje przez społeczność lokalną a z drugiej strony na pozyskanie informacji zwrotnej przez LGD w zakresie skuteczności podjętych metod komunikacji. Przejrzysty plan komunikacji buduje ponadto zaufanie do LGD jako dysponenta środków publicznych. Odpowiedzialnym za realizację planu komunikacji jest Zarząd Stowarzyszenia.

Plan komunikacji powstał w wyniku doświadczeń LGD Bursztynowy Pasaż w latach 2008 – 2015 z wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju, w tym prowadzonych działań informacyjnych, badań ewaluacyjnych z działalności LGD oraz działań partycypacyjnych mających na celu zidentyfikowanie problemów i potrzeb komunikacyjnych.

Do opracowania LSR jak i planu komunikacji posłużyły ponadto działania/metody partycypacyjne, tj. spotkania konsultacyjne, ankiety, wywiady indywidualne, spotkania grupy roboczej oraz forum lokalnego.

Najważniejsze wnioski w zakresie komunikacji LGD – Społeczność Lokalna to:

- ważnym kanałem informacji i dystrybucji jest Internet a zwłaszcza portale społecznościowe i strona internetowa LGD
- pracownicy zatrudnieni w biurze LGD mają odpowiednie doświadczenie w komunikowaniu się ze społecznością lokalną
- pracownicy zatrudnieni w biurze LGD mają szeroką wiedzę merytoryczną w przekazywaniu informacji związanych z wdrażaniem LSR
- rozważyć należy indywidualne konsultacje i doradztwo w miejscu zamieszkania lub siedzibie wnioskodawców
- należy określić skuteczne metody dotarcia do grupy defaworyzowanej określonej w LSR.

Podkreślić należy, iż wnioski wynikające doświadczeń LGD oraz przeprowadzonych metod partycypacji zostały użyte do zbudowania Planu Komunikacji

Cele Działań Komunikacyjnych

Plan Komunikacji przewiduje podejmowanie działań, które mają zachęcić potencjalnych wnioskodawców do aplikowania w ramach LSR, co w konsekwencji wpłynie na skuteczną realizację celów strategii. Wraz z postępem w realizacji strategii LGD będzie podejmować działania upowszechniające efekty wdrażania działań projektowych na obszarze LGD. Poszczególne cele komunikacyjne mogą być realizowane jednocześnie w ramach jednego środka przekazu działań komunikacyjnych (np. w audycji radiowej informacja na temat planowanych szkoleń, ogłoszonego naboru czy wyników konkursu).

Celem głównym w komunikacji na linii LGD – Społeczność Lokalna jest budowa pozytywnego wizerunku LGD oraz przekazanie wiedzy na temat lokalnej strategii i zawartych w niej możliwości wsparcia dla określonych grup, w tym przede wszystkim grup defaworyzowanych.

Powyższy cel zostanie osiągnięty przez optymalne i zaplanowane działania informacyjno – promocyjne, adekwatne do potrzeb poszczególnych grup, w tym grup defaworyzowanych. Aktualizacja planu komunikacji będzie możliwa po przeprowadzonych analizach skuteczności podjętych działań, przede wszystkim uzyskanych w informacjach zwrotnych społeczności lokalnej. Zadaniem postawionym w celach działań promocyjnych i informacyjnych jest przybliżanie działań określonych w LSR i aktywizowanie społeczności lokalnych do włączenia się w realizację LSR poprzez aktywne uczestnictwo w proponowanych przedsięwzięciach.

Celami szczegółowymi komunikacji są:

- a) przekazanie kompleksowej i fachowej informacji dotyczącej wsparcia potencjalnych wnioskodawców,
- b) zapewnienie kompleksowego wsparcia w zakresie doradztwa na etapie aplikowania i rozliczania wniosków,
- c) zwiększenie świadomości odnośnie korzyści płynących z wdrażania funduszu unijnych a zwłaszcza w ramach PROW 2014 – 2020,
- d) aktywizowanie lokalnej społeczności i zachęcanie jej do współrealizacji LSR,
- e) poznanie opinii o jakości działań podejmowanych przez LGD i usług doradczych świadczonych przez pracowników biura

Grupy docelowe planu komunikacji

Grupy docelowe, do których kierowane będą poszczególne działania komunikacyjne wynikają z LSR i zapisanych tam celów ogólnych, szczegółowych i przedsięwzięć. Grupy docelowe wynikają z charakteru operacji, które będą miały możliwość pozyskania dofinansowania w ramach LSR, m.in. jednostki finansów publicznych, instytucje kultury, mieszkańcy, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, bezrobotni. Szczególną grupą docelową są grupy defaworyzowane na rynku pracy. LSR zakłada wsparcie grupy defaworyzowanej w wysokości ponad 30% ogółu budżetu, stąd ważnym jest dotarcie to przedmiotowej grupy ze skutecznym przekazem i precyzyjną informacją.

Grupy docelowe można pogrupować następująco:

- a) **wnioskodawcy** będący odbiorcami kampanii informacyjno-promocyjnych, badań satysfakcji i jakości, spotkań informacyjno – konsultacyjnych,
- b) **beneficjenci realizujący operacje** będący odbiorcami kampanii informacyjno-promocyjnych, badań satysfakcji i jakości, spotkań informacyjno – konsultacyjnych,
- c) **mieszkańcy obszaru** będący odbiorcami kampanii informacyjno-promocyjnych,
- d) **członkowie Stowarzyszenia i jego organów** będący odbiorcami kampanii informacyjno-promocyjnych, badań satysfakcji i jakości, spotkań informacyjno – konsultacyjnych,
- e) **pracownicy biura LGD** będący odbiorcami badań satysfakcji i jakości

Rodzaje działań i środków przekazu

Rodzaje działań komunikacyjnych i użyte do tego narzędzia komunikacji odpowiadają potrzebom społeczności lokalnej i są wynikiem dotychczas stosowanych efektywnych działaniach komunikacyjnych oraz na metodach komunikacji wskazanych przez mieszkańców podczas konsultacji społecznych. Ciągłość i powtarzalność zaplanowanych do realizacji działań komunikacyjnych zapewni utrzymanie mobilizacji społecznej w całym procesie wdrażania LSR. Działania komunikacyjne i środki przekazu są dostosowane do poszczególnych grup odbiorców i realizują cele komunikacyjne zaś przekazywane treści będą czytelne i fachowe. Do tych działań należą:

1. Kampanie informacyjno – promocyjne będą realizowane przez następujące środki przekazu:

- a) ogłoszenia i artykuły na stronach internetowych LGD, portalu społecznościowym oraz stronach Gmin,
- b) ogłoszeń/artykułów w prasie lokalnej,
- c) wiadomości mailowe wysyłane do osób z listy mailingowej Stowarzyszenia,
- d) spotkania na obszarze Gmin,
- e) doradztwo w Biurze LGD.

Kampanie informacyjno – promocyjne będą realizowały następujące cele komunikacyjne: aktywizowanie lokalnej społeczności i zachęcanie jej do współrealizacji LSR, zapewnienie kompleksowego wsparcia w zakresie doradztwa na etapie aplikowania i rozliczania wniosków, przekazanie kompleksowej i fachowej informacji dotyczącej wsparcia potencjalnych wnioskodawców.

2. Spotkania informacyjno – konsultacyjne będą realizowane przez następujące środki przekazu:

- a) prezentacje i materiały szkoleniowe z zakresu aplikowania i rozliczania wniosków, opisy lokalnych kryteriów i procedur wyboru operacji,
- b) ulotki informacyjne przekazywane uczestnikom,

Spotkania informacyjno – konsultacyjne będą realizowały cele: przekazanie kompleksowej i fachowej informacji dotyczącej wsparcia potencjalnych wnioskodawców, zapewnienie kompleksowego wsparcia w zakresie doradztwa na etapie aplikowania i rozliczania wniosków, aktywizowanie lokalnej społeczności i zachęcanie jej do współrealizacji LSR; poznanie opinii o jakości działań podejmowanych przez LGD i usług doradczych świadczonych przez pracowników biura.

3. Badania satysfakcji i jakości będą realizowane przez następujące środki przekazu:

- a) ankiety na stronie internetowej LGD i portalu społecznościowym
- b) ankiety elektroniczne wysyłane do beneficjentów poszczególnych typów operacji,
- c) ankiety wypełnianie przez uczestników szkoleń i innych wydarzeń organizowanych przez LGD, wywiady lub ankiety z organami i członkami Stowarzyszenia, wywiady lub ankiety z pracownikami biura LGD.

Badanie satysfakcji i jakości będzie odbywało się w ramach bieżącego monitoringu i ewaluacji zarówno wewnętrznej i zewnętrznej będzie służyło realizacji celu komunikacyjnego jakim jest poznanie opinii o jakości działań podejmowanych przez LGD i usług doradczych świadczonych przez pracowników biura.

Wskaźniki realizacji planu komunikacji

LP.	Termin	Cel komunikacji	Działanie komunikacyjne	Środki przekazu (do stosowania zamiennie)	Adresaci (grupy docelowe)	Wskaźnik
1	I poł. 2016 r. II poł 2018 r.	Poinformowanie mieszkańców obszaru LGD, w szczególności potencjalnych wnioskodawców o LSR, jej głównych celach, ogólnych zasadach przyznawania pomocy oraz typach operacji , na których realizację będzie można otrzymać wsparcie.	Kampania informacyjno-promocyjna	-ogłoszenia/artykuły na stronach internetowych (m.in. LGD i Gmin C członkowskich), -ogłoszenia/artykuły/ audycje w mediach lokalnych - informacja na portalu społecznościowym LGD,	-wszyscy potencjalni wnioskodawcy w szczególności grupy defaworyzowane - beneficjenci realizujący projekty - mieszkańcy obszaru	- liczba ogłoszeń na stronach internetowych - minimum 1 ogłoszenie (dotyczy 1 roku) -liczba publikacji w mediach- minimum 1 (dotyczy 1 roku) - liczba informacji na portalu społecznościowym - minimum 1 informacja (dotyczy 1 roku)

2	2016 r. 2017 r. 2018 r. 2019 r. 2020 r.	Poinformowanie mieszkańców obszaru LGD o planowanych konkursach i innych działaniach podejmowanych przez LGD oraz zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działalność LGD, promocja dobrych praktyk LGD i innych organizacji	Kampania informacyjno-promocyjna	<ul style="list-style-type: none"> - ogłoszenia/artykuły na stronach internetowych (m.in. LGD i Gmin Członkowskich), - ogłoszenia/artykuły/ audycje w mediach lokalnych - informacja na portalu społecznościowym LGD, - wysyłanie informacji e-mailowej - doradztwo w siedzibie Biura LGD, 	<ul style="list-style-type: none"> - wszyscy potencjalni wnioskodawcy w szczególności grupy defaworyzowane - beneficjenci realizujący projekty - mieszkańcy obszaru 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba ogłoszeń na stronach internetowych - minimum 1 ogłoszenie (dotyczy 1 roku) - liczba publikacji w mediach - minimum 1 ogłoszenie (dotyczy 1 roku) - liczba informacji na portalu społecznościowym - minimum 1 informacja (dotyczy 1 roku) - liczba odbiorców informacji wysłanych mailowo – minimum 20 odbiorców (dotyczy 1 roku) - liczba udzielonych poradnictw – minimum 10 (dotyczy 1 roku) - liczba wydarzeń promocyjnych i aktywizujących – 2 (dotyczy 1 roku)
3	2017 r. 2018 r. 2019 r. 2020 r.	Poinformowanie mieszkańców o ogłoszonym konkursie i terminach przyjmowania wniosków	Kampania informacyjno-promocyjna	<ul style="list-style-type: none"> - ogłoszenia/artykuły na stronach internetowych (m.in. LGD i Gmin Członkowskich), - ogłoszenia/artykuły / audycje w lokalnych mediach - informacja na portalu społecznościowym LGD, - wiadomość e-mailowa do osób deklarujących zainteresowanie konkursem 	<ul style="list-style-type: none"> - wszyscy potencjalni wnioskodawcy w szczególności grupy defaworyzowane - beneficjenci realizujący projekty - mieszkańcy obszaru 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba ogłoszeń na stronach internetowych -1 ogłoszenie dla danego konkursu - liczba publikacji w mediach – 1 ogłoszenie dla danego konkursu - liczba informacji na portalu społecznościowym -1 informacja dla danego konkursu - liczba odbiorców informacji wysłanych mailowo – minimum 20 odbiorców (dotyczy 1 roku)

4	2016 r. 2017 r. 2018 r. 2019 r. 2020 r.	Informowanie o szczegółowych zasadach przyznawania pomocy w ramach poszczególnych typów operacji , zasadach rozliczania i realizacji projektów	Spotkania informacyjno – konsultacyjne/ szkolenia	- ulotka informacyjna przekazywana podczas spotkań - materiały szkoleniowe - ankiety wypełniane przez uczestników szkoleń - doradztwo w siedzibie Biura LGD	- wszyscy potencjalni wnioskodawcy w szczególności grupy defaworyzowane - beneficjenci realizujący projekty - mieszkańcy obszaru	- liczba spotkań – 1 spotkanie dla danego konkursu - liczba spotkań w ramach konkursu, którego odbiorcami są osoby defaworyzowane - 1 spotkanie dla danego konkursu - liczba przekazanych ulotek i materiałów szkoleniowych (w zależności od liczby uczestników szkoleń, spotkań) - % ankiet wypełnionych przez uczestników szkoleń – minimum 20% (dotyczy 1 roku) - liczba udzielonych poradnictw na temat zasad przyznawania pomocy – minimum 10 (dotyczy 1 roku) - liczba udzielonych poradnictw związanych z wypełnieniem wniosku i załączników – minimum 10 (dotyczy 1 roku)
5	2017 r. 2018 r. 2019 r. 2020 r.	Poinformowanie mieszkańców i wnioskodawców o wynikach konkursu	Kampania informacyjna	- ogłoszenie/artkuł na stronie internetowej LGD	- wszyscy wnioskodawcy w szczególności grupy defaworyzowane	- liczba ogłoszeń na stronie internetowej LGD – 1 ogłoszenie dla danego konkursu
6	2017 r. 2018 r. 2019 r.	Poznanie opinii o jakości działań podejmowanych przez LGD i usług doradczych świadczonych przez pracowników biura	Badanie satysfakcji i jakości	- ankiety na stronie internetowej i portalu społecznościowym lub wysyłane e-mailowo do wybranych podmiotów, którym udzielono doradztwa - ankiety elektroniczne	- wnioskodawcy i beneficjenci, którym LGD udzieliła wsparcia doradczego - uczestnicy szkoleń i innych wydarzeń	- liczba wykonanych badań – 1 (dotyczy 1 roku)

	2020 r. 2021 r.			wysłane do beneficjentów poszczególnych typów operacji i kluczowych partnerów - ankiety wypełniane przez uczestników innych wydarzeń organizowanych przez LGD - wywiady lub ankiety z organami i członkami Stowarzyszenia (jedynie na etapie kamieni milowych) - wywiady lub ankiety z pracownikami Biura LGD	- członkowie Stowarzyszenia i jego organów - pracownicy Biura LGD	
7	Zmiana zapisów LSR	Poinformowanie o zmianach w LSR dotyczących np. zmiany kryteriów oceny, Planu działania, wartości wskaźników	Informacja internetowa	- ogłoszenie/artkuł na stronie internetowej LGD	- wszyscy potencjalni wnioskodawcy w szczególności grupy defaworyzowane - beneficjenci realizujący projekty	- liczba ogłoszeń na stronie internetowej LGD – w zależności od wprowadzanych zmian

Źródło: opracowanie własne

Planowane efekty działań komunikacyjnych.

Dzięki systematycznej realizacji planu komunikacji zostaną osiągnięte rezultaty w postaci drukowanych materiałów informacyjno-promocyjnych, zorganizowanych szkoleń i wydarzeń, ale przede wszystkim wzrośnie poziom wiedzy wnioskodawców i mieszkańców na temat LSR i wdrażanych przez nią funduszy, lokalna społeczność (w szczególności grupy defaworyzowane) zostanie zaktywizowana i zaangażowana we wdrażanie LSR, zostanie utworzony pozytywny wizerunek LGD oraz wzrośnie jej rozpoznawalność, a także przyczyni się do wzrostu jakości oferowanych przez LGD usług.

Analiza efektywności zastosowanych działań komunikacyjnych. Plan komunikacji będzie poddawany systematycznej ocenie w ramach bieżącego monitoringu i badań ewaluacyjnych przeprowadzanych przez LGD i podmioty zewnętrzne (zgodnie z Procedurą monitoringu i ewaluacji LSR). Plan komunikacyjny będzie weryfikowany w zakresie adekwatności doboru działań komunikacyjnych do poszczególnych grup docelowych, ich efektywności, skuteczności i racjonalności ponoszonych kosztów.

W przypadku gdy w wyniku przeprowadzonych badań stwierdzone zostaną błędy i nieprawidłowości w celu ich niwelacji w pierwszej kolejności będą miały zastosowanie rekomendacje z badań. W przypadku rażących nieprawidłowości zostanie opracowany plan naprawczy poprzedzony konsultacjami społecznymi w zakresie działań komunikacyjnych i środków przekazu.

Opis wniosków/opinii zebranych podczas działań komunikacyjnych i sposobu ich wykorzystania w procesie realizacji LSR. W opracowanym przez LGD planie

komunikacyjnym zostały uwzględnione działania mające na celu pozyskanie informacji o funkcjonowaniu LGD, realizacji LSR i jakości udzielanego poradnictwa. Będą temu służyły monitoring i ewaluacja. Informacje zwrotne na temat jakości udzielanego doradztwa będą zbierane w dwojaki sposób. Po pierwsze poprzez uzupełnienie przez wnioskodawcę/beneficjenta ankiety monitorującej jakość usługi doradczej oraz po drugie przez ankiety rozsyłane w formie elektronicznej do beneficjentów poszczególnych typów operacji i kluczowych partnerów. Informacje dotyczące funkcjonowania LGD i realizacji LSR będą zbierane podczas szkoleń i innych wydarzeń organizowanych przez LGD (w formie ankiet), a także będą zbierane w formie wywiadów z organami, członkami Stowarzyszenia i pracownikami Biura LGD. Ich wyniki posłużą do aktualizacji LSR, procedur, zmiany funkcjonowania poszczególnych organów czy biura LGD, bądź przeprowadzenia korekt w tym zakresie (m.in. poprzez podnoszenie kompetencji pracowników udzielających porad np. w zakresie komunikacji interpersonalnej).

W sytuacji zaistnienia problemów z wdrażaniem LSR, braku akceptacji społecznej dla metod wdrażania LSR czy konkretnych działań podejmowanych przez LGD albo w przypadku konieczności zmiany założeń i planów LGD zostaną podjęte następujące działania naprawcze:

RYZYKO:

1. Funkcjonująca negatywna opinia społeczeństwa na temat działania LGD,
2. Nieodpowiednie działania komunikacyjne i środki przekazu
3. Niedostateczny odzew społeczny działań komunikacyjnych podejmowanych przez LGD

DZIAŁANIA NAPRAWCZE:

1. Budowanie pozytywnego wizerunku LGD poprzez przekazywanie wysokiej klasy i czytelnych i materiałów związanych z realizacją LSR,
2. Podjęcie działań w oparciu o cel komunikacyjny oraz sprecyzowaną grupę odbiorców,
3. Zadbanie o właściwe formy poinformowania mieszkańców o organizowanych działaniach.

Budżet działań komunikacyjnych

Cel komunikacji	Działanie komunikacyjne	Budżet ogółem €
Poinformowanie mieszkańców obszaru LGD, w szczególności potencjalnych wnioskodawców o LSR, jej głównych celach, zasadach przyznawania pomocy oraz typach operacji, na których realizację będzie można otrzymać wsparcie.	Kampania informacyjno – promocyjna	2 500,00
Poinformowanie mieszkańców obszaru LGD o planowanych konkursach i innych działaniach podejmowanych przez LGD oraz zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działalność LGD, promocja dobrych praktyk LGD i innych organizacji	Kampania informacyjno – promocyjna	4 250,00
Poinformowanie mieszkańców o ogłoszonym konkursie i terminach przyjmowania wniosków	Kampania informacyjno – promocyjna	4 250,00
Informowanie o zasadach przyznawania pomocy w ramach poszczególnych typów operacji, zasadach rozliczania i realizacji projektów	Spotkania informacyjno – konsultacyjne	0,00
Poinformowanie mieszkańców i wnioskodawców o wynikach konkursu	Kampania informacyjna	0,00
Poznanie opinii o jakości działań podejmowanych przez LGD i usług	Badanie satysfakcji	1 500,00

doradczych świadczonych przez pracowników biura	i jakości	
Poinformowanie o zmianach w LSR dotyczących np. zmiany kryteriów oceny	Informacja internetowa	0,00
Poinformowanie o efektach wdrażania LSR	Kampania informacyjno-promocyjna	0,00

Źródło: opracowanie własne